

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Àrea de Coneixement i Recerca
Centre d'Informació i Documentació del Patrimoni Cultural

Memòria de l'intervenció arqueològica al Castell del Paborde de la Selva de Camp.

Eva Subias i Pascual

Aquests textos poden ser copiats, distribuïts i comunicar-los públicament sempre que es citi l'autor i el Centre d'Informació i Documentació del Patrimoni Cultural, no s'utilitzi per a fins comercials i no es faci obra derivada.

I. INTRODUCCIÓ

Tal com es proposava en el "Projecte d'intervenció arqueològica al Castell del Paborde de La Selva del Camp (Baix Camp)" aprovat per la Comissió Tècnica de Patrimoni de la ciutat de Tarragona, el conjunt ha estat objecte d'un seguit d'actuacions desenvolupades al llarg dels mesos de juliol i agost de l'any en curs.

Fruit d'aquests treballs, dirigits a ampliar el coneixement sobre dit monument, és aquesta memòria, document de tipus tècnic, que presenta i analitza en la mesura possible, tota la documentació recollida. Així, s'informa en primer lloc de les circumstàncies generals de l'intervenció; posteriorment, es sintetitzen les principals dades històriques que afecten al monument; tot seguit, s'explicita el detall de l'activitat arqueològica i s'analitzen els seus resultats segons dos capítols, un de caire estratigràfic, l'altre de tipus estructural; finalment, s'avançen algunes propostes a manera de conclusió i s'adjunten en anex els documents que il·lustren els treballs d'excavació.

La financiació d'aquesta intervenció, ha estat a càrrec de La Generalitat de Catalunya i La Diputació Provincial de Tarragona, a través del Conveni per a la Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic. L'impuls, així com també part de la financiació dels treballs, han provingut del propi Ajuntament de La Selva del Camp, que desitja veure recuperat un monument tant significatiu per a l'història de la població i de tots els altres pobles que en el seu moment, van participar en la Comuna del Camp. Finalment, el projecte s'ha portat a terme amb la col·laboració de joves voluntaris amb edats entre 15 i 25 anys, organitzats a través del Servei de Joventut de la Generalitat de Catalunya, en Camps de Treball.

II. LA CAMPANYA

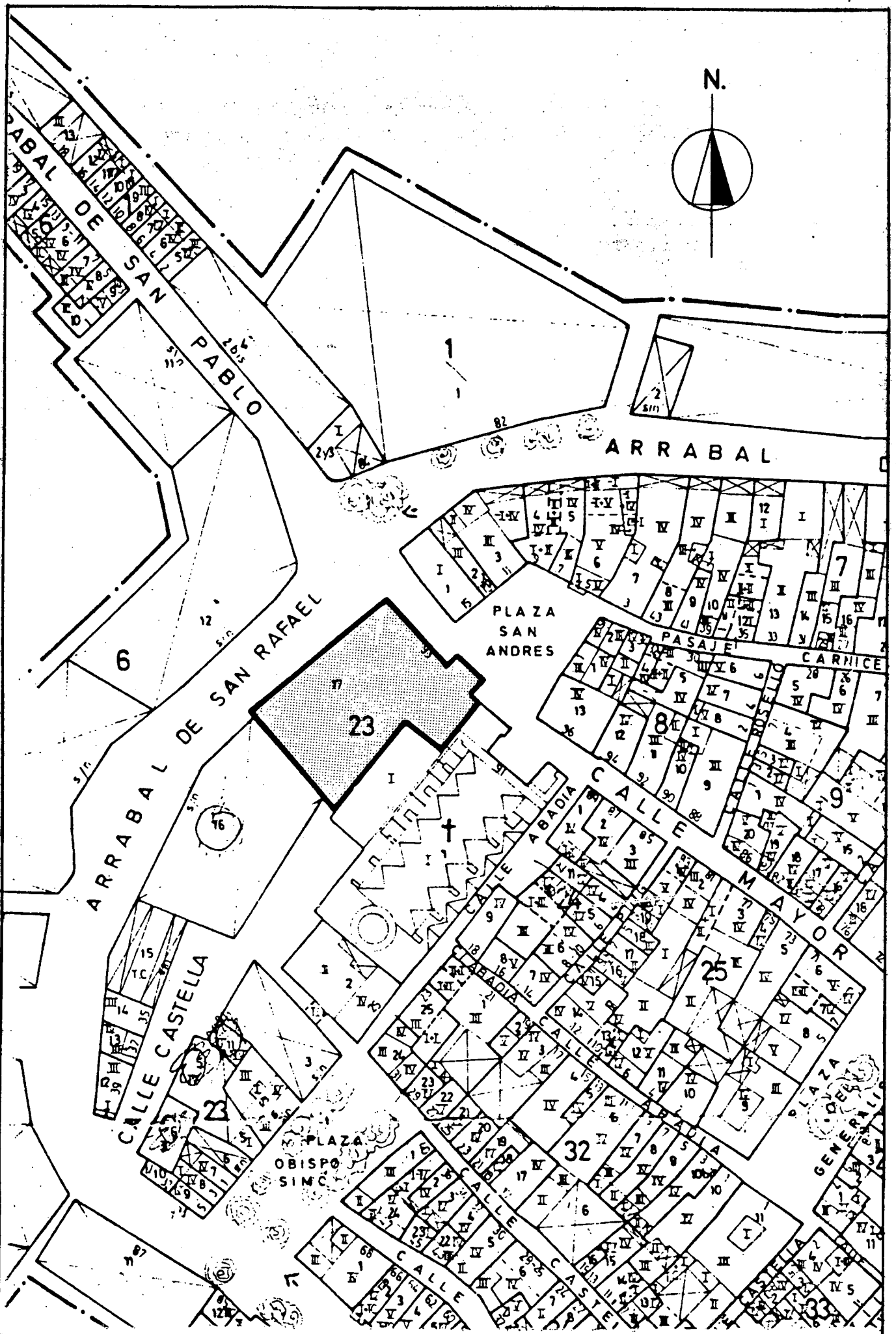
El desig de recuperar el Castell del Paborde per a La Selva del Camp, va doncs impulsar a l'organització d'una primera intervenció on es contemplava la necessitat d'una neteja general i d'una intervenció arqueològica.

L'estat d'abandonament del conjunt requeria en efecte procedir en primer lloc a eliminar l'espessa vegetació que hi havia crescut. D'altra banda, es va considerar que l'estat de deteriorament de la teulada i els trespols no oferia prou garanties de seguretat en el treball, i es va decidir d'enderrocarlos. D'aquí que, a més de la brutícia que naturalment s'acumula en un espai abandonat, es sumés la runa produïda en aquest enderroc. Per tant, la durada dels treballs de preparació va ésser superior a la prevista i la col.laboració del ajuntament, que proporcionava la mà d'obra en aquestes tasques, es va haver d'ampliar en gairebé una quinzena de dies.

Per atnt, quan es va començar el Camp de Treball, amb la presència d'un primer grup de joves, les feines es van distribuir de la següent manera: d'una banda s'endegà l'excavació de l'habitació B i la neteja dels murs i obertures del segon pis de l'edifici, d'una altre, s'iniciava la neteja dels cups de l'habitació E. Un cop desenrunades les habitacions A, C i D, s'abandonà el treball de buidat dels cups, preferint investigar l'estratigrafia a l'interior de l'edifici a realitzar un treball que no era ni gratificant ni rendible. Així, el segon torn de voluntaris va iniciar l'excavació dels ambients a i b de l'habitació D i l'excavació del sector meridional de l'habitació E, al costat dels cups esmentats. Paral·lelament, un equip prosseguia l'excavació de l'habitació B que es va revelar com molt dura, per l'abundància de pedres de l'estrat de destrucció.

L'equip de neteja dels murs, un cop vistes la major part d'obertures del pis superior, es va sumar als altres per tal d'agilitzar els treballs. A partir d'aquest moment, els sectors de treball no van ésser modificats fins a la marxa del darrer grup de joves, amb el que es va completar l'excavació de l'habitació B i pràcticament, la de les habitacions D i E.

En quant a l'organització del treball quotidià, va estar molt en funció dels condicionaments que imposa el desenvolupament d'un Camp de Treball per a joves d'edats compreses entre 15 i 25 anys. Així, el treball efectiu es va veure reduït a quatre hores i mitja diàries durant un total de 37 dies dels mesos de juliol i agost. Les tardes es van ocupar en feines de laboratori, com ara neteja, classificació i siglat del material d'excavació, a càrrec de l'arqueòloga (l'autora d'aquestes línies) i un estudiant en pràctiques, Andreu Dasca, que va col·laborar també amb eficiència a la supervisió i realització del treball de camp. Paral·lelament, l'arquitecte Miquel Domingo, es va anar fent càrrec de l'elaboració de la planimetria. Per part del Camp de Treball, es va comptar amb quatre torns d'uns 25 joves cada un, acompanyats de directors i monitors que van vetllar per el bon funcionament de l'equip. Aquests van ser: Immaculada LLort, Neus Alcañiz, Montserrat Roig, Josep Mª Valls, Xavier Vilar i Marina Artiga. Finalment, es va comptar amb l'ajuda de sinteressada però esporàdica d'alguns joves de la població.

CASTELL DEL PABORDE La Selva del Camp

Plànol
0

Situació

Escala
1/1000

EVA SUBIAS
-ARQUEÓLOGA-

MIQUEL DOMINGO
-ARQUITECTE-

III. ALGUNES REFERENCIES HISTORIQUES

L'estudi d'un edifici, especialment si entra dintre de la categoria-ambigua- de lo històric, no es pot limitar a un enfoc estilístic o arquitectònic. Quan és així, es perd el valor documental de la construcció i ben entès el seu propi sentit històric.

El Castell del Paborde, no disposa per ara de cap monografia que abordi d'una forma global el seu estudi. Sembla que E. Fort i Cogul n'hauria realitzat una però malauradament no ha estat publicada (1). Aquest és, dissortadament, un problema que afecta a gran part des construccions civils d'època medieval. De fet, el primer treball dedicat íntegrament al Castell, fou: una ressenya del propi E. Fort i Cogul, apareguda l'any 1973 en els volums dedicats als castells catalans, publicats per l'editorial Dalmau. Posteriorment, J. Bassegoda i Nonell, a instàncies d'un grup de joves de la població, donà una primera interpretació cronològica i funcional de les parts de l'edifici (2). En qualsevol cas, tots dos autors es nodriren de les fonts escrites recollides entre els anys 1899 i 1906 per Mossén J. Pié i Faidella, així com de les dades generals fornides per els historiadors E. Morera i J. Iglésies, per citar només alguns exemples.

Els esmentats articles, recullen doncs les principals referències històriques que han de servir per emmarcar l'edifici en el seu context. Una de les qüestions històriques més importants, és evidentment, precisar la cronologia dels orígens de l'edifici. Cap dels autors que l'ha tractada (3), descarta la possibilitat d'un precedent musulmà, recolzat bàsicament en la presència en documents del segle XIV (4), del mot Almudayna per a designar una antiga construcció selvatana. Històricament, la po

ssibilitat d'assentaments rurals sarraïns al sud del "limes" del riu Llobregat no es pot excloure. De fet, està fins a cert punt documentada per el relat de les devastacions que els francs, dirigits per Lluís el Piadós, portaren a terme camí de Tortosa (5). Tanmateix, no sembla que les poblacions del plà, veïnes de La Selva, presentin cap indicati cert d'ocupació (6). Cal recordar a més, que la pròpia ciutat de Tarragona, no deuria ésser mai ocupada de forma estable i prolongada (7). Es fa difícil, ara per ara, imaginar un establiment important i aïllat, en una zona, on justament l'espessura del bosc podia dificultar la defensa (8).

Sembla clar però, que la vila ja existís, per bé que molt arruinada, en el moment en que l'Arquebisbe Hug de Cervelló va concedir la Carta de Població (1165) (9). En aquells moments, deuria estar ocupada per "milites" que van col·laborar a la reconquesta de la zona, mereixent per aixó, l'obtenció de les franquícies fundacionals (10). La tradició vol que ja en el moment de la conquesta de Prades i Siurana, aquests cavallers amb noms com Julià de Vallcorba, Costa, Montoliu, Prats, Ferraris-Gentil, Valterra, Vilanova, Montfalcó i Montauó (11), sostingueren una dura i decisiva batalla al lloc anomenat actualment Mas-Ripoll. En definitiva, al marge de possibles precedents que de moment no han trobat constatació arqueològica, el castell com a tal, té el seu origen a l'època de la repoblació del Camp de Tarragona. És alhora l'efecte i el mitjà d'un moviment demogràfic i polític que s'efectuà en aquestes terres amb un considerable retràs respecte a l'anomenada Catalunya Vella. És per tant a l'origen, un mecanisme de colonització i d'aquí el caràcter agrícola i defensiu de la seva concepció arquitectònica. De fet, l'establiment de La Selva podria remontar-se a una època de dificultats polítiques, en que la família normanda de Robert de Bordet, l'església i la casa comtal de Barcelona, liti-

gaven per els drets sobre la ciutat i el camp de Tarragona. . Més tard, durant la segona meitat del segle XII, quan aquests drets estaran en mans de dos co-senyors (església i comte), la colonització es ferà efectiva i començarà la donació a gran escala de les Cartes de Repoblació (12).

La Selva concretament, apareix com a feu de l'església, i com a tal, quedarà sota la jurisdicció primer de l'Arquebisbe, i uns anys més tard, del Paborde, com a seu representant però amb autoritat pròpia. La vila va nèixer lliberada, com s'ha vist, d'altres impostos que no fossin els obligats deumes i primícies mentre l'església es reservava l'imposició de la justícia, la dominicatura en suma. En conseqüència, els Paborde prenien possessió del castell i la vila i rebien el sagrament d'homenatge i fidelitat. El forn i la "fabrica" (potser el castell ?), quedaven també en mans de l'església (13). El Paborde feia llargues estades al castell i tenia nomenat un procurador que administrava els bens en la seva absència. Al llarg del segle XIV, a jutjar per els documents recollits en els Annals de Mossén Pié, es produïren conflictes entre procuradors del Paborde, batlles i administradors d'altres càrrecs eclesiàstics (14). A més, es produïren diversos conflictes arrel de l'ordre de refer les muralles (1374) en previsió del pas de tropes angleses i franceses en direcció cap a Castella. Aquest i altres conflictes d'ordre local configuren l'història de la vila al llarg del segle XIV. Ségle d'una banda d'esplendor i de prestigi, en acollir la població els síndics de la Comuna del Camp, notable institució que dirimia sobre afers d'ordre administratiu i en algun cas polític. D'altra banda, el mateix segle, veura a les seves acaballes, la peste i la consegüent despoblació.

Abolida la dignitat de Paborde l'any 1411, l'Arquebisbe tornà a exercir directament la dominicatura de la vila. Durant aquesta estapa, es van continuar respectant els privilegis i

llibertats del poble, i la vila es va veure implicada als aconteixements històrics que afectaven a tota la Comuna. Així per exemple s'esmenten els següents problemes: la creació del port de Tarragona, amb el rebutj de la Comuna a les impositcions que aixó implicava i la determinació de desviar el tràfec comercial cap a Salou; els atacs corsaris i les mesures defenssives necessàries; les llesves i allotjament requerits per causa de les guerre.

Per el que fa al Castell, amb la mort de Joan de Moncada (1622), es degué iniciar la seva decadència a causa de l'absentisme dels successius senyors. L'any 1722, l'Arquebisbe poguè constatar l'estat d'abandonament de l'edifici (15). Alguns anys abans (1716), el Decret de Nova Planta havia abolit la Comuna del Camp, els jurats i Consells, substiutits per l'Ajuntament. L'any 1827 prengué possessió el darrer Senyor (16) però el Castell continuà en mans de l'església fins a la seva total desamorittzació, moment en que es transformà en una Caserna de Guardia Civil. A partir d'aquí, el Castell es converteix en una simple estructura reaprofitada per a diversos usos com ara escola, taller de manualitats, esplai i fins i tot corral.

NOTES AL CAPITOL III

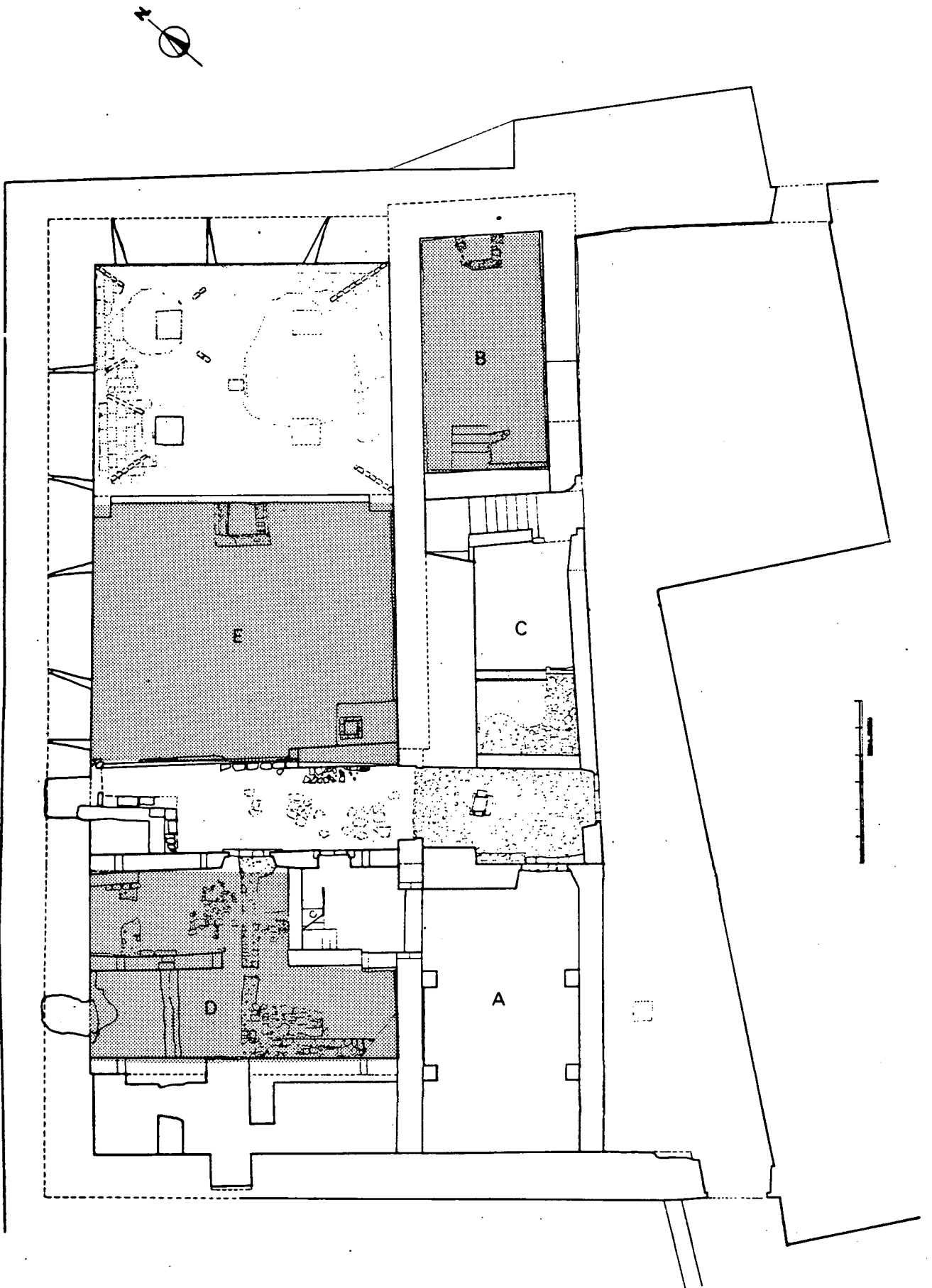
- 1.- E. Fort i Cogul: "El castell de La Selva"... pàg. 171.
- 2.- J. Bassegoda i Nonell: "El Castell de La selva ..."
- 3.- Vegi's per exemple: Mossén Pié, E. Fort, J.M. Font, iglésies..
- 4.- J. Pié i Faidella: Annals inèdits.... pàg. 12.
- 5.- J.Mª Recases: La ciutat de Tarragona. pàg. 36.
- 6.- P. Català: "Comentsri msrginal"... pàg. 176.
- 7.- J. Mª Recasens: op. cit. pàg. 35.
- 8.- Argument emprat per Font i Rius pàg. 33 precisament com a explicació del retard de la repoblació.
- 9.- J. Pié: op. cit. pàg. 13
- 10.- Font i Rius: op. cit. pàg. 72.
- 11.- J. Pié: op. cit. pàg. 14-15
- 12.- J. Mª Recasens: op. cit. pàg. 74-i 59.
- 13.- J. Font i Rius: op. cit. pàg. 182.
- 14.- J. Pié.: op. cit. pàg. 129.
- 15.- E. Fort i Cogul: op. cit. pàg. 170.
- 16.- E. Fort i Cogul: op. cit. pàg. 171.

IV. L'EXCAVACIO

En contra de les previsions que es van fer inicialment en quant a les cales d'excavació (1), els sectors investigats es troben a l'interior del Castell. Efectivament, l'eliminació de la vegetació i la neteja del gran nivell d'enderroc de les teulades i els trespols, van posar de manifest que l'exterior del Castell es trobava molt rebaixat fins al punt que la roca apareixia a diversos indrets, deixant vista la fonamentació de pràcticament tota la façana del edifici. Per altra part, a l'interior del Castell hi havia tres zones aptes per a l'excavació. En primer lloc, l'habitació A (cf. fig. 2) que presenta, actualment un paviment modern de llevat. En segon lloc, l'habitació D, on s'entreveïen una sèrie d'estructures antigues i s'esperava una certa potència estratigràfica, i finalment, l'habitació E (o "pati" com normalment se l'anomena), que podia conservar en part una bona estratigrafia.

D'aquests sectors es va haver d'escollir per tal de respectar les previsions de temps i de rendiment del camp, i es va determinar postergar l'excavació de l'habitació A, perquè les cotes de la roca apreciables des de l'exterior, deixaven poques esperances d'obtenir una seqüència estratigràfica mínimament explicativa. Es va per tant centrar l'estudi en les habitacions D i E, a més de l'intervenció, prevista inicialment, a l'habitació B. En tots els casos s'ha volgut excavar segons els principis de l'excavació en extensió i d'una metodologia de registre segons el model Harris-Carandini, per considerar que era el més indicat en aquest tipus de jaciment i com a primera aproximació a la seva problemàtica. Ara que es coneixen millor les característiques del jaciment, no es descarten sondejos de tipus puntual.

FIGURA 2

HABITACIÓ A:

Com s'ha vist, no s'ha intervingut en aquest sector per raó d'una selecció previa que tenia en compte el rendiment estratigràfic d'una cala en extensió. Actualment, fins i tot a l'interior del ambient, es pot apreciar com els nivells antics han degut ésser rebaixats, quedant pràcticament vistes les fonamentacions dels arcs diafragma. No deixa per aixó d'ésser interessant la zona i en el capítol de conclusions es recomana un sondeig puntual per acalrir certs problemes de tipus estructural.

HABITACIÓ C:

L'intervenció en aquest punt fou molt ràpida. Interessava aquí, veure si l'estructura de l'habitació B (mur 4) que en algun moment es deuria haver prolongat cap a aquesta zona, havia deixat algun tipus de raste a la roca (trinxeres de fonamentació bàsicament). D'altre banda, notícies orals assenyalaven en aquest punt, l'existència d'un cúp. El resultat va ser que després d'enretirar el nivell recent d'enderroc, i un nivell superficial absolutament contemporani assimilat a l'estratool, aparegué d'un costat un empedrat que estava retallat per encaixar-hi una canal de ceràmica vidriada amb peces d'abeurador remogudes a l'estrat superficial. Cap el nord, aparegué directament la roca, retallada en un punt, en forma de rectangle d'aproximadament 1,50x1x0,50 mts, segurament en relació als elements estabularis abans esmentats.

HABITACIÓ B:

L'excavació es plantejà afectant tota l'extensió de l'habitació que quedava delimitada per murs en els seus quatre costats. Així, la cala ocupà una extensió aproximada de 30,25mts² (8,50x4,50 mts) i va presentar una seqüència estratigràfica re

lativament senzilla que es pot sintetitzar de la següent manera:

a) Estrat superficial d'abandonament, que cobria els murs enrunats al est, oest i sud de l'habitació (E1/2/3/4/5).

A nivell d'excavació es van distingir dos nivells. Un absolutament superficial, amb abundant matèria orgànica (arrels i altres elements de vegetació recent), molt poc consistent, d'aportació probablement edlíca. (1001). Un segon, lleugerament més compactat però d'ídèntica composició i material, que assenyalava el nivell d'ús d'un petit surtidor de ciment, conformat a la paret nord (E.1), aprofitant l'orifici d'una espitllera antiga. Als peus del surtidor i sobre aquest nivell, descansaven un seguit de pedres més o menys treballades que insinuaven la forma d'un petit receptacle o pica. Tot el conjunt, nivell (1001B) i surtidor, era absolutament contemporani i segurament dataria dels anys en que el Castell era deshabitat i emprat com a estable i corral.

b) Estrat d'enderroc que consta de dos nivells, distingits en funció de llur composició geològica, però d'ídèntic significat i cronologia. El primer nivell (1002) es composava bàsicament de pedres entre les que abundava material marcadament d'ús arquitectònic (pedres escairades, una mènsula, un basament de columna, un fragment de ciment amb pedres irregulars procedent possiblement dels carcanyols d'una volta, etc..). El segon nivell (1002B), molt més net de pedra, era sense dubte l'enderroc d'una part del parament, compost segurament de tàpia, i que per tant va resistir menos i es va enfonsar abans que la resta. A més, aquest nivell es trbava a l'angle sud-est de l'habitació que correspon a la part estructuralment més moderna i que presenta un tipus de parament a la base d'inferior qualitat.

Cal constatar, que sota aquest nivell d'enderroc, no aparegue-

ren indicis d'enfonsament de la teulada. A més, s'ha de recordar que els paraments est i oest (E.6 i E.2) de l'habitació, força enrunats, presenten en part l'arrencament d'una volta de maons. Possiblement, s'hagi doncs d'interpretar, com que la teulada es trobés enrunada fins i tot abans de l'enfonsament de la volta del pis inferior, de manera que, estant encara en peu els murs, s'hagués emprat l'ambient i mig desenrunat, eliminant els elements de teulada que haguessin quedat sobre la volta. Aquest estrat d'enderroc, podria datar de la segona meitat del segle XIX, o ja del segle XX, donada la presència de ceràmica del tipus pisa "opaca" procedent de la fàbrica de La Cartuja de Sevilla, propietat del Sr. Pickman. (vegi's inventaris).

Lleugerament anterior, deu ser una altre estrat d'enderroc aquest cop, de la volta de maons abans esmentada, ja que s'en hi van trobar amb abundància, alguns fins i tot conservant una disposició paral·lela. Entre el conjunt de ceràmiques d'aquest estrat no apareixen les esmentades ceràmiques de tipus Pickman però sí certes peces com ara ceràmica "Blava Catalana" del tipus de la "cirereta" i "d'influència francesa" que daten del segle XIX. Barrejat en aquest estrat, apareixien també abundants ceràmiques "residuals" dels segles XVII i XVIII (vegi's Comentari dels materials).

c) Estrat de freqüentació. Es tracta d'un estrat (1004) de terra que regularitzava el nivell d'ús, preparant la col·locació de l'escaleta E.7 i de les piques que apareixen a l'ambient. Segurament va funcionar com a paviment, ja que no s'ha trobat restes significatives d'un sistema sòlid de pavimentació (rajoles per exemple). L'estrat era en alguns punts de potència mínima, apreciand-se sobre tot a l'angle sud-est, la roca natural. S'ha d'assenyalar que la recollida del material d'aquest estrat no es va realitzar en les condicions de seguretat desitjables (donada l'inexperiència dels participants), i que entre aquest

i l'estrat anterior, hi ha amb tota seguretat algunes intrusions. De qualsevol manera, el sentit i la diferència cronològica dels dos estrats és prou clara com per considerar vàlides les datacions. El material més significatiu d'aquest estrat és precisament, la ceràmica de Reflexos Metàl·lics.

d) Finalment, tenim els estrats de reompliment que apareixen a la trinxera de fonamentació dels murs 6 i 2/4. Malauradament, no presentaven material i havien estat de ben segur afectats per l'acondicionament de l'habitació del segle XVII. En efecte, les trinxeres apareixen a una cota notablement més baixa que la banqueta de fonamentació, la qual cosa fa pensar que fins podrien haver estat escapçades per tal de rebvaixar el nivell de paviment guanyant d'aquesta manera espai en profunditat. Recordi's que la volta de maons deuria estar força baixa. En aquestes condicions, no fóra estrany que la ceràmica de tipus "verd i manganès" que apareix a l'estrat superior de forma aquest cop clara, procedís d'estrats anteriors remoguts en fer les obres d'acondicionament. (vegi's Comentari de materials).

AMBIENT b HABITACIÓ D:

En iniciar-se l'excavació d'aquest ambient, s'apreciaven ja alguns elements de tipus estructural estranys i que es troben en mig del nivell d'ús últim. Per tant, l'habitació, que sota del nivell d'enderroc, no presentava gairebé nivell superficial, degut a estar en ús i constant procés de neteja, si més no des del segle XVII. (Vegi's capítol estructures).

L'estratigrafia pràcticament inexistent, consisteix en:

a) Estrat superficial d'una potència mitja de 5 cmts. que no arriba a cobrir totalment la resta de fonaments antics (E. 31-32). Donada la seva migada, no conté pràcticament material. Descansa però directament sobre un nivell clar de freqüentació sobre el que es van trobar, clarament xafats, fragments de ce-

ràmica de tipus Pickman.

b) Estrat de freqüentació, força irregular i que presenta alguns forats folrats de trossos de maó que degueren servir per sostenir algún tipus d'estructura de fusta. Com s'ha vist, aquest estrat estava vist fins a una data molt recent. No ha estat excavat, caldria per tant fer una picada de comprovació, però la seva composició és fruit de la descomposició de la roca llicorella de la zona i és molt probable que no contingui material. En algún punt, especialment a la zona est de l'ambient, la roca natural queda ja vista, i l'estrat no pot tenir gaire potència. Com a referències cronològiques, sabem que és anterior a l'implantació dels arcs i encara més, a l'implantació dels fonaments E.31-32. Efectivament es troba tallat per les trinxeres del mur 18, del mur 25, i soporta els esmentats fonaments.

Per tant ha de ser si més no, posterior al segle XVII -únic estrat datat que s'hi relaciona (1022-1019)-, i possiblement menys antic, donada la lògica de l'evolució arquitectònica.

Descansa com s'ha vist, sobre la roca natural.

El fet de que hagi quedat vist fins al segle XIX, només s'explica per dos possibles motius: que hagués estat rebaixat en aquell moment, o bé que hagués estat destinat a un tipus de funció que requerís molta neteja, i que no necessités cap mena de pavimentació regular ni vistosa. Pensem doncs que el més probable és que l'espai fos rebaixat recentment, perdent-se l'estratigrafia antiga.

c) Estrats de fonamentació. Com s'ha vist, l'ambient presenta la trinxera de fonamentació del mur 16-18 que refà el parament del arc diafragma i al mateix temps em tapia les restes que s'en han conservat. L'estrat que correspon a aquesta trinxera és el 1033, que no dona material prou significatiu com per datar-lo. En qualsevol cas és lògicament posterior a l'implantació de dits arcs i també a l'estrat 1022 del segle XVII que s'hi re-

colza. D'altra banda tenim també la trinxera de fonamentació del propi arc diafragma i l'estrat 1036 que la reomple. Un altre cop, el material és insuficient per datar-lo, i s'haurà per tant de datar l'arc, en base a una cronologia relativa d'estructures.

AMBIENT a HABITACIÓ D:

Presenta l'estratigrafia més complexa del jaciment, donat l'estrat de degradació avançada dels diferents nivells, que impedeix sovint delimitar-los amb precisió. En síntesi tenim:

a) Estrat superficial de freqüentació. Cal recordar que encara en aquest segle (no fa ni 20 anys) el Castell s'emprava en qüestions diverses . Aparegué un cop enretirat el nivell recent d'enderroc. Aquesta freqüentació es produí sobre un nivell de terra irregular, clarament d'abandonament, sense preparació de paviment. Funciona amb una mena de banc d'obra i presenta un forat més o menys circular que talla tota l'estratigrafia i que no presenta cap indicatiu que permeti suposar una funció determinada. (1010)

b) Estrat d'abandonament, que oblitera un paviment. Data del segle XX, i es compon de dos nivells, un extès per tota l'estança i que conté tot el material. Un altra localitzat a la banda est, que es trobava cobert per l'anterior, i que consisteix en una capa de gruix variable de calç i arena, fruit possiblement d'alguna feina de encalat. (1011 i 1012)

c) Paviment, que no cobreix els fonaments E. 30 antics, sinó que s'atura arran d'ells. Està fet de rajoles disposades a "so ga y tizón". Descansa directament sobre una preparació de paviment (1016) que desgradaciadament no conté material ja que consisteix en una capa molt regular de terra argilosa molt pura. Per cronologia relativa, és possible pensar que aquest paviment funcionava amb l'implantació del mur E. 17.

d) Estart de freqüentació, que cobreix parcialment un paviment de còdols que apareix a banda i banda dels fonaments del mur antic E. 30. Es tracta d'un estrat de color fosc i consistència cendrosa que xoca amb dit mur i cobreix el seu paral·lel E.33 al fondo del ambient. A quest estrat passa per sota del mur E. 17 i per tant dona una referència cronològica per a la seva implantació. També dona una dat"post-quem" per al mur 16/18, ja que la trinxera per a fonamentar-lo talla dit estart. D'altra banda l'arc, en la seva fonamentació E.13, es fonamenta sobre les restes del mur E.33 antic, però l'estat de degradació de l'estratigrafia no permet veure si també ho fa sobre l'esmentat estart. Considerant la lògica constructiva de l'ambient, que vol que l'implantació dels arcs i el seu tapiat no datin del mateix moment, cal pensar que un cop construïts els arcs diafragma, els fonaments antics es van deixar vistos i es va utilitzar el paviment de còdols (probablement també antic), fins al moment de fer un nou paviment que correspondria a la fase en que es tanca l'ambient. Per tant l'ús primitiu de l'habitació D, quan ja estava estructurada segons els arcs diafragma, deuria ésser de tipus domèstic, rústic, ja que no es busca un paviment de tipus residencial. De fet, si pensem que el més probable és que es tractés d'un celler, no es fa massa difícil imaginar aquest tipus de terra. (estarts 1022 i 1019).

e) Paviment de còdols de cronologia incerta. Està molt degradat i no s'arriba a relacionar amb cap estructura. Només sabem que s'abandona amb l'estart 1022 (finals XVI-principis XVII), i que descansa directament sobre el nivell 1026.

f) Estrat de regularització (1026), d'ídèntiques característiques que l'estrat 1031 de l'ambient contigu. Es un nivell verd, fruit de la descomposició de la roca de la zona, convertit en estrat arqueològic per l'ús que s'en fa: està tallat per un forat clarament destinat a usos "industrials" que conté rebutjos

de la fosa possiblement de vidre. No ha estat excavat, però per la consistència i definició que presenta, és força probable que no doni material. Caldrà una picada de comprovació.

HABITACIÓ E:

L'inici de l'excavació es plantejà amb l'incognita de l'existència de dos cups simètrics als que apreixen a la meitat nord de l'habitació. Es procedeix per tant a la neteja superficial del enrajolat de dits cups i s'en busca infructuosament la continuació. S'excava en extensió fins al nivell 1045, en que per condicionaments de temps, es delimita un quadre arran del mur E.6 que ocupa pràcticament un quart de la superfície de l'habitació. L'estratigrafia és relativament senzilla:

- a) Estart superficial directament sota l'acúmulo d'elements d'enderroc de la teulada. Un primer nivell d'escassa consistència (1001) i de abundant matèria orgànica recent, i un segon nivell més compactat absolutament contemporani.
- b) Estart d'ús, o "paviment", que consisteix en una fina capa de cal que cobreix aparentment tota l'habitació (es troba molt degradat, una mica per tot arreu). Funciona amb dos basses d'escassa profunditat delimitades per la continuació de la pròpia capa que "pavimenta" la zona. (1041)
- c) Estart de reompliment que nivella la zona excavada amb la línia de pavimentació del sector dels cups. Es tracta d'un potent estrat fruit de la trituració de la roca de la zona, i que presenta abundants arrels. Conté material modern.
- d) Estart de preparació d'un nivell d'ús per el que no es coneix paviment sòlid. L'estart en qüestió però, està perfectament regularitzat, deixant una superfície llisa i plana. Una rebaba de calç del mur que divideix la zona i que funciona amb l'implantació dels cups, ens indica que el material de l'estart, ens datarà dita implantació. (1051-1053). Material de finals del XVI-

principis del XVII. Aquest estrat oblitera a més una anterior zona d'ús amb un

e) Estart de freqüentació constituït per un nivell de descomposició de la roca (1056) sobre el que descansa una petita canal, i que ha estat treballat per a implantari una estructura tant degradada que és impossible de definir. No ha estat excavat, caldria per tant una picada de comprovació, per bé que l'aparició clara de la roca arran del mur 6, permet dubtar que l'estrat tingui gaire potència i que contingui gaire material. Sabem només que és anterior a la cronologia de l'estrat 1053 que el cobreix, i semblaria haver estat implantat, un cop rebaixat el terreny, i un cop eliminada una possible estratigrafia antiga, ja que s'està reaprofitant un forat de desaigüe en el mur 6, i ja que quedaven vistos la roca i els fonaments de dit mur 6.

f) Estart de fonamentació, a l'interior d'una trinxera arran del mur E.6 que en algun punt descansa sense trinxera sobre la roca. L'estrat està segellat per una rebaba de calç del propi mur i per tant no ha estat tocat a l'interior. Malauradament, no contenia material.

CÒMENTARI DE MATERIAL

A continuació, revisem els criteris de datació dels estrats més interessants.

Estrat 1003:

Com s'ha vist en el apartat anterior, aquest estrat conté amb tota seguretat alguns materials infiltrats a partir de l'estrat inferior 1004. En qualsevol cas, presenta una gran quantitat de ceràmica significativa del tipus denominat "Blava catalana" d'estil renaixentista, i la decisiva presència de dos monedes datades a l'època de Felip V, concretament al 1718. Entre la ceràmica, destaquem les produccions "petits amb orles diverses" de la primera meitat del segle XVII, difícils de classificar donada l'ambigüitat de la definició i que entot cas podria ser intrusiu. (Diapositiva 16 de la pel·licula nº 11 i làmina 9 de dibuixos). També trobem abundants fragments de la producció de la "Ditada" que possiblement aparegui a la meitat del segle (Diapositives 11,12,13 de la pel·licula nº 11), i uns quants fragments del estil de "Poblet" de la segona meitat del segle (Diapositiva 14 de la pel·licula nº 11). Barrejats amb aquest material, tenim abundants fragments del nou gust que introdueix l'"influència francesa" al llarg de la primera meitat del segle XVIII, així com alguns fragments d'un plat del tipus de "les faixes o les cintes" que pot ésser datat també en el segle XVIII.

No ens ha d'estranyar l'abundància de material datat en el segle XVII, per dos motius principalment. En primer lloc perquè l'estrat segurament es va formar a principis del segle XVIII i és lògic que aquestes produccions "que d'alguna manera no són d'ús quotidià, perdurin en el temps. En segon lloc, perquè enca

estar per estudiar el detall cronològic d'aquestes produccions. Així, considerarem intrusiu de moment, l'exemplar del tipus "cirereta" que tradicionalment es data a la primera meitat del segle XIX (2).

A nivell d'altres produccions, tenim representades les ceràmiques de reflexos metàl·lics, ceràmica vidrada blanca sense decoració aparent (a cops sembla "reflexos metàl·lics" molt degradats), ceràmica polícroma indeterminada i alguns fragments de pisa. A més, han aparegut alguns materials peculaiars, com ara un plat de forma i decoració característica de la ceràmica "Blava Catalna" però amb una coloració marró, i algú exemplar que combina els colors balu i verd, ambdós possiblement del segle XVII. (Làmina 1 de dibuixos). Finalment l'estrat conté fragments de vidre propis del segle XVIII, com ara "olieres" i setrills de broc llarg, i també conté diversos fragments d'un càntir del tipus dels de Vilanova amb decoració aplicada (3).

Estart 1004:

Aquest estrat, a l'inversa del anterior, pot trobar-se desprovist de material significatiu que per error va ésser introduït a les mateixes bosses. Possiblement falti tota la ceràmica del tipus "Blava catalana" contemporània. En tot cas conté material força significatiu, entre el que destaca l'abundància de ceràmica de "reflexos metàl·lics". Malauradament, aquests fragments es troben en un estat de corrosió tal, que no es poden classificar amb precisió. En general però, es tracta d'escudelles amb "orelletes" datables dels segles XVI i XVII (4). Els motius decoratius d'aquestes peces, generalment aplicats amb "pinzell-pinta" de tres puntes, suggereix una cronologia lleugerament avançada (5). D'altres fragments, presenten motius de caire segurament vegetal, i amb un vernís de tó vermellós que recorden els esil "Pozo Municipal" II de Reus, datat en el segon I/4 del

segle XVII (6). (Làmines 7 i 8 de dibuixos).

Com a altres materials relevantes, trobem uns quants fragments d'una mateixa peça de ceràmica en "verd i manganès" que aparegueren, aquest cop clarament, a l'interior del estrat. Aquests fragments, pertanyen a una gerreta o pitxer que presenta motius heràldics traçats amb un color molt fosc, sobre un verd, de diferents intensitats, però molt net. En general tot el vernís és molt bó, amb un blanc molt lluminós i opac, i la pasta presenta una coloració lleugerament vermellova. Ara per ara s'ens fa difícil atribuir aquesta peça a un taller concret, tanmateix les característiques descrites fan pensar en peces de Terol com ara una peça (de forma diferent) del segle XIV (7). Evidentment la presència d'aquesta peça en el estrat sorprèn, però s'explica millor si recordem que aquest és l'últim estrat sobre la roca natural i que per tant l'estratigrafia medieval va ser trencada en el moment de construir el cup, barrejant-se llavors al uns materials antics de procedència incerta. (làmina 6).

També en aquest estrat, tenim elements en ceràmica "Blava" però aquest cop amb decoració de cercles concèntrics d'un tò més aviat pàl·lid i que sembla hagi de pertànyer als segles XV o XVI, per la senzillesa del motiu. (Làmina 7 nº2 i Diapositiuva 15 de la pel·licula nº11). També hi ha un fragment de plat amb decoració blava de traç molt prim i ràpid d'estil possiblement vegetal, i ocupant tota la superfície del fragment. Aquest tipus de decoració recorda exemplars d'origen valencià (Paterna) de cronologia antiga (S.XIV-XV). (Diapositiuva 15 de la pel·liculla 11). Finalment, l'estrat conté dos fragments d'una forma tan cada vidrada amb un color blanc i decorada en blau segons uns motius impossibles de definir perquè el vernís està molt perdut. L'aspecte general d'aquests fragments, també sembla antic, i de moment no ha estat possible de classificar. (Làmina 6 nº3 i Diapositiuva 2 de la pel·licula nº 11).

Estrat 1017:

Aquest estrat conté un material força ben definit. Es tracta bàsicament de ceràmica de "reflexos metàl·lics", sobre tot escudelles amb "orelletes" d'altra banda força degradats per l'efecte corrosiu de la terra. Aparentment, procedirien de Reus (molt lògic a més) ja que presenten un tó vermellós i un tipus de decoració possiblement vegetal a base de petites fulles o taques de volums plens, que es poden retrobar ens els estils d'aquells tallers. Complementa aquest horitzó ceràmic, la presència de peces de la "Ditada" que ens reafirma una cronologia possible de principis del segle XVII.

Estrat 1019:

De la mateixa manera que l'estrat 1017, la ceràmica datable- escudelles de reflexos metàl·lics i ceràmica de la "ditada"- semblen indicar una cronologia de primera meitat del segle XVII. Aquest estrat conté a més, un interessant fragment d'un petit plat decorat en blau i verd segons motius indefinibles. (Diapositives 7-9 a pel·licula 11). L'ús del verd en plats de ceràmica blava està documentat junt amb el d'altres colors a peces del tipus de la "corbata o la palmera" del segle XVII (8) i com a substitut del balu a plats del tipus de la "ditada", però aquest no és el cas de la peça en qüestió, que de moment no ha pogut ésser classificada.. En qualsevol cas, sembla que en el segle XVII s'està experimentant amb nous temes i coloracions abans de passar als estils més barrocs que aporta l'influència italiana, i que per tant es tracti d'una dada cronològica vàlida.

Estrat 1022:

Estrat que conté el mateix tipus de material que els anteriors, amb els característics fragments de escudelles de "orelletes" de "reflexos metàl·lics". També ha aparegut un frag-

ment molt interessant decorat amb un sol traç de tó lils sobre un fons clar de color blanc ós. El fragment és mínim, però recorda peces antigues "d'influència moresca" si es parla ceràmica "blava", propis dels segles XIV i XV, però que semblen haver estat trobats a Reus en contextes del segle XVI i principis del XVII (9). (Làmines 13-14 de dibuixos i Diapositiva 10 de la pel·licula nº 11).

Estrat 1033:

L'única dada que tenim per a la datació d'aquest estrat és la presència d'un plat blau del que només s'en ha conservat un petit fragment de vora, que ofereix, una decoració a base de línies concèntriques gens significativa, que es troba en certs plats des del segle XIV. L'evolució lògica del edifici, i la raresa de plats d'influència moresca d'estil directa arreu de Catalunya, ens fan pensar que el fragment no pot ésser anterior al segle XV i que fins podria ser del segle XVI.

Estrat 1051-1053:

El material d'aquest estrat és molt escàs, però dona una forquilla cronològica de segle XVI-XVII, en base a la presència d'escudelles de "reflexos metàl·lics" decorades amb pinzell pintada de tres puntes, amb uns motius que recorden al estil "Pozo Municipal I" de Reus que data de la transició d'un segle a l'altre (10). (Làmina 15 i Diapositiva 8 de la pel·licula 11). Aparegué a més un fragment de ceràmica blava, aparentment ja sotmés a l'influència renaixentista, i que confirma la datació (11).

NOTES A L'INTERVENCIÓ

- 1.- Vegi's el "Projecte 'intervenció arqueològica al Castell del Paborde de la Selva del Camp (Baix Camp)" realitzat per l'autora d'aquestes línies, i dipositat al Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.(inèdit).
- 2.- LLubià i Batllori: Ceràmica Catalana... pàg. 77.
Totes les denominacions i cronologies que s'exposen a continuació, figuren a dita publicació.
- 3.- Agraïm a X. Aquilué i E. Riu aquestes dos últimes informacions.
- 4.- LLubià i Batllori: op. cit. pàg. 90.
- 5.- LLubià i Batllori: op. cit. pàg. 65.
- 6.- Vilaseca,LL. "Los alfareros y la ceràmica.... pàg. 181. vol.I
- 7.- Vicent Lerna, J: "Loza gòtico-mudéjar... pàg. 33.
- 8.- LLubià i Batllori: op. cit. pàg. 73.
- 9.- LLubià i Batllori: op. cit. pàg. 71
- 10.- Vilaseca, ll.: op. cit. pàg 181 i 213 del vol. I i pàg. 45 nº2 del vol. II.
- 11.- LLubià i Batllori: op. cit. pàg. 91.

V. L'ESTRUCTURA

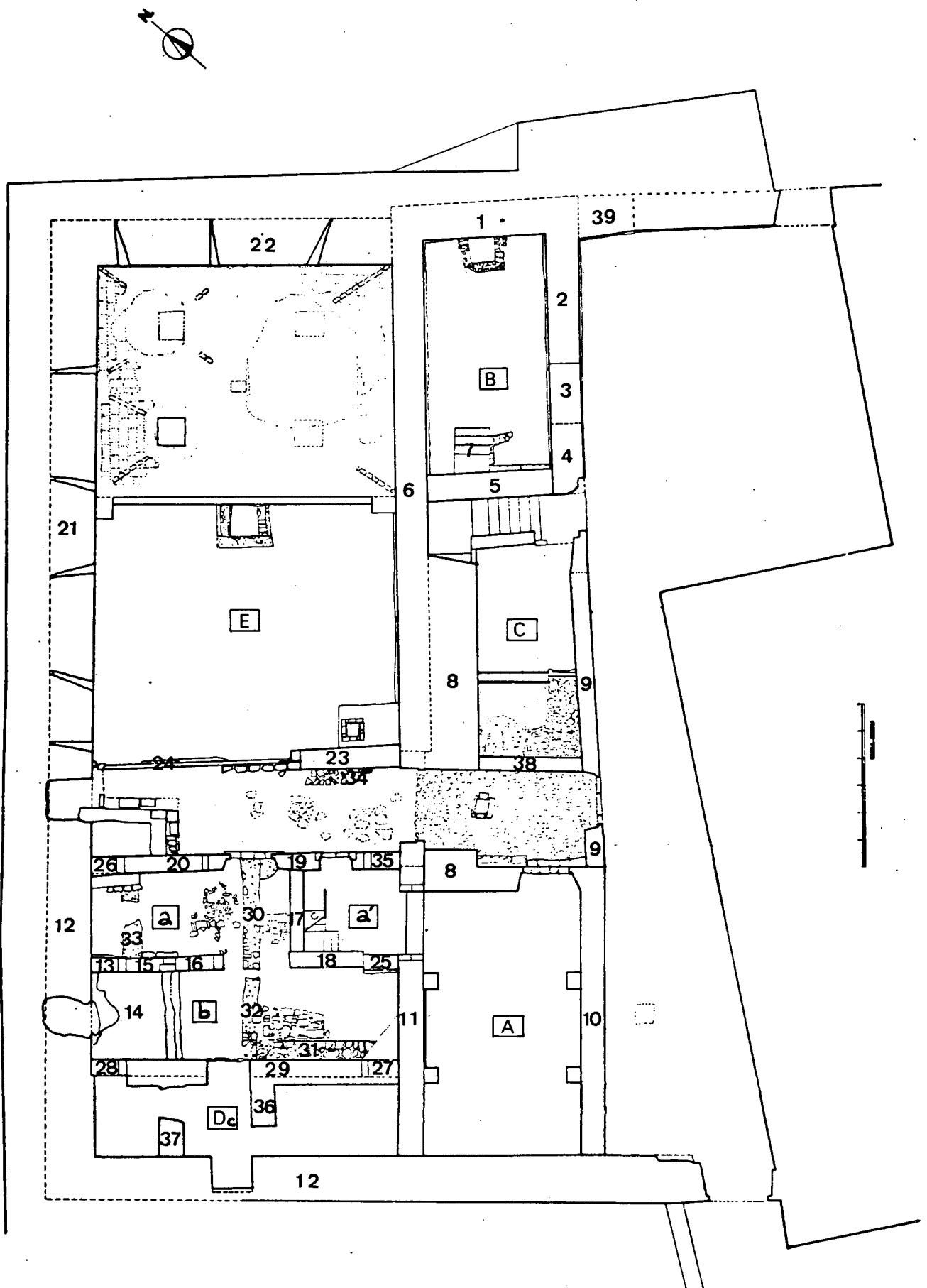
Qualsevol edifici, especialment si és d'ús particular, pateix innumerables petites transformacions al llarg dels anys. No cal dir que en vuit segles els canvis han hagut de ésser molt importants, especialment i curiosament, en els segles propiament d'edat mitjana en que l'edifici responia a les exigències de l'època.

Resulta per tant molt laboriós i complexe, resseguir el detall de les transformacions, i cal acceptar de bon principi, l'impossibilitat de copsar-ne la totalitat. Encara més si pensem que l'arquitectura civil medieval, tan poc coneguda arreu de Catalunya i de tota Europa d'altra banda, presenta de moment un panorama de flexibilitat en els patrons estructurals, sobre tot determinats per exigències climatològiques i funcionals. Tanmateix, un estudi aprofundit de les possibilitats arquitectòniques que suggereixen les restes, pot resoldre problemes de comprensió estructural sense necessitat de recórrer a paral·lels. En aquest capítol, només volem fer un esboç de l'estudi arquitectònic i de les dades que s'en desprenen, pensant que caldria continuar la tasca endegada, fins a resoldre el màxim d'incògnites.

A continuació comentarem les estructures del castell, segons conjunts coetanis.

En primer lloc tenim els murs 1-2-4-6 (Vegi's fig. 3) que pertànyen amb tota certesa a una mateixa estructura, ja que s'observa com l'aparell dels diferents llenços està unit als angles, o bé que descansa sense solució de continuïtat o modificació visible, sobre una mateixa banquetta de fonamentació. Tenim doncs, tres costats de l'estructura i desconeixem la llargada original de dos d'ells. En qualsevol cas, el més probable es que estiguin

FIGURA 3

HIPOTESI
SEGLES XI-XII

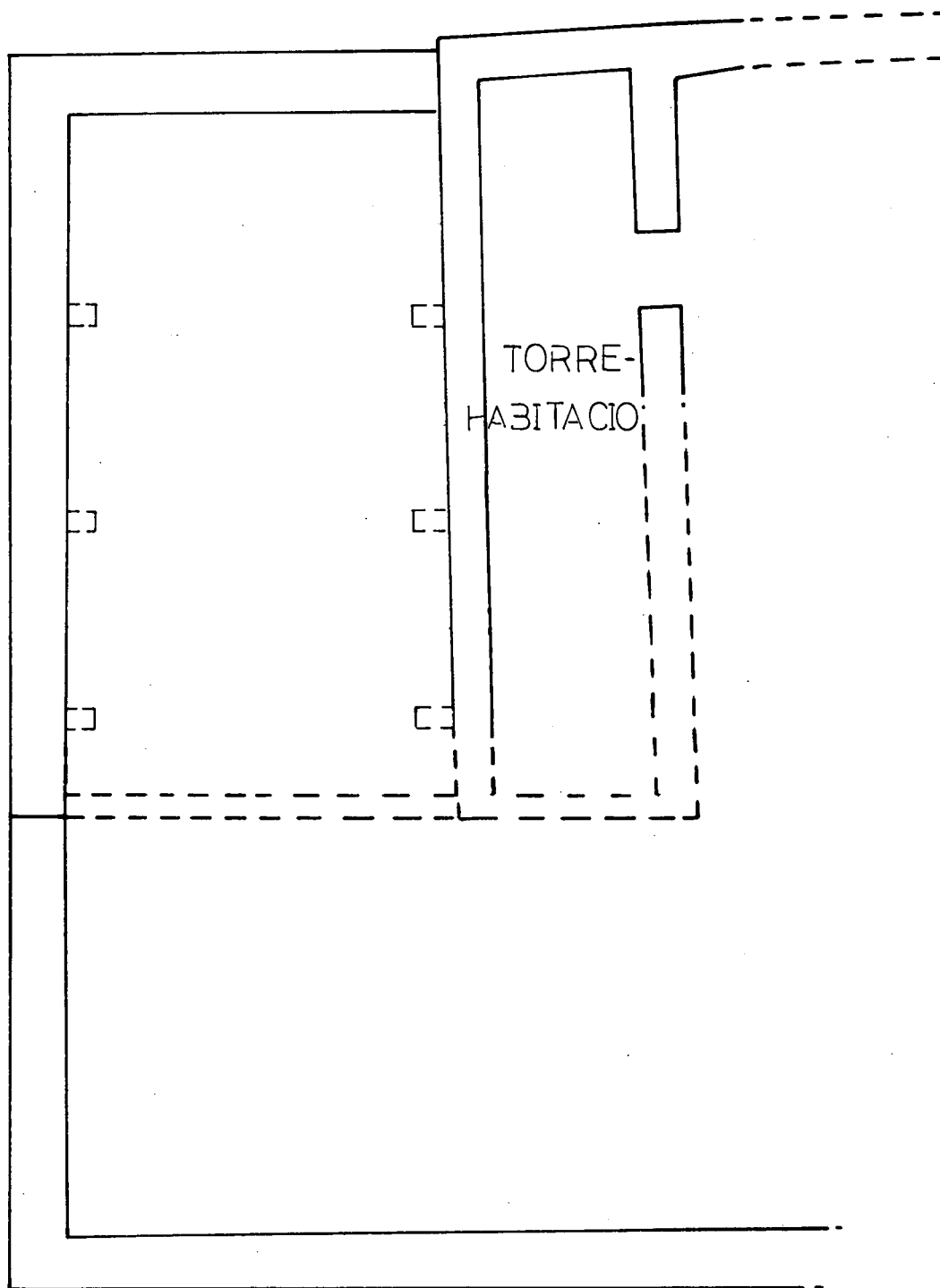

FIGURA 4

delimitant una estructura aproximadament rectangular de 7 mts. d'amplada exterior, per més de 20 mts. de llargada també exterior. Pel que fa a les obertures, l'estructura comptava si més no amb una porta (actualment tapiada per el mur 3) d'uns dos metres d'amplada (el límit meridional no essent prou clar), i comptava amb dos espitlleres d'esqueixada interior a dos nivells diferents del parament i centrades respecta al costat petit del rectangle. Posteriorment, al segon nivell, s'hi va afegir una no va obertura aquest cop de tipus menys defensiu. (aquestes obertures només es veuen dèss de l'exterior i están molt degradades). L'estat ruinós de la resta de l'estructura, impedeix completar la documentació sobre les obertures, a excepció d'una molt petita espitllera de vigilància, visible encara avui dèss de l'habitació E, a la meitat meridional del parament 6 i mig tapada per les heures. Finalment sabem que els murs es fonamentaven bé directament sobre la roca, bé sobre una banqueteta de fonamentació, d'amplada mínima, i visible en alguns punts arran dels paraments 2 i 6. Tenim doncs una banqueteta, més de regularització de nivell que no pas de fonamentació, que s'explica per la composició geològica de la zona amb afloracions de roca llicorella, i d'aquí la fermesa del terreny. La tècnica constructiva d'aquest conjunt es presenta com la més acurada i bella de tot el edifici, amb l'ús de carreus escairats a les cares externes d'un macís de pedres irregulars trabades amb morter o "opus emplecton" (1). Sobta la disposició de les filades a la cara occidental del mur 6, on s'aprecia amb claredat, les faixes segons les que es va anar pujant el parament, bauscant cada 4 o 5 filades una nova horitzontal.

Constructivament aquesta estructura no depen de cap altre element de l'edifici i sembla per tant ésser el nucli originari. Ben entés, no hi ha manera de precisar actualment la seva relació amb el mur perifèric 12, que no es descarta fos contempo-

rani, per bé que - com ja es veurà- es suposa posterior. Finalment, cal assenyalar que l'estructura deuria continuar cap al est amb el parament 39, avui pràcticament desaparegut i que l'angle nord-est exterior de l'estructura rectangular, allà on s'uneixen els murs 1 i 2, no es pot interpretar com original ja que ha estat clarament modificat. En relació a la funció del conjunt, no es pot més que apuntar la solidesa de la construcció que li confereix un caràcter clarament defensiu. D'altra banda, la presència d'un forat de desaigüe en el mur E.6, situat a nivell de banqueta de fonamentació, ens demostra que al lloc on ara hi ha l'habitació E, no hi deuria haver originàriament cap construcció coberta. L'estructura rectangular, al marge del ca ràcter defensiu, i donada la gran extensió que ocupa i l'absèn cia d'elements més significatius, deuria admetre tot tipus de funcions privades.

Malauradament, la fonamentació dels murs no ha pogut ésser datada, però és clarament anterior a l'habitació E que segons tots els estudiosos ha de datar dle segle XII. L'abast d'aquesta diferència cronològica, donades les circumstàncies de repoblació de la zona, ens sembla que no pot ser gaire gran i que com a molt podria fer remuntar l'estructura al segle XI. A més les característiques del parament, que s'adiuen amb la majoria d'exemples del segle XII o "segon romànic"(2) no semblen permetre rebaixar més les cronologies. Els diferents autors que n'han tractat, no descarten però, una més gran antiguitat (3).

Vista la forma i les circumstàncies històriques, podriem pensar que es tracta de les restes del primer castell o millor (4), de la primera "torre-habitació", situada a l'extrem de la població en el lloc més elevat, i constituint un reducte defensiu que -vist el mur 39- es podria prologar cap al est. L'hipòtesi però, no està exempta de problemes. En general es pensa que la muralla del segle XIV està reproduint fidelment el traçat d'un mur defensiu anterior. Així, es parla que en front del camí de

Sant Pere hi hauria la famosa i antiga "turris belli" avui encara en peu per bé que escapçada (5). Aquesta dada indicaria que el traçat del recinte, efectivament podria ésser similar a l'actual i el conjunt estudiat quedaria per tant inclòs a la zona "intra-muros", perdent potser part del sentit defensiu que s'hi ha volgut veure.

Amb el temps, l'estructura originària es degué anar reformant i adaptant a les noves exigències. Així, si mé no en el moment de la construcció del mur E.8 que sustenta l'escala gòtic, es va perdre més de la meitat de la superfície suposada a l'origen. Amb aquesta reforma, es va perdre també gran part del parament est, que es vaveure reduït als fragments 2 i 3 avui visibles.

En suma va quedar un cos molt més reduït i que es deuria prolongar en alçada amb un mínim de dos pisos (Recordi's la finestra nova) amb una funció possiblement més domèstica. L'estrat d'enferroc dels paraments ha proporcionat un basament de columna i una altra peça de pedra que sembla l'esboç d'un altre basament. Aixó ens fa pensar en la possibilitat, bé d'un ampli finestral, bé d'una galeria oberta sustentada per columnes, ja que no podia tenir cap funció constructiva.

En una altre fase, els pis inferior de dita torre, es convertirà en un cup i s'hi practicarà un accés elevat per tal de inutilitzar la gran porta primitiva.

Constructivament, després de l'edificació de la gran torrehabitació, i abans de qualsevol altre element, tenim la presència del mur perifèric E.12 que consta de dos grans llenços. El punt d'unió entre aquest mur i el mur 21 que consta també de dos llenços a l'angle nor-oest del castell, està malauradament molt retocat. La diferència de paraments és clara però l'unió no és visible a causa d'una gran perforació que atravesatot el gruix fins al rec. Per tant, ni des de l'exterior, tapat a la base per el rec i retocat a la part superior, ni des de l'

interior de l'edifici, es pot assenyalar amb precisió el punt d'entrega. D'altra banda una observació molt acurada permet suposar que el mur E. 12 en qüestió és previ al mur E.21 i que la direcció dels paraments a l'interior de l'edifici i arran de terra canvia lleugerament amb aquesta entrega. El problema està evidentment, en el significat cronològic d'aquest cas desfasament tècnic. Personalment, i donada la pràctica regularitat de la direcció dels murs, així com la necessària interpretació funcional del conjunt, m'inclino a pensar que ambdós murs són coetanis i que efectivament llur diferència deriva només d'una qüestió tècnica. De fet, aquests dos murs estan pensats per a complir funcions molt diferents. Mentre el mur 21 delimita un espai tancat d'habitació, el mur 12, que presenta un reforç interior a la base, sembla pensat per a la defensa + si més no passiva-d'un recinte probablement descobert. Si aixó és cert, les estructures esmentades, junt amb la previa torre-habitació conformarien un conjunt que ja es pot anomenar amb propietat castell, ja que ofereix un cos rectangular elevat (potser com a torre de guaita), una gran sala-habitació de dos o més pisos (potser admetria un terrat o solana, a més a més) i finalment un recinte descobert potser destinat a hort interior o acollint estructures endebles de caire domèstic.

En aquest conjunt, destacaria la magnitud de l'anomenada sala (Habitació E en les explicacions de tipus tècnic) i aixó planteja precisament un problema de cobertura de l'espai. Els murs presenten dos nivells d'ús clars, com ja han assenyalat diversos autors, donat que tenim dos nivells d'obertures. Un primer molt baix, gairebé arran de terra, a base d'estrtes espitlleres que presenten diverses direccions i que només poden tenir una funció d'observació i ventilació, no essent aptes per a la defensa ni per l'enllumenat. Un segon, a base de finestres de doble esqueixada pertinents per a l'il.luminació d'una sala i al ma-

teix temps per a la seva defensa en cas de necessitat. A més d'aquests dos pisos, potser es podria comptar amb un terrat o unes golfes, vist que el parament continua una mica en alçada. Com deiem, apareix el problema de la cobertura ja que no s'han conservat indicis estructurals d'una possible volta, d'un possible sistema a base d'arcs diafragma, ni d'un sistema de pilastres. Només tenim dos indicis: una renglera de forats de forjat en el mur septentrional, just al nivell inferior de les finestres; i un gran bloc quadrat implantat a l'intradós de les voltes dels cups subterranis i que es troba just a la meitat de la sala, i que podria haver estat el basament d'una pilastra. En qualsevol cas, el cobriment original no el podem conèixer, si no és en funció de les exigències arquitectòniques de descàrrega de forces, ja que l'implantació dels cups al segle XVII va destrossar el nivell de pavimentació i fonamentació primitiu. Deixem per tant en suspens, de moment, aquest problema pendent de diverses comprovacions.

D'altra banda, el parament d'aquest mur E. 21, és d'obra petita quasi com reble, pròpia en principi del primer romànic; per bé que la distinció cronològica entre aquest i el segon, no és tan estricta com aparenta, fet comprovat en aquest i altres jaciments (6). Així doncs, tipològicament pot datar dels segles XI o XII, mentre que constructivament, sembla que no es pugui datar abans del segle XII.

Posterior a aquest conjunt, és l'edificació d'una nova "torre" (Habitació A) de dos pisos i potser també solera, amb arcs diafragma apuntats (murs E.8-10-11). Aquesta habitació es construeix clarament recolzada en el mur 12 i pràcticament alineada amb el cos de la primitiva "torre-habitació". Presenta ella també, alguns problemes d'interpretació constructiva. Observi's sinó, en el plànol general, la disposició dels murs a l'angle nor-oest de l'habitació. Semblaria com si el mur E. 8,

HIPOTESI
SEGLES XIII-XIV

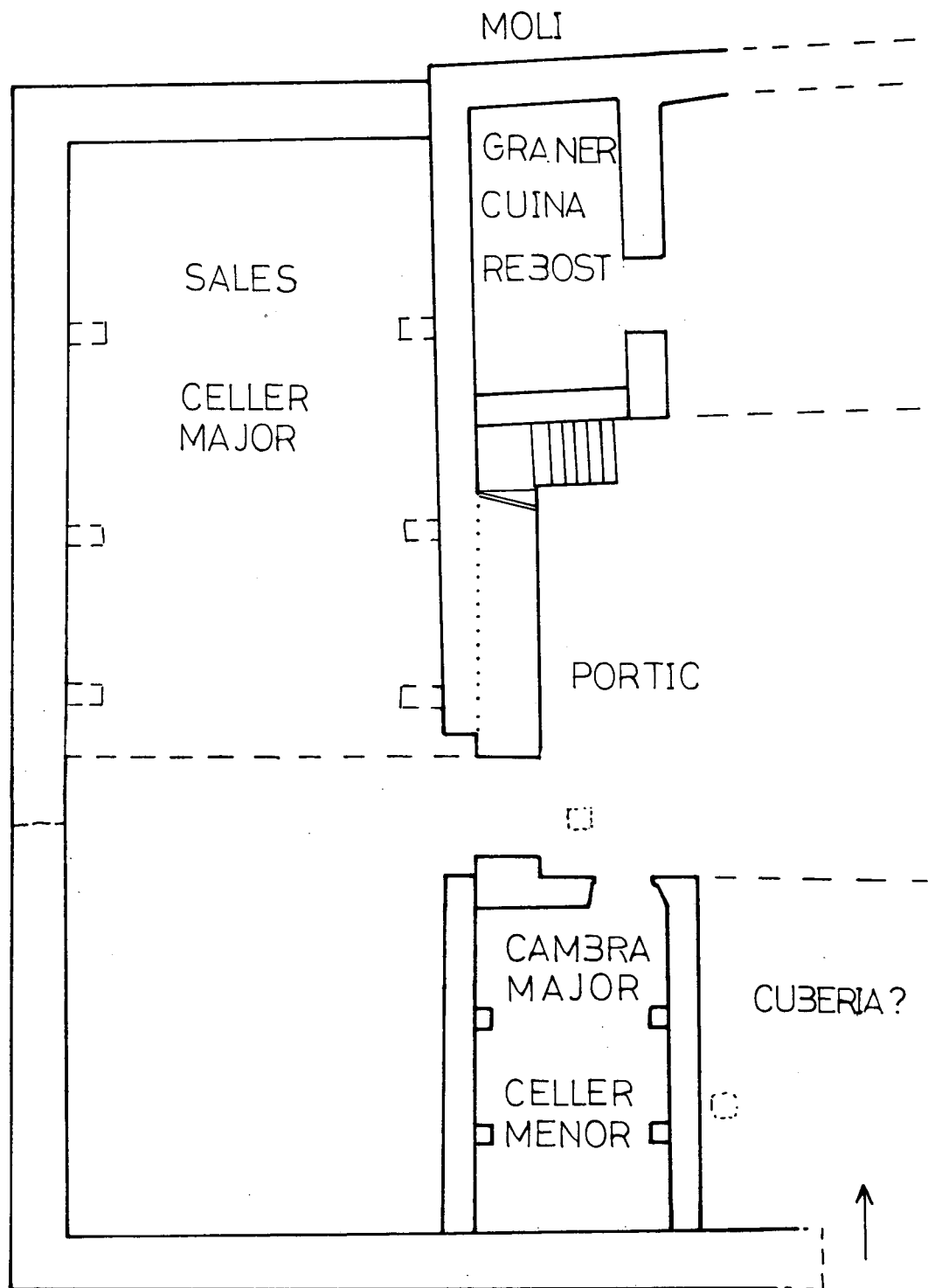

FIGURA 5

que ahora tanca l'ambient i suporta l'arcada de l'escala gòtica, fos una remodelació posterior a la construcció de les parets laterals i a la porta que apareix a occident i que actualment es troba tapiada. Tanmateix, l'angle exterior nord-est de l'habitació és l'original i ens marca el límit extern de l'ambient. Així doncs, el gruix del mur de tanca original hauria de ser inferior a l'actual per a poder entendre la col·locació de la porta abans esmentada que es troba emmascarada parcialment per el mur E.8. Pensar que aquest mur pogués ser més prim i que hagués estat tan retocat no és gaire plausible ja que trencaria les proporcions de la construcció, desfent la simetria transversal que ara presenta. Efectivament, des del mur E.12 (part superior que no té en compte el reforç de la base) i el primer arc hi ha uns tres metres, al igual que entre el següent arc i la paret de tanca. Així doncs s'ha de concloure que la porta no data del moment de l'implantació del cos, i és al mateix temps anterior a l'implantació de l'escala. Hi ha doncs clarament una modificació de la construcció en aquest punt, que no s'acaba d'apreciar plenament en el detall de la paret E.8 (que hauria de desdoblarse) donada la capa d'arrebossat que el cobreix. Aquesta modificació respon clarament a l'implantació de l'escala i a la necessitat de reforçar la base de l'arcada del costat de l'habitació. Una altra dada important en aquest sector, és el evident canvi de programa que s'observa en la construcció de l'altra porta de l'habitació, la porta d'entrada original, on les dovelles de l'arc han estat modificades a partir de la clau i cap a l'interior de l'edifici, per tal d'ampliar l'accés. Aquest canvi d'intenció explica a més que les finestres d'aquest mateix mur E. 8, quedin desplaçades respecte a qualsevol eix de simetria. De nou es planteja el valor cronològic d'aquestes dos fases constructives. La disposició estranya de les dovelles de la porta no es pot entendre més que com una modificació del programa en el mateix moment de la construcció, ja que un arc im-

plantat no es pot modificar sense provocar el tancament de part del parament. En espera de noves dades, ens inclinem a pensar que malgrat les diferències tècniques apreciades el resultat final del cos original comprenia també l'escala, en altres paraules, que no suposa una diferència cronològica significativa. En quant a la datació del conjunt, no tenim dades de tipus arqueològic, només disposem de l'anàlisi estilístic de la forma dels arcs diafragma que apunta a una cronologia avançada, potser dintre del segle XIV o lleugerament anterior, concordant amb les dades que ens insinuen els documents escrits.

Passem doncs a considerar l'aspecta del conjunt del Castell, amb l'introducció dels nous elements. En primer lloc cal recordar que s'està edificant un espai pensat inicialment per ésser descobert. Simés no res no indica lo contrari. Per tant s'ha de pensar que la paret E. 12 de tanca, deuria ésser refeta o completada en aquest moment. De fet, hi ha una clara diferència entre el tipus de parament a la base i a la part superior (visible dèss de l'exterior i que inclou abundants fragments de maó en els intersticis de les pedres). En aquest moment es poden col·locar les obertures del pis superior i potser practicar-ne de noves a l'inferior. En segon lloc, s'ha de veure que s'està creant un nou tipus d'ambient, aquest cop típicament gòtic, que consisteix en un pati amb escala exterior. La creació d'aquesta escala - s'ha vist - suposa la transformació radical de la primitiva torre-habitació, imposant la creació d'un nou mur de tancament, E.5. Així, l'aspecta exterior del Castell ve donat per la presència de dos blocs que sobresurten i una escala amb arcada lleugerament enretirada i formant una mena de petit portic d'entrada. Consta en els documents del segle XIV, que els espais del Castell entre aquest cos A i l'església, es van anar completant amb construccions funcionals que no s'han conservat fins a nosaltres. No fóra descabellat pensar, que en el moment

de fer aquests afegits, es procurés respectar una disposició al voltant d'un pati interior, resultat de la prolongació d'aquest pòrtic.

A l'interior del Castell, la distribució dels ambients durant aquesta fase, és problemàtica. D'un costat tenim una arcada que ens imposa uns límits per a la presència de murs, d'un altre, tenim la necessària presència del mur de tanca de l'habitació E. Aquest mur de tanca, segons el límit sud de l'habitació, hauria justament de passar per enmig de l'arcada. Es doncs forçós que es modifiqués la seva direcció. A la planta per fases, hem situat aquella que agrans línies ens sembla la més probable, considerant que l'arcada sembla donar accés a un recinte descobert, i no ser pensada com a accés a un celler (funció probable del pis inferior de l'habitació E). En aquets estat de coses, queda la qüestió del accés al pis superior de l'habitació E. Donada la majestuositat del espai i la seva probable funció com a sales de recepció i menjador..., no es pot resoldre l'accés només mitjançant una escala de fusta des del celler. Cal doncs pensar que el mur 6 presentaria una porta a partir de les escales, i/o que el mur 5, en presentaria una altre per accedir al pis superior de l'habitació B. L'estat ruinós d'aquest mur ens impideix provar aquesta hipòtesi que caldrà a més perfilar en base a les cotes dels diferents nivells.

Finalment, queda per resoldre l'implantació dels grans arcs diafragma constituint l'habitació D. Aquesta implantació és clarament posterior a la del cos A ja que els arcs es recolzen en el mur E.11 que tanca per l'occident aquell ambient. Res no prova però que fossin cronòlogicament molt diferents si no és la impressió de que no formen part d'un programa unitari i que reaprofiten i s'adapten a estructures pre-existents. Estructuralment, hi ha diversos arguments a considerar en un sentit o altre. A favor d'aquesta coetaneïtat, tenim la grandio

HIPÒTESI
SEGLES XV-XVI

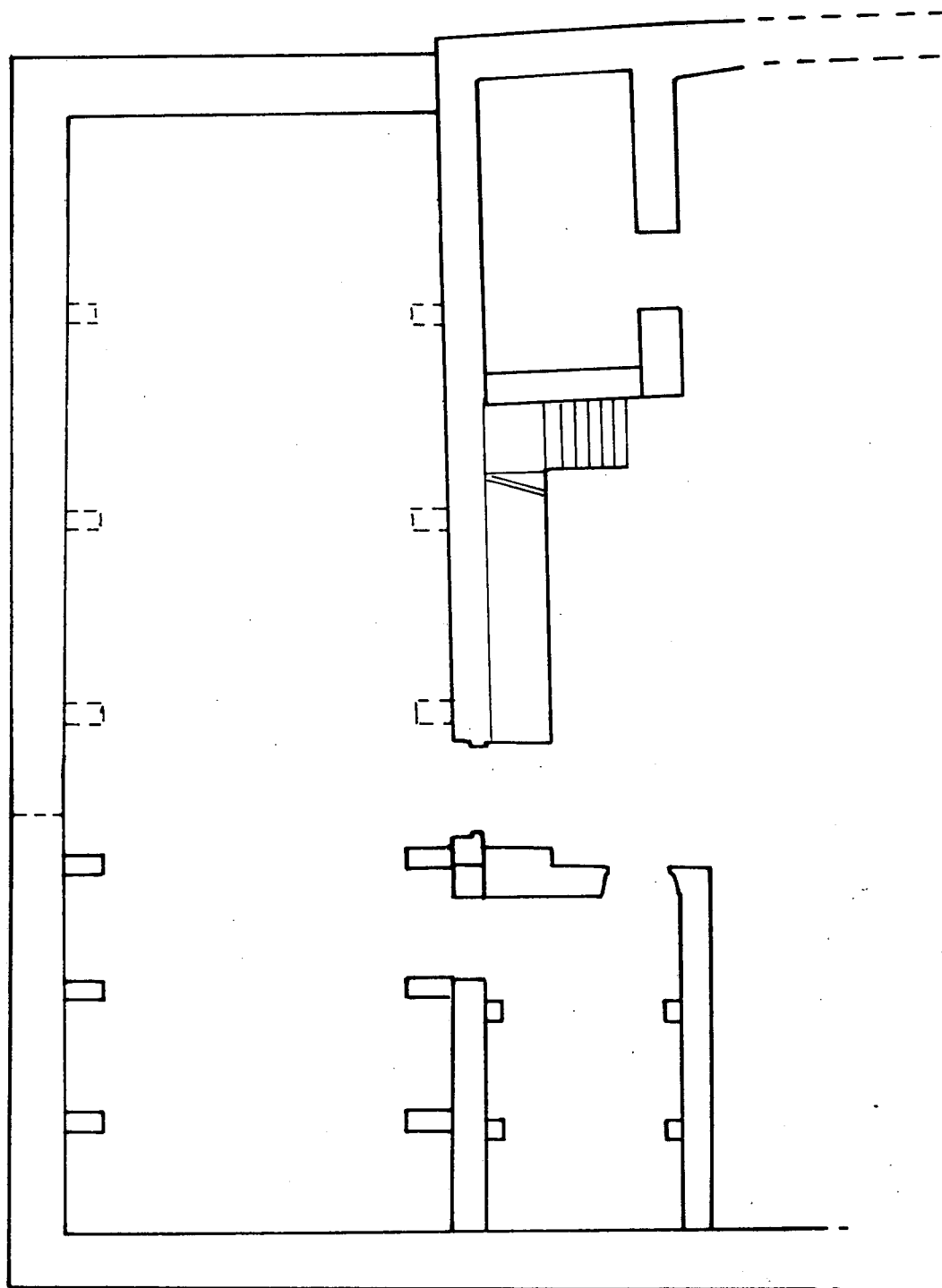

FIGURA 6

sitat de l'escala exterior que sembla que hagi de conduir a un espai molt més gran que no pas únicament el pis superior de l'habitació A. També ho podria recolzar la presència d'una porta oberta a la prolongació del mur E.11 en el pis superior i que dona actualment accés al pis superior de l'habitació E. El fet que el mur que la suporta sigui fet de tàpia, impedeix assegurar que fos originària. Però en contra d'aixó, tenim que la porta del nivell inferior, que hem vist és constructivament anterior a l'escala, es veu clarament respectada per l'implantació de l'arc E.25 i al mateix temps, és veu que no formen part d'un mateix programa. A més, no es compren que s'instal·li quan al costat es té l'accés de l'arcada de l'escala, molt més ampli. Finalment hi ha una diferència molt clara d'elements constructius com ara els tipus de paraments i la fonamentació més baixa dels arcs de l'habitació D respecte al mur E. 11. Malauradament, l'excavació de la trinxera de fonamentació d'aquest arc no ha donat gaire material, però l'impressió és que ha de ser com a mínim del segle XV. (Vegi's Comentari de Material). En síntesi, ens inclinem a considerar-la lleugerament posterior.

Amb aquesta nova construcció es completa l'ocupació total de l'espai interior del Castell, unificant d'alguna manera els cossos D i E. No es pot perdre de vista però, que que el pis superior de l'habitació D comença quan acaba el pis superior de l'habitació E, i que per tant la paret de tanca d'aquesta hauria de continuar en peu. Per a l'ús d'aquest nou ambient, va caldre a més la col·locació de dos noves portes una al pis inferior adosada a l'arcada de l'escala i reduint la llum, l'altre al nivell superior, al final de la pròpia escala. Aquestes dos portes, també es veuen clarament diferents al conjunt anterior. Així, s'ha creat un nou espai funcional, sense il·luminació natural en el pis inferior, i amb noves obertures al pis superior. S'ha d'admetre que no s'aprecia cap tall significatiu en el

mur de tanca exterior sud de l'edifici, prolongació del mur E. 12. En aquest punt s'hauria d'apreciar si la construcció del cos i del cos D són o no coetànies. Val a dir, que les refaccions són moltes i que els tancaments aquí podien haver estat originàriament de tàpia com per la resta de murs. De fet, aquest mur presenta molts problemes, derivats sobre tot de la presència de construccions alienes al Castell que s'hi adosen. En efecte, tenim dos obertures, visibles des de l'exterior (interior del cobert veí) que no es corresponen amb els nivells d'ús antics, i que posarien en relació el Castell i aquesta zona. En suma però aquest seria l'aspecte del Castell en època medieval. Amb el temps, s'introduïren quantitat de petites modificacions que tot seguit enumerarem.

Hi ha en primer lloc, el tancament dels arcs diafragma. En general, sembla que es produeix al segle XVII, però no es descarta que l'arc 27-28 ho fos des d'un principi ja que la tècnica del refet és molt similar a la del propi arc. En tot cas, abans del tancament ja hi hauria els graons del ambient b de l'habitació D, graons que segurament tenen una explicació de tipus funcional, com ara fer de suport per a una premsa o alguna cosa similar. D'aquest moment o lleugerant anterior, seria també el tancament del pòrtic mitjançant els murs 9 i 38, segurament com a conseqüència de l'edificació de l'església renaixentista que invadeix l'àrea del Castell. Del mateix segle, daten els cups subterranis de l'habitació E i la transformació del pis inferior en un cup a la planta baixa de l'habitació B.

Al llarg d'aquesta exposició s'ha volgut donar les línies mestres de l'evolució arquitectònica de l'edifici. Volem ara indicar aquells problemes - altres que els cronològics -, que no estan resolts de moment i que són capitals per a la comprensió total de les fases.

En primer lloc, no tenim pràcticament dades físiques concretes

HIPOTESI
SEGLES XVII-XVIII

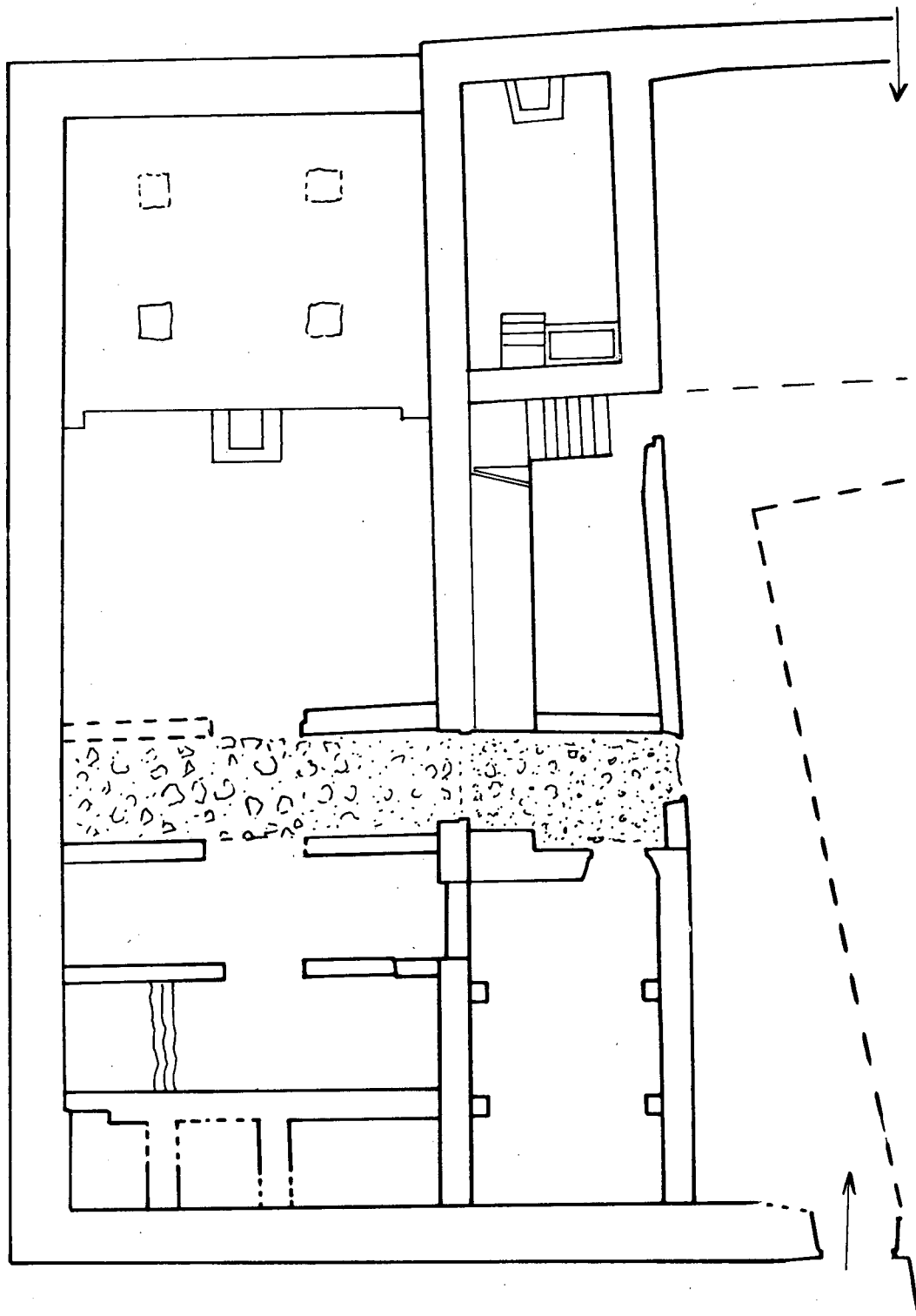

FIGURA 7

de la prolongació del Castell del costat de l'església. Només sabem de l'existència d'un cup en el estret passadís que ha quedat entre l'església i el castell, i veïem també rastres d'un forjat que descansaria sobre ménsules a la part interior del mur que cuporta la porta d'entrada del costat de la plaça de les Pletes. En no disposar d'un plànol de l'ubicació exacta de l'església antiga i del seu renombrat porxo, es fa difícil relacionar les dades que contenen els documents escrits. Cal doncs tenir sempre present, que s'ha estat treballant sobre un edifici mutilat la qual cosa dificulta la interpretació funcional de les estances en base a l'anàlisi dels inventaris del segle XIV. L'altra gran problema, a nivell d'interpretació d'estructures, és la situació exacta del mur sud de tancament de l'habitació E, ja discutida més amunt, així com la definició del seu sistema de coberta. Que el mur es trobi més o menys corregut, podria fer variar considerablement l'interpretació del conjunt. Queda també per descomtat, tot el problema de l'entrada d'aigua al Castell, citada algun cop en els documents escrits. Potser s'hauria de relacionar amb els grans forats que travessen el mur 12.

Finalment, quedaran per resoldre tots els petits detalls com ara les obertures del pis intermig de l'habitació D, i la relació que semblen en algú cas establir amb l'exterior.

No volem concloure el capítol d'interpretació d'estructures sense esmentar un seguit de fonaments arrasats que apareixen a l'espai de l'habitació D antiga. No disposem de cap dada cronològica que ens oriente, si no és la certesa de que son anteriors al fet de l'implantació dels arcs. Sabem d'altra banda que sota els estrats de finals del XVI-principis del XVII que els cobreixen, no apareixen estrats o materials més antics. Pensem per tant que l'estructura que representa aquests fonaments E.30-31-32-33-34, omplen el buid que crea l'implantació del cos A, i

suposarien un complement als ambients d'ús funcional (recordi's la presència d'un empedrat molt irregular i d'un forat amb rebutjos de forn).

INTERPRETACIÓ FUNCIONAL:

En quant a la funció dels diferents àmbits del Castell, es pot mirar de copsar només per a una època determinada, el segle XIV, gràcies a l'existència d'uns inventaris.(7).

Del anàlisi dels inventaris que citen els cellers, sembla que es pugui dir que entre els anys 1322 i 1333 s'ha creat un nou ambient que no s'anomena explícitament com a celler sinó que reb noms diversos: "casa davant lo celler", "cubaria majori", "domus vocata cubaria", contenint bàsicament 4 cups. Cal dir que no s'ha trobat cap lloc on es concentrin 4 cups entesos com a aljubs subterranis d'emmagatzament, ni tampoc si s'entenen com a receptacles d'obra per a trepitjar raïm. És possible que aquest ambient hagi estat destruït per l'invasió de l'església ja que ens consta que entre aquesta i el cos A, s'en hi troba un d'enfonsat. També en aquest moment apareix un nou celler del "vi de companya" o "ecclesie", que potser s'ha de veure també com a fruit de l'aprofitament del espai entre el Castell i l'església, realitzant l'unificació del conjunt (8). Així veiem que a començaments del segle XIV, tenim dos cellers, el "major" i el "nou", fet que es correspon bé a la disposició de les estructures de l'època amb respectivament les habitacions E i A. Podem pensar doncs, que l'habitació A, data efectivament de finals del segle XIII- principis del XIV, tal com avançavem en el capítol d'estructures. Però l'espai destinat a emmagatzemar líquids contava en aquest moment amb un altre ambient, ja que s'esmenta que a la "cuberta" hi havia cups de fusta (9). Potser es tracti d'un precursor del espai que apareixen més tard ja que Bassegoda assimila el mot cuberta a porxo (10). Però també po-

dria tractar-se d'una estructura enfront de l'habitació E, de la que només haguessin quedat els fonaments (E.30-31-32-33-34), no interpretats doncs com a tals sinó com a suport de cups de fusta (?). També en el primer inventari, consta un "cup magnum" en el "pòrtic" d'entrada, que és probablement el que avui es veu. Fins aquí hem suggerit que entre les anys 1322 i 1333 s'amplia el Castell cap a l'església, però el problema és imaginar un cobert de tipus funcional just a l'entrada principal del Castell, i que s'hagi d'atravessar en mig de aparells de tipus rústic. L'alternativa és situar els nous elements a l'altre extrem, sense que en tinguem cap indicatiu, o bé pensar que la porta es trobaria més correguda cap a l'est i que en fer-se l'església nova es va desmontar i traslladar al lloc on és ara. De fet els paraments en aquell sector estan molt retocats i fins i tot s'estan desplomant. Al marge, recordem que que en aquest moment el Castell presenta un pòrtic fent una mena de "patide torres", desmotrat entre altres coses per les obertures del mur 8 al nord de l'habitació A, i no és difícil imaginar que les noves instal·lacions el prolonguessin fins a l'antiga església, crant un veritable pati central a la manera típica dels edificis senyoriais del segle XIV. (12).

En relació a les anomenades cambres, es diu repetidament en els documents del segle XIV, que la del Paborde i/o del Procurador, es trobava dexamant del porxo de l'església. Ens inclinem a pensar que es trobaria al pis superior de l'habitació A que per la bellesa i el tipus de finestres es presenta com la més adequada. A més, en el segle XV, es cita una "cambra dels arcs" (13) cosa que ens fa suposar que aquest espai no va canviar de funció. En qualsevol cas, l'habitació B, tot i la segura existència d'un segon pis amb una finestra ampla, no ens sembla prou espaiosa i relevant com per cumplir aquesta funció. Ben entés, també és possible que l'habitació A, no estés unicament destinada a cambra de dormir, sinó que es trobés subdivi-

aida per mitjà d'envans o cortines, creant una saleta o recambrió. Es tractaria en suma, de la "cambra major" o "cambra de la torre" citada a altres documents (16).

Els inventaris esmenten altres cambres, impossibles de situar amb certesa, així per exemple es parla per l'any 1333, d'una "cambra que ix a la saleta prop la cambra de la torre", per l'any 1363, "d'una cambra damunt la cija", i ja en el segle XV, d'una "cambra dels armaris" i una "cambra dels falcosn"(17). En tot cas, sembla que les més antigues no puguin estar situades més que en el pis superior de l'habitació E, i que les altres ja puguin pertànyer al de l'habitació D.

Un altre aspecte és el de les anomenades "sales", que donada l'estructura del Castell en el segle XIV, també s'han de situar al pis superior de l'habitació E, il.luminada a més de forma molt convenient.

Queden finalment, un seguit d'instal.lacions funcionals com ara els graners, la cuina, el rebost,.. que pensem s'han de situar, si més no per el que fa al graner i a la "casa del pastar", prop del molí de blat anomenat "molí del canal", documentat en aquest segle i situat aparentment al lloc on ara hi ha la font. Així, pensem que es trobarien a l'habitació B o a possibles annexos avui desapareguts. Més endavant la cuina es degué traslladar, possiblement a l'habitació D.

Al segle XIV, no hi devia haver cap ambient especialment pensat per a fer de presó ja que consta en un document de l'any 1372 (14) que el presoner Guim Revescall va fugir amb èxit per una finestra, amb una soga de cànem. Més endavant, ja en el segle XV (1407) (15), es parla d'una presonera tancada en la "casa, ço es, en la habitació que hi havia sota la cuyna de dit castell". La cuyna per tant, es trobava en un segon pis, però no tenim cap indicati clar per a situarla, pensem que estaria al principi, al pis superior de l'habitació B.

Un cop edificat el cas D, l'espai s'amplia molt i poc després poden instal·lar-se ja les presons que en realitat són el fruit del reaprofitament d'uns cups pensats probablement per a una altra funció. Es sorprenent la coincidència amb un fenomen idèntic en el Castell de Barberà.(19).

A partir del segle XV, les dades són més escasses, trobem per al conjunt del Castell. les següents referències:

-1448: construcció de la font i l'abeurador.

-1551: empedrat

-1565: tancament del forat d'entrada d'aigua al castell

-1616: enderroc del vell porxo; aquest porxo, que hauria de ser visible des de la cambra del procurador, resulta que es troba al costat del fossar, "a l'actual carrer nou" i consta també, que davant de l'esmentada cambra hi havia la capella de Sta Magdalena (18). No queda per tant clara l'exacta distribució dels ambients, considerant d'entrada l'orientació necessàriament oriental del absis antic. S'imposa un recull de toponímia antiga.

-1632: nova porta del cantó de la carnisseria

SINTESEI

Queden diverses qüestions estructurals per resoldre, i molts problemes de precisió cronològica, a més de l'absoluta necessitat de reexaminar els documents antics a la llum de dades topogràfiques antigues que cal recuperar. Tanmateix, queden clares algunes fases, subjectes naturalment a possibles canvis arrel de futures actuacions i també per descontat, arrel d'interpretacions diverses.

1ª-Fase: Segle XI ? "Torre-habitació"

2ª-Fase: segle XII? "torre-habitació" més Muralla més Habit. E

3ª-Fase: Final XIII-principis XIV? Torre B més Torre A més Escala més Habitació E.

4ª-Fase: Segle XVI? Torre B més Torre A més Escala més Habitació E més Habitació D.

L'estructura del segle XIV respon bastant bé al prototipus de l'època, moment en que es desenvolupen uns edificis amb "una plàstica pacífica" (20) a mig camí entre elements defensius i senyoriais o rurals. El Castell del Paborde, presenta tots aquests elements, amb una gran escala de pedra exterior, amplies sales, grans cellers i altres annexos de tipus rústic. Tot plegat, dintre d'una marcada línia d'austeritat, amb la pràctica absència d'elements decoratius.

El problema és encara avui, precisar l'evolució dels edificis civils d'època romànica o pre-romànica, en general mal conservats o inclosos en conjunts d'època posterior. Per aixó és difícil valorar el significat d'una torre-habitació de les dimensions que hem suposat, en el conjunt d'estructures similars conegudes. De fet, aquesta de la Selva sobrepassa a les que hem pogut comparar en tamany, però el sentit general de l'estructura sí que troba paral·lels, igual que l'hipòtesi formulada per

el segle XII, si més no en cases urbanes (21).

NOTES A L'ESTRUCTURA

- 1.- Puig, Falguera, Goday: L'arquitectura romànica... pàg.473.
- 2.- Puig, Falguera, Goday: op. cit. vol. II pàgs. 330 i 466.
- 3.- Pié, Fort, Font i Rius, no descarten l'origen àrab de la població i del castell.
- 4.- Fuguet i Sans,J.: Arquitectura del Castell de Barberà.. pàg. 92 a 94.
- 5.- J. Pié: op. cit pàg. 143.
- 6.- El propi Puig i Cadafalch ho assenyala pàg. 466.
- 7.- J. Pié: op. cit. pàg. 133.
- 8.- J. Pié: op. cit. pàg. 482.
- 9.- J. Pié: op. cit. pàg. 133.
- 10.- Bassegoda,J.: op. cit. pàg. 133.
- 11.- J. Pié: op. cit. pàg. 331
- 12.- Cirici,A.: L'art gòtic català... pàg. 84.
- 13.- J. Pié: op. cit. pàg'136.
- 14.- J. Pié: op. cit. pàg. 121.
- 15.- J. Pié: op. cit. pàg. 123.
- 16.- J. Pié: op. cit. pàg. 134-135.
- 17.-J. Pié: op. cit. pàg. 136.
- 18.- J. Pié: op. cit. pàg. 127.
- 19.- Fuguet i Sans,J.: op. cit. pàg 100.
- 20.- Cirici, A.: op. cit. pàg.84.
- 21.- Puig, Falguera, Goday: op. cit volIII-1 pàg. 585.

VI. CONCLUSIO

Com a document de treball que és aquesta memòria, és natural que resulti massa densa i explicativa i que potser es perdin en mig d'altres dades, els resultats més importants de l'intervenció. En conseqüència, a manera de conclusió, esmentarem les dades més importants, elevarem unes propostes d'actuació arqueològica i suggerirem algunes directrius per a la restauració, des d'un punt de vista, naturalment, arqueològic.

El que nosaltres anomenem "intervenció arqueològica" en el Castell, significa abordar l'edifici des dos punts de vista: d'excavació i d'interpretació arquitectònica. A nivell d'excavació, els resultats han estat força pobres, només destaca la definició d'una estratigrafia que ens data a principis del segle XVII tot un seguit d'instal·lacions, com ara cups i compartimentació d'ambients, que ens parlen d'una nova embranzida en l'activitat econòmica del Castell, en una època d'inestabilitat generalitzada arreu de Catalunya.

Pel que fa les estructures, s'han proposat i comentat unes fases constructives i cronològiques que suposen una primera interpretació del conjunt, subjecta, naturalment, a futures revisions.

El fet de treballar sobre el jaciment durant més de tres mesos, ens ha permès fer-nos una idea dels treballs que permetrien una millor comprensió del edifici.

En quant al fet arqueològic, no cal dir que l'intervenció efectuada durant els mesos de juliol i agost, condicionada per l'edat i l'inexperiència de la "mà d'obra" voluntaria que forneixen els Camps de Treball, no ha estat prou completa com per descartar futures actuacions, així sí, molt més concretes i dirigides a resoldre problemes puntuals.

L'habitació A per exemple, -no excavada en aquesta campanya-, presenta problemes constructius només solubles a nivell de fonamen

tacions, especialment a l'angle nord-occidental. Fóra doncs interessant obrir una cala abraçant els murs 11 i 8, la porta i la base dels arcs diafragma. A l'exterior, tant dèl del ambient b de l'habitació D, com dèl del pati d'entrada, la fonamentació d'aquest cos ja és visible actualment i no es veu en aquest punt cap trinxera sinó que el mur descansa directament sobre la roca. Malgrat tot, la base dels arcs i de l'arcada de l'escala, potser van buscar més avall la seva fonamentació i potser encara es podrien relacionar amb un mínim d'estratigrafia. Com es veu, la potència excavable ha de ser molt petita, però és necessària aquesta comprovació. L'altre punt important a determinar, és l'entrega i cronologia relativa dels murs 12 i 21. Per aixó, caldria una nova cala, no gaire gran, just en aquest punt i que valdria la pena ampliar fins al mur que apareix sota l'envà 24. per tal de comprendre'n el seu significat i possible relació amb el tancament de l'ambient E-també problemàtic-. Si les dades del sector no fossin prou clares es podria mirar de datar el mur 12 buscant els fonaments a l'ambient a de l'habitació D o a la pròpia habitació A. Paral·lelament, es podrien buscar els fonaments del mur 21, en el quadre no excavat de l'habitació E.

A nivell d'excavació, vistos els resultats obtinguts, i vista l'escassa fonamentació dels murs, possiblement serà poc rendible la nova actuació proposada, especialment a nivell de materials i cronologies, però penso que és precís efectuar totes aquestes comprovacions constructives, així com enllestir l'excavació dels ambients a i b de l'habitació D i del quadre 1 de l'habitació E, on convindria efectuar una picada de demostració fins arribar a la roca. Aquesta última picada no es va poder fer abans de la finalització del Camp de Treball. Tot plegat, no hauria de suposar gaire temps si es comptés amb el personal adequat. Paral·lelament, s'hauria de continuar els treballs de neteja a les "presons", els cups, els forats del mur 12, i repicar els paraments, així com el manteniment de les estructures.

En relació a una possible rehabilitació arquitectònica, considerem obligat conservar i posar en valor les estructures medievals. És dir l'habitació A, l'habitació B, l'habitació D i l'habitació E, essent potser interessant destacar el antic pòrtic d'entrada amb l'escala gòtica al fons. Això implicaria desmontar els murs 9 i 38 amb la porta actual d'accés al edifici, que ens sembla ha de datar pels volts del segle XVI. Aquesta ben entés, valdria la pena inserir-la en algún mur de tancament de nova creació, sempre indicant evidentment que és una reforma moderna.

A l'interior de l'habitació D, un cop documentats exhaustivament a base de fotografies i plànols de detall, ens sembla lícit retirar els murs de tancament dels arcs diafragma, murs que deuen datar de la transició del segle XVI al XVII. No així el mur 29, que refà l'últim arc i que crea l'ambient c, ocupat posteriorment per "les presons". Ens sembla que aquest sector, té en sí mateix un valor històric prou important que cal respectar, a més de les obvies dificultats tècniques que suposaria desmontar les tres voltes dels cups. A nivell del pis superior només es pot insistir a respectar l'arc superior de l'habitació A i les obertures antigues, ja que l'obra és de tàpia i de ben segur haurà de ser renovada.

A grans trets, aquestes serien les línies i marges d'actuació que personalment defenso i que s'haurien d'acabar de perfilar i discutir sobre el terreny. La resta: concepció, disseny, distribució, instal·lacions, ... ha de ser obra naturalment de persones competents en aquest camp.

BIBLIOGRAFIA

- Ainaud de Lasarte, J.: Ceràmica y vidrio, Ars Hispaniae X. Madrid 1952.
- Altisent, A.: "Un poble de la Catalunya Nova els segles XI i XII", Anuario de Estudios Medievales nº3, Barcelona 1966.
- Amigó, J., Barberà, J., Cortadella, J., Guasch, D., Solias, J.M., Cortés, M^a del A.: El Bullidor jaciment medieval. Estudi de materials i documentació. Quaderns d'estudis Sant Justens III. Ajuntament de St. Just D'esvern 1986.
- Bassegoda Nonell, J.: "El Castell de La Selva del Camp", Revista técnica de la propiedad urbana año xxiii nº 32. Cámara Oficial de la Propiedad Urbana de la Provincia de Tarragona. 1982.
- Carbonell, E; Gumí, J.: L'art romànic a Catalunya Segle XII. Eds. 62. Barcelona 1974.
- Català i Roca, F.: "Presència dels castells" a Els Castells Catalans vol. I. Ed. Dalmau. Barcelona 1973.
- Cirici, A; Gumí, J.: L'art gòtic català. L'arquitectura als segles XIII i XIV. Eds. 62, Barcelona 1974.
- Daydí, O.: La ceràmica trescentista a Aragó, Catalunya i valència Ed. Alpha Barcelona 1952.
- Font i Rius, J.M^a.: Cartes de població i franquicia de Catalunya. C.S.I. C. 1969.
- Fort i Cogul, E.: "Les muralles de La Selva" Butlletí arqueològic epoca III, nº46, Tarragona 1933.
- Fort i Cogul, E.: Les Muralles de La Selva. Monografies Selvata- nes. Tarragona 1934.
- Fort i Cogul, E.: "El castell de La Selva del Camp" a Els Castells catalans. vol VI. Ed Dalmau .Barcelona 1973.

- Fuguet i Sans, J.: "Arquitectura del Castell de Barberà, dels orígens als templers(I)" Aplec de Treballs nº5 del Centre d'Estudis de Conca de Barberà. Montblanc 1983.
- Gort Juanpere, E.: Les muralles medievals de Reus Conselleria de Cultura.Excm. Ajuntament de Reus. 1979.
- Gómez Moreno, .: Ceràmica medieval española. Barcelona 1924.
- Iglésies i Fort, J.: Perennitat de La Selva del Camp. La Selva del Camp 1956.
- LLubià, LL.Mª.: Ceràmica medieval española. Nueva colección Labor Ed. Labor 1973.
- LLubià, LL.Mª.; Batllori, A.: Ceràmica catalana decorada ed. Vicens Vives. Barcelona 1974.
- Morera i llauradó, E.: Provincia de Tarragona. Tarragona,
- Pié i Faidella, J.: Annals inèdits de La Selva del Camp de Tarragona. Institut d'Estudis Tarraconenses Ramon Berenguer IV. Excma. Diputació Provincial de Tarragona. 1984.
- Puig i Cadafalch, Falguera, Goday.: L'arquitectura romànica a Catalunya 3 vols. I.E.C. Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Barcelona 1983 2ª ed. facsímil.
- Recasens, J.Mª.: La ciutat de Tarragona. vol.II Enciclopedia Catalunya. Ed. Barcino 1975.
- Riera ; Cabestany : Ceràmica de Manresa decorada. Segle XIV. Manresa 1980.
- Riu, M.: "La ceràmica popular barcelonina del segle XIV Aportació a l'estudi de les seves formes i marques" Acta/Mediaevalia annex 2. Barcelona 1984.
- Vicent Lerna, J.: "Loza gòtico-mudéjar en la ciudad de Valencia" Revista de Arqueologia año VII nº65. 1986.

Vilaseca, LL.: "Los alfareros y la ceràmica de Reflejo Metàlico de Reus de 1550 a 1650" 3 vols. Asociación de estudios reusenses. Reus 1964.

PLANIMETRIA

RELACIÓ DE PLÀNOLS

Plànol nº:

- 0.- Situació del Castell. Escala 1/100.
- 1.- Planta baixa. Escala 1/50.
- 2.- Planta baixa amb obertures intermitjes. Escala 1/50.
- 3.- Planta superior. Escala 1/50.
- 4.- Secció A. Escala 1/50.
- 5.- Secció B. Escala 1/50.
- 6.- Secció C. Escala 1/50.
- 7.- Alçat 1. Escala 1/50.
- 8.- Alçat 2. Mur 13-15-16-18-25. Escala 1/50.
- 9.- Alçat 3. Mur 19-20-26-35. Escala 1/50.
- 10.- Alçat 4. Mur 8. Escala 1/50.
- 11.- Alçat 5. Mur 2-3-4. Escala 1/50.
- 12.- Alçat 6. Porta interior. Escala 1/20.
- 13.- Alçat 7. Mur 1. Escala 1/50.
- 14.- Alçat 8. Porta Habitació A. Escala 1/20.
- 15.- Alçat 9. Porta exterior. Escala 1/20.
- 16.- Alçat 10. Detall espitllera Habitació E.
- 17.- Alçat 11: Detall finestra Habitació A. Alçat 12: fumera Hab. A.
- 18.- Cotes Habitació C. Respecte cota Habitació E (54,97).
- 19.- Cotes Habitació B. Estrats 1001 i 1001B. Respecte cota 0 de l'habitació B (55,82).
- 20.- Cotes Habitació B. Estrats 1002 i 1002B- 1003.
- 21.- Cotes Habitació B. Estrat 1004 i roca.
- 22.- Cotes Habitació D. Estrats 1030 i 1010- 1011. Respecte cota 0 de l'habitació E (54,97).
- 23.- Cotes habitació D. Estrats 1014- 1016 i 1017.
- 24.- Cotes Habitació D. Estrats 1031- 1022 i 1019.
- 25.- Cotes Habitació E. Estrats 1001- 1040. Respecte cota 0 (54,97).

- 26.- Cotes Habitació E. Estrats 1041- 1045.
- 27.- Cotes Habitació E. Estrats 1051 i 1053- 1056.
- 28.- Secció estratigràfica Habitació B.
- 29.- Secció estratigràfica Habitació B i Secció estratigràfica Habitació D.
- 30.- Secció estratigràfica Habitació D.
- 31.- Secció estratigràfica Habitació E.
- 32.- Secció estratigràfica Habitació E.
- 33.- Elements arquitectònics Estrat 1002 de l'Habitació B.

DIAPPOSITIVES I FOTOGRAFIES

DIAPÒSITIVES nº 1

- 1.- Vista del conjunt de pedres escairades aparegudes a l'interior de l'habitació B, formant part de l'estrat lo02
- 2.- Detall dels graons (e.14) que apareixen al oest de l'ambient b de l'habitació D. Al final dels graons comença l'estrat lo31. El replà superior presenta un rebaix per a la col.locació del mur que cega l'arc.
- 3.- Trinxera de robatori lo43, un cop tret el nivell superficial lo40. A la dreta de la diapositiva s'observa el començament del nivell de farciment lo45, tallat per aquest element.
- 4.- Idem anterior.
- 5.- Taca d'argila que forma part de l'estrat lol1 a l'ambient a de l'habitació D. Sota el tall s'aprecien ja les rajoles del paviment lol4.
- 6.- Idem anterior.
- 7.- Idem anterior.
- 8.- Aparició del mur antic (E.30) de l'ambient a de l'habitació D, encara parcialment cobert per l'estrat lol1. Al fons s'observa la trinxera contemporània lo34.
- 9.- Detall de l'angle sud-oest de l'habitació D, a l'ambient b, amb l'entrega dels murs E.12 i E. 28 i els graons (E. 14).
- 10.- Nova vista del estrat lol1 de l'ambient a, habitació D.
- 11.- Vista de la trinxera contemporània lo34 entre els dos ambients excavats de l'habitació D.
- 12.- El mateix element vis dèl del est de l'ambient b.
- 13.- Entrega dels murs al angle nord-oest de l'ambient b de l'habitació D
- 14.- Vista del ambient b de l'habitació D, dèl del est. Al final dels graons s'observa l'estrat lo31 que cobreix parcialment les restes dels murs antics E.31 i E.32.
- 15.- Forat que perfora el mur oest (E.12) de l'ambient b de l'habitació D

- 16.- Mur est de l'habitació B (E.2/4), amb el reompliment (E.3) que tapia la porta antiga. Als peus, nivell 1003.
- 17.- Forat que trenca el mur E.12 , a l'ambient b de l'habitació D.
- 18.- Estrat 1031, cobrint parcialment els fonaments del mur antic E.31 i xocant amb l'estratigrafia de l'ambient c (sense excavar).
- 19.- Vista de l'estrat 1031 que presenta diversos forats. Al fons, a la dreta, base de la llar construïda per els escoltes que durant un temps ocuparen el castell.
- 20.- Nova vista de l'estrat 1011 a l'ambient a de l'habitació D.
- 21.- Mur est de l'habitació B, amb el afegit (E.3) que tapia l'antiga porta. Als peus, l'estrat 1003, en curs d'excavació, en el moment en que es comença a apreciar la banquetta de fonamentació del mur.
- 22.- Mateix motiu que l'anterior. Observi's que s'aprecien unes rajoles mig apilades, fruit possiblement, de l'enderroc de la volta de cobrició.
- 23.- Vista de la trinxera 1034 entre els ambients a i b de l'habitació D, i del mur antic E. 30/E. 31 que en resulta tallat., observant-se l'alineació que presenten.
- 24.- Vista de la trinxera 1032, amb el seu reompliment 1033. Vista també de la trinxera 1034 quan es comença a detectar, amb una taca de calç a la zona de contacte amb l'estrat 1031.
- 25.- Habitació B, estrat 1003 en curs d'excavació, cobrint parcialment les restes de l'estructura 1005, i xocant amb les escales E.7.
- 26.- Entrega dels murs a l'angle sud-oest de l'ambient b de l'habitació D (E. 12 i E. 28).
- 27.- Vista del estrat 1003 de l'habitació B , amb l'aparició de les restes de l'estructura 1008.
- 28.- Vista general del estrat 1003.
- 29.- Igual que l'anterior.
- 30.- Vista del abocador que aprofita l'espitllera (e.8) de l'habitació B.
- 31.- Visat dels fragments del paviment de calç 1041 , que apareix a la meitat sud de l'habitació E.

- 32.- Detall de l'entrega dels murs a l'angle nord-est de l'habitació B (E.1 i E.2), amb l'arrencament d'una volta de rajoles.
- 33.- Vista de l'habitació C, un cop netejada, atravesada per una petita canal moderna, amb, al fons, un empedrat de cronologia incerta.
- 34.- Mur oest de l'habitació B (e.6), amb petit orifici de desaigüe, arrencament de la volta de rajoles i estrat loo3.
- 35.- Vista del estrat loo4 a l'habitació B.
- 36.- Munt de pedres aparegudes a l'interior de l'habitació B, formant part de l'estrat loo2.
- 37.- Idem.
- 38.- Vista dels fragments conservats del paviment de calç lo41 de la meitat sud de l'habitació E.
- 39.- Idem.

DIAPÓSITIVES nº 2

- 1.- Detall de les irregularitats de l'estrat lo31 a l'ambient b de l'habitació D.
- 2.- Detall de la trinxera lo32 al sector oest de l'ambient b de l'habitació D.
- 3.- Trinxera de robatori que apareix a la meitat de l'habitació B.
- 4.- Estrat lo31 a l'ambient b de l'habitació D.
- 5.- Entrega dels murs a l'angle sud-oest de l'ambient b de l'habitació D (E.12 i E.28).
- 6.- Mur oest (E.6) de l'habitació B amb arrencament de la volta.
- 7.- Vista dels fragments del paviment lo41 de la meitat sud de l'habitació E.
- 8.- Forat al mur oest (e.12) de l'ambient b de l'habitació D.
- 9.- Detall de l'estrat lo31 de l'ambient b, xocant amb l'estratigrafia de l'ambient c (sense excavar) de l'habitació D.
- 10.- Reompliment lo33 de la trinxera lo32 al llarg del mur E.18 al nord de l'ambient b de l'habitació D.
- 11.- Estrat lo04 de l'habitació B.
- 12.- Vista del estrat lo31 de l'ambient b de l'habitació D.
- 13.- Idem anterior.
- 14.- Idem anterior.
- 15.- Idem anterior.
- 16.- Taca d'argila que apareix sobre l'estrat lo11 a l'ambient a de l'habitació D.
- 17.- Visat del estrat lo03 i de l'estructura lo05 a l'habitació B.
- 18.- Taca d'argila del estrat lo11, i aparició de les primeres rajoles del paviment lo14.
- 19.- Visat del estrat lo04 i de l'estructura lo05 de l'habitació B.
- 20.- Vista de la trinxera lo32 de l'ambient b de l'habitació D.
- 21.- Idem anterior.

- 22.- Estrat 1031 al xocar amb els graons E.14 de l'ambient b de l'habitació D.
- 23.- Vista de l'ambient a de l'habitació D.
- 24.- Visatdel ambient a de l'habitació D.
- 25.- Paviment 1041 a la meitat su de l'habitació E.
- 27.- Estrat 1003 de l'habitació B.
- 26.- Habitació B: arrencament de la volta a l'angle nord-est (E.6).
- 28.- Taca de guix tapant la trinxera 1034 a l'ambient b de l'habitació D.
- 29.- Rajoles caigudes del estrat 1003 procedents de la volta, a l'habitació B.
- 30.- Estrat 1031 i mur anti E.31 a l'ambient b de l'habitació D.
- 31.- Estrat 1003 de l'habitació B.
- 32.- Estart 1003 de l'habitació B.
- 33.- Estart 1003 de l'habitació B.
- 34.- Estart 1004 de l'habitació B.
- 35.- Iedm anterior.
36. Idem anterior i muret 1005.
- 37.- Idem anterior.
- 38.- Estart 1003 de l'habitació B.

DIAPÒSITIVES nº 3

- 1.- Parament interior nord de l'habitació A.
- 2.- Parement interior est de l'habitació A.
- 3.- Arrencament dels arcs diafragma de l'habitació A.
- 4.- Arcs diafragma de l'habitació A.
- 5.- Parament interior nord de l'habitació A.
- 6.- Segon arc diafragma de l'habitació A.
- 7.- Parament interior est de l'habitació A amb finestra moderna.
- 8.- Arrencament segon arc diafragma de l'habitació A.
- 9.- Parament interior sud de l'habitació A.
- 10.- Parament interior est de l'habitació A.
- 11.- Vista dèu del segon pis de l'aspecte de l'habitació E amb el passadís d'accés. Observi's el envà modern caigut, a base de rajoles.
- 12.- Idem anterior.
- 13.- Visat dels arcs del segon pis de l'habitació A.
- 14.- Pis superior de l'habitació D, aspecte de la porta del ambient c, abans de la neteja.
- 15.- Finestra del pis superior de l'habitació D, ambient c, en curs de neteja.
- 16.- Estart looi B de l'habitació B.
- 17.- Pis superior, porta medieval al final de l'escala a mà dreta, que actualment no condueix enlloc.
- 18.- Idem abans de la neteja.
- 19.- Porta de pas entre el pis superior de l'habitació A i el de l'habitació D. Parcialment tapiada per rajoles.
- 20.- Espai que ocupava la porta d'entrada al segon pis, actualment despareguda.
- 21.- Parament interior oest del pis superior de l'habitació A. Observi's el forat per a la llum conformat al parament de tàpia, i les marques d'uns graons d'una escala de cargol d'accés al terrat o golfes

- 22.- Pis superior de l'ambient a de l'habitació D. Aspecte actual.
- 23.- Finestra del pis superior de l'ambient c de l'habitació D, en curs de neteja.
- 24.- Idem, observi's a les llindes, els forats d'enreixat.
- 25.- Idem.
- 26.- Vista de l'habitació E, en curs de neteja dels aljubs "Cups"
- 27.- Relació entre l'habitació B, i l'habitació E.
- 28.- Estart 1002 a l'habitació B.
- 29.- Detall de l'espitllera de l'habitació B (E.8), reaprofitada com a surtidor, i de les pedres que formarien a la base, un petit receptacle d'obra.
- 30.- Idem, als peus començament de l'estrat 1002.
- 31.- Idem anterior.
- 32.- Habitació E, amb una cinta mecànica per a facilitar la neteja dels aljubs.
- 33.- Vista dèu del segon pis de l'habitació B.
- 34.- Habitació E en curs de neteja.
- 35.- Idem.
- 36.- Relació entre l'habitació B i l'habitació E. Observi's com els murs de l'habitació E, s'adosen, es recolzen, als de l'habitació B.
- 37.- Relació entre l'habitació B i l'habitació E., abans d'arrencar les heures.
- 38.- Idem, amb pedres mig caigudes.

DIAPÓSITIVES nº 4

- 1.- Habitació B. EStart 1002 amb pedres caigudes dels murs.
- 2.- Habitació B. Vista del surtidor reaprofitant l'espitllera.
- 3.- Idem anterior.
- 4.- Idem anterior. Observi's a l'interior de l'espitllera (E.8), l'ab
sència de pedres escairades prolongant l'obertura.
- 5.- Idem anterior.
- 6.- Detall de l'espitllera de l'habitació B (E.8).
- 7.- Detall del surtidor i del receptacle modern de l'habitació B.
- 8.- Porta del pis superior amb l'accés a l'habitació D abans de la
neteja.
- 9.- Idem anterior.
- 10.- Mur oest del pis superior de l'habitació D, amb les diferents
portes de comunicació entre ambients, abans de la neteja.
- 11.- Fumera del pis superior de l'habitació A.
- 12.- Finestra del mur nord del pis superior de l'habitació A tapiada,
i forat a la tàpia, per a dipositar-hi el llum.
- 13.- Idem anterior.
- 14.- Detall de les restes de l'escala antiga , entre el pis superior i
el terrat o golfes, a l'habitació A.
- 15.- Habitació D, ambient a, abans de començar a excavar.
- 16.- Idem. observi's el reforç del mur a la base. (E.12)
- 17.- Idem anterior.
- 18.- Idem anterior.
- 19.- Idem anterior.
- 20.- Vista superior de l'ambient b Habitació D, abans d'excavar.
- 21.- Idem, detall del forat a la zona esgraonada E.14.
- 22.- Visatde l'ambient b de l'habitació D.

- 23.- Idem anterior.
- 24.- Idem anterior.
- 25.- Idem anterior
- 26.- Idem anterior.
- 27.- Idem anterior.
- 28.- Idem anterior. Amb l'apreciació del mur E.31, abans d'excavar.
- 29.- Idem anterior.
- 30.- Estart lo31 a l'ambient b de l'habitació D.
- 31.- Detall del forat al mur est (E.12) de l'ambient b de l'habitació D.
- 32.- Idem anterior.
- 33.- Estart lo31 de l'ambient b de l'habitació D.

DIAPÓSITIVES nº 5

- 1.- Vista del reompliment dels aljubs de l'habitació E.
- 2.- Angle nord est de l'habitació E.
- 3.- Mur nord de l'habitació D que tapia l'arc apuntat.
- 4.- Aspecte exterior de l'habitació C.
- 5.- Vista de les escales d'accés al segon pis.
- 6.- Vista d'aquestes escales abans de la neteja.
- 8.- Mur sud de l'habitació C.
- 7.- Idem, número 6.
- 9.- Habitació D.: Arc tapiat entre els ambients b i c.
- 10.- La mateixa vista abans de desenrunar l'habitació.
- 11.- Idem anterior.
- 12.- Pis superior de l'ambient b de l'habitació D, sense teulada.
- 13.- Habitació D.: Arc tapiat i desmuntat entre els ambients a i b .
- 14.- Pis superior de l'ambient b de l'habitació D.
- 15.- Porta practicada al mur de l'ambient c de l'habitació D, amb l'habitació encara per desenrunar.
- 16.- Pis superior de l'ambient b de l'habitació D.
- 17.- Angle nord-est de l'ambient b de l'habitació D, abans de desenrunar.
- 18.- Ambient b de l'habitació D, abans de desenrunar.
- 19.- Pis superior de l'habitació D.
- 20.- Ambient b de l'habitació D, abans de desenrunar.
- 21.- Idem anterior.
- 22.- Idem anterior.
- 23.- Ambient b de l'habitació D, pis superior.
- 24.- Embigat que rebaixa el nivell antic de sostre.
- 25.- Angle sud-oest de l'ambient b de l'habitació D, abans d'excavar.
- 26.- Ambient b de l'habitació D
- 27.- Habitació D, abans de desenrunar i excavar.
- 28.- Idem anterior.

- 29.- Cara est de l'habitació .
- 30.- Pis intermig de l'ambient a de l'habitació D.
- 31.- Idem anterior.
- 32.- Mur nord de l'habitació D vist dèu de l'exterior, abans de desenrunar.
- 33.- Petit ambient de l' habitació D, abans de desnrunar.
- 34.- Trespol de l'habitació A.
- 35.- Cinta mecànica per facilitar les tasques de desenrunament.
- 36.- Vista interior de la porta principal.
- 37.- Habitació A en curs de desnrunament.
- 38.- Habiatació A.

DIAPPOSITIVES nº 6

- 1.- Pis superior de l'habitació D.
- 2.- Arcs diafragma superposats a l'habitació A.
- 3.- Vista general de l'habitació A.
- 4.- Trespol de l'habitació A.
- 5.- Idem anterior.
- 6.- Pis superior de l'habitació D.
- 7.- Habitació D, abans de desenrunar.
- 8.- Arc del pis superior de l'habitació A.
- 9.- Pis superior de l'habitació D, abans de desenrunar.
- 10.- Idem anterior.
- 11.- Idem anterior, concretament a sobre l'ambient c.
- 12.- Idem anterior.
- 13.- Arc del pis superior de l'habitació A.
- 14.- Mateix arc amb detall de les restes d'estucat modern.
- 15.- Idem anterior.
- 16.- Idem anterior.
- 17.- Escala de cargol que arrenca de el segon pis de l'habitació A.
- 18.- Petita fumera del pis superior de l'habitació A.
- 19.- Trespol de l'habitació A.
- 20.- Pis superior de l'habitació A, abans de treballar-hi. Al fons, la finestra coronella en cara tapiada per la part interna.
- 21.- Pis superior de l'habitació A, abans de retirar el trespol.
- 22.- Idem anterior.
- 23.- Idem anterior.
- 24.- Idem anterior.
- 25.- Idem anterior.
- 26.- Idem anterior.
- 27.- Idem anterior.
- 28.- Idem anterior.

- 29.- Pis superior de l'habitació D.
- 30.- Terra del pis superior de l'habitació D.
- 31.- Fumera del pis superior de l'habitació D.
- 32.- Pis superior de l'habitació D.

DIAPÒSITIVES nº 7

- 1.- Preparació del paviment 1014, E. 1016, de l'ambient a de l'habitació D. Consisteix en una prima capa d'argila on han quedat marcades les improntes de les rajoles.
- 2.- Idem anterior. Al fons, arrencament de l'arc apuntat (E.13) amb la banquetta de fonamentació ja vista.
- 3.- Vista general d'aquest estrat, força degradat.
- 4.- Idem anteriors. En primer terme, apareix ja l'estrat inferior.
- 5.- El mateix estrat i la seva relació amb els fonaments del mur antic E. 30.
- 6.- Idem anterior.
- 7.- Idem anterior.
- 8.- El mateix estrat i la seva relació amb la resta del paviment 1014.
- 9.- Idem anterior.
- 10.- Idem anterior.
- 11.- Empedrat que apareix cobert per l'estrat 1019, a l'est del mur antic E. 30 (1028).
- 12.- Idem anterior.
- 13.- Idem anterior, i la seva relació amb l'estart 1019 i amb el mur E.17.
- 14.- Idem anterior.
- 15.- Vista general del estrat 1019.
- 16.- Idem anterior.
- 17.- Estart 1004 i receptacle 1008, a l'habitació B.
- 18.- Detall del mateix tema.
- 19.- Idem anterior.
- 20.- Detall del mateix tema.
- 21.- Vista general del estrat 1004 de l'habitació B, força malmès.
- 22.- Vista general del estrat 1004.
- 23.- Idem anterior.

- 24.- Idem anterior.
- 25.- Idem anterior.
- 26.- Detall de l'estrat i la seva relació amb les escales E.7.
- 27.- Idem anterior.
- 28.- Relació del receptacle 1005, amb l'estrat 1004 i la roca a l'habita
ció B.
- 29.- Idem anterior.
- 30.- Idem anterior.
- 31.- Escuts a la vicaria.
- 32.- Idem anterior.
- 33.- Idem anterior.
- 34.- Idem anterior.
- 35.- Idem anterior.
- 36.- Idem anterior.

DIAPOSITIVES nº 8

- 1.- Aspecte final de l'excavació de l'habitació B. Vista, la roca.
- 2.- Idem anterior, observi's la trinxera de fonamentació del mur.
- 3.- Idem anterior.
- 4.- Receptacle 1008 a l'habitació B.
- 5.- Trinxera de fonamentació del mur est (E. 2/3/4), allà on el mur no fonamenta directament sobre la roca.
- 6.- Idem anterior.
- 7.- Forat de desaigue al mur E.6 de l'habitació B.
- 8.- Entrega dels murs a l'angle sud-est (E. 4 i E. 5).
- 9.- Bassa 1042 a l'habitació E., un cop retirar el seu farciment.
- 10.- Idem anterior, vist dè's del est.
- 11.- Idem anterior, vist dè's del nord.
- 12.- Idem anterior, vist dè's del oest.
- 13.- Bassa 1047 a l'habitació E.
- 14.- Idem anterior.
- 15.- Estrat que apareix sota l'estrat 1045, és dir el 1051.
- 16.- Vista general de l'excavació de l'habitació E.
- 17.- Pis superior de l'habitació A.
- 18.- Vista general de l'excavació de l'habitació E.
- 20.- Vista del sector dels aljubs, a l'habitació E.
- 21.- Vista general de l'habitació E.
- 22.- estrat 1051 cobrint parcialment un desaigue a l'habitació E.
- 23.- Idem anterior.
- 24.- Idem anterior.
- 25.- Idem anterior.
- 26.- Idem anterior.
- 27.- Idem anterior.
- 28.- Idem anterior.
- 29.- Idem anterior, observi's les restes del conjunt "industrial".

- 30.- Idem anterior.
- 31.- Idem anterior.
- 32.- Conjunt d'elements que funcionarien junts sota l'estrat 1051 i 1053.
- 33.- Idem anterior, observi's com en primer terme a la dreta apareix la roca amb el forat 1058.
- 34.- Idem anterior.
- 35.- Idem anterior.
- 36.- Idem anterior. Fonaments d'un muret en primer terme.
- 37.- Idem anterior.
- 38.- Idem anterior.

DIAPÒSITIVES nº 9

- 1.- Escut a la rectoria.
- 2.- Un altre escut.
- 3.- Idem anterior.
- 4.- Idem anterior.
- 5.- Idem anterior.
- 6.- Aspecte de l'estrat 1022 a l'ambient a de l'habitació D.
- 7.- Idem amb l'aparició de l'empedrat.
- 8.- Idem anterior.
- 9.- Idem amb el mur antic E. 30 en primer terme.
- 10.- Idem anterior. A l'esquerra, aspecte de l'estrat 1019.
- 11.- Una nova vista del sector. Observi's que el mur antic E.30, descansa directament sobre el nivell 1026.
- 12.- Aparició d'una paret de la bassa 1042 a l'habitació E.
- 13.- Idem anterior.
- 14.- Idem anterior. L'estrat que encara emmascara la bassa és el 1040.
- 15.- Capa de calç que assenyala l'existència d'una mur arrasat que connectaria els fragments E. 30 i E. 31. Observi's que descansa directament sobre la roca.
- 16.- Idem anterior. La capa de calç E. 32, estava coberta per l'estrat 1031.
- 17.- Idem anterior.
- 18.- Idem anterior.
- 19.- Idem anterior.
- 20.- Idem anterior.
- 21.- Idem anterior.
- 22.- Estart 1004 i receptacle 1008 a l'habitació B.
- 23.- Idem anterior.
- 24.- Idem anterior. Observi's com l'estrat 1004 es troba també sota les escales E.7.

- 25.- Idem anterior. Observi's com s'insinuen les trinxeres de fonamentació que apareixeran a sota.
- 26.- Idem anterior. Vegi's com la roca apareix ja, sense la presència pràcticament de l'estrat lo04.
- 27.- Idem anterior.
- 28.- Idem anterior.
- 29.- Idem anterior.
- 30.- Idem anterior. Observi's que la trinxera apareix sense que encara s'aprecii cap canvi en la coloració o consistència, en la terra que la farceix.
- 31.- Forat lo47 a l'habitació E en curs de neteja.
- 32.- Idem anterior.
- 33.- Idem anterior.
- 34.- Idem anterior.
- 35.- Idem anterior.

DIAPOSITIVES nº 10

- 1.- Façana sud del castell (dès del hort veí).
- 2.- Zona de contacte entre la muralla i l'angle sud-oest del castell.
- 3.- Finestra coronella al pis superior de l'habitació A.
- 4.- Façana sud del castell, al fons, l'església renaixentista.
- 5.- Façana sud del castell amb una porta, no visible dès del interior.
- 6.- Detall de la muralla que es recolza en el mur del castell.
- 7.- Idem anterior.
- 8.- Porta al mur sud de tancament del castell, vista dès del hort.
Correspon a l'obertura que s'aprecia dès de les presons.
- 9.- Idem anterior.
- 10.- Final de la porta del pis superior de la sala D, vista dès del hort del veí.
- 11.- Façana sud del castell, dès del hort del veí.
- 12.- Idem anterior.
- 13.- Interior de la "presó" c.
- 14.- Idem anterior.
- 15.- Idem anterior.
- 16.- Orifici d'entrada a la "presó" c.
- 17.- Mur oest de la "presó" b.
- 18.- "Presó" b.
- 19.- "Presó" b.
- 20.- Mur sud de la "presó" a.
- 21.- Angle sud-est de la "presó" a.
- 22.- Angle nord-est de la "presó" A.
- 23.- Idem anterior.
- 24.- Empedrat de l'ambient a de l'habitació D.
- 25.- Idem anterior.
- 26.- Idem anterior.

27.- Ambient a'de l'habitació D amb letrines modernes.

28.- Idem anterior.

29.- Vista general de l'habitació E.

30.- Angle nord-est de la "presó" c.

31.- Angle sud-est de la "presó" c.

DIAPOSITIVES nº 11

- 1.- Fragments de "Verd i manganès", la gerreta pertany al estrat 1004 i correspon a la làmina 6(1 i 2).
- 2.- Fragments d'una mateixa peça indeterminada, de vidrat blanc amb decoració blava. Pertany a l'estrat 1004 i correspon a la làmina 6 (3).
- 3.- Fragment d'escudella de Reflexos Metàl·lics. Pertany a l'estrat 1004 i correspon a la làmina 7 (3).
- 4.- Fragments de Reflexos Metàl·lics procedents de l'estrat 1004. Corresponen a la làmina 8 (5 i 3/4).
- 5.- Escudella de tipus Blava Catalana del estrat 1011. Correspon a la làmina 10 (1).
- 6.- Càntir de Vilanova. Pertany a l'estrat 1003 i correspon a la làmina 4 (1).
- 7.- Ceràmica que combina la coloració blava i la verda. El primer pertany a l'estrat 1012 i correspon a la làmina 10 (2). El segon, pertany a l'estrat 1019 i correspon a la làmina 12 (1).
- 8.- Ceràmica del tipus "blava Catalana". El primer fragment pertany a l'estrat 1049 i correspon a la làmina 15 (3). El segon, pertany a l'estrat 1011 i correspon a la làmina 10 (3).
- 9.- Fragments de ceràmica de Reflexos Metàl·lics . Pertanyen als estrats 1017 i 1019 i corresponen a les làmines 11 (1 i 3) i 12 (2).
- 10.- Fragment indeterminat. Aparentment presenta un vidrat blanc i un traç en manganès o altre òxid. Pertany a l'estrat 1022.
- 11.- Ceràmica Blava Catalana, tipus de la Ditada. Estrat 1003.
- 12.- Ceràmica Blava Catalana, tipus de la Ditada. Estrat 1003.
- 13.- Ceràmica Blava Catalana, tipus de la Ditada. Estrat 1003.
- 14.- Ceràmica Blava Catalana, tipus de Poblet. Estrat 1003.
- 15.- Ceràmica Blava medieval?. Estrat 1003.

- 16.- Ceràmica Blava Catalana , del tipus "plats petits amb orles diverses pertany a l'estrat 1003, i correspon a la làmina 9.
- 17.- Ceràmica Blava Catalana. Pertany a l'estrat 1003.
- 18.- Escudella de ceràmica Blava Catalana. Pertany a l'estrat 1003.
- 19.- "Orelletes" en ceràmica Blava Catalana. Estrats 1003-1004 i 1017.
- 20.- Escudella de ceràmica Blava i fragment que combina el blau i el verd molt degradat. La primera correspon a la làmina 7 (2). Ambdues pertanyen al estrat 1004.

PEL.LICULA B/N nº 1

- 11-12.- Pis superior de l'ambient a de l'habitació D, abans de començar els treballs de neteja.
- 15-16.- Pis superior de l'ambient c de l'habitació D, abans de començar els treballs de neteja.
- 17-18.- Finestra del mure de tancament sud, al pis superior de l'habitació D, en curs de neteja.
- 19-20.- Idem anterior.
- 21-22.- Vista de l'habitació E i de l'habitació D, amb l'inici dels treballs de neteja superficial.
- 29-30.- Aparició del nivell d'enderroc 1002 de l'habitació B.
- 31-32.- Idem anterior.
- 33-34.- Nivell 1002B amb restes d'estuc caiguts, a l'habitació B.
- 35-36.- Nivell 1002B amb l'aparició del mur de tancament est (E.2/3/4).
- 37-38.- Conjunt d'abocador i receptacle moderns, aprofitant l'espitllera E. 8 de l'habitació B, i que descansa sobre el nivell 1001B.
- 39-40.- Idem anterior.
- 41-42.- Idem anterior.
- 43-44.- Idem anterior. Al fons, arrencament de la volta.
- 45-46.- Idem anterior.
- 55-56.- Nivell 1002 de l'habitació B, en curs d'excavació.
- 57-58.- Idem anterior.
- 67-68.- Ambient b de l'habitació D abans de començar l'excavació.
- 69-70.- Idem, un cop tret el nivell d'enderroc 1000.
- 71-72.- Reompliment de l'habitació B, components del nivell 1002, amb massa informe de pedra i morter procedent de la volta o el parament.
- 73-73.- Idem anterior.
- 75-76.- Nivell 1031 de l'ambient b de l'habitació D.

PEL.LICULA B/N nº 2

- 67.- Detall de l'entrega dels murs al angle sud-oest de l'ambient b de l'habitació D.
- 68-69.- Idem anterior.
- 70-71.- Idem anterior.
- 72-73.- Forat que trenca el mur oest (E.12) de l'ambient b de l'habitació D.
- 74-75.- Mur nord de l'ambient b (E. 18) i als peus la seva trinxera de fonamentació i el forat modern que la talla (taca de guix).
- 76-77.- Idem anterior.
- 78-79.- Idem anterior.
- 80-81.- Detall de la capa de guix que cobreix parcialment el forat modern lo34.
- 82-83.- Fonaments del mur antic (E. 31) i empedrat que apareixen a l'ambient b de l'habitació D.
- 84-85.- Detall de l'alineació (E. 31), coberta encara per el nivell lo30.
- 86-87.- Detall del accés a l'ambient c de l'habitació D. Observi's que el nivell d'aquest ambient queda elevat en relació a l'ambient b.
- 01-02.- Ambient b de l'habitació D. Estrat lo31, tallat per diversos forats.
- 03-04.- Idem anterior.
- 05-06.- Idem anterior.
- 07-08.- Idem anterior. Estrat lo31, xocant contra els graons E.14 de l'ambient b.
- 09-10.- Trinxera del mur (E.16/18) que refà i reomple l'arc. Apareix en aquest cas al nord de l'ambient b.
- 11-12.- Idem anterior.
- 13-14.- Vista general del estrat lo31.
- 15-16.- Detall de la base de ciment de la fumera contemporània que apareix al sud-est de l'ambient b.
- 17-18.- L'estrat lo31, cobrint parcialment l'alineació E.31 i l'empedrat

- 19-20.- Finestra practicada al mur E.29, divisorí entre els ambients b i de l'habitació D.
- 21-22.- Vista de la zona oest de l'ambient b de l'habitació D, amb el forat que talla el mur E.12 i els graons E.14.
- 23-24.- Detall del mur nord de l'ambient b, amb 4 tipus de paraments diferents.
- 27-28.- Forat modern que talla l'estratigrafia i els fonaments del mur E.31/30) antic entre els ambients a i b de l'habitació D. Nivell lo.. abans de ser excavat. Observi's en el tall com els nivells lol1 i lol7 (a la dreta), es recolzen i cobreixen el mur.
- 29-30.- Detall de la trinxera moderna practicament buidada, que talla l'estratigrafia al pas de l'ambient a al b de l'habitació D.
- 31-32.- Restes del paviment lol4 de l'ambient a de l'habitació D, apareguent sota el banc d'obra Lol5.
- 33-34.- Idem anterior. Observi's els nivells lol1 i lol2 sota la fonamentació de la banquetta i sobre el paviment lol4.
- 35-36.- Tall d'excavació que mostra la potència de la taca argilosa de l'estrat lol1 i que cobreix els fonaments del mur antic E.30 i el nivell de paviment del lol4, que com es pot apreciar es troba a més profunditat que algunes de les pedres dels fonaments que comencen a insinuar-se.
- 37-38.- Idem anterior.
- 39-40.- Idem anterior.
- 41-42.- Idem anterior: les rajoles del paviment lol4 es comencen a insinuar sota el nivell lol1.
- 45-46.- Aparició del mur de tancament dels aljubs de l'habitació E. A la part superior, presentava una trinxera de robatori lo43, i al fons apareixia el mur.
- 47-48.- Idem a l'angle oest de l'habitació. Aparició dels blocs i pedres que reforcen el mur en aquest punt. Darrera l'enrajolat dels aljubs.
- 49-50.- Idem anterior.

- 51-52.- Restes del paviment lo41 a l'habitació E, cobrint el estrat lo45.
- 53-54.- Una altre vista del nivell lo41 cobrint l'estrat lo45 en part,
a la meitat sud de l'habitació E.
- 55-56.- Aparició del nivell lo03 amb rajoles caigudes a l'interior, procedents de l'enfonsament de la volta de l'habitació B.

- 77-78.- Aparició del dipòsit 1008 de l'habitació B, cobert per l'estrat 1003.
- 80-81.- Idem anterior.
- 82-83.- Idem anterior.
- 84-85.- Escales de l'habitació B (E.7), amb les restes d'un petit dipòsit sdoat i funcionant tot amb el nivell 1004 de freqüentació.
- 86-87.- Estrat 1004 de l'habitació B, força malmès arran dels murs, i en curs d'excavació.
- 01-02.- Estart 1004 al final de l'escala de l'habitació B, i restes de un petit dipòsit 1005. Al fons entrega dels murs 4 i 5.
- 03-04.- Idem anterior.
- 05-06.- Idem anterior.
- 07-08.- Detall de l'arrencament de la volta de l'habitació B, al mur oest (E.6).
- 09-10.- Detall de l'arrencament de la volta al mur est (E. 2).
- 11-12.- Detall de l'arrencament de la volta al mur oest, amb el nivell 1003 als peus de la fotografia.
- 13-14.- Detall de la porta antiga i el refet (E.3) que la tapia.
- 15-16.- Desaigüe al mur oest (E.6) de l'habitació B.
- 17.- Nivell 1041 a l'habitació E, s'aprecia el començament de la bassa 1042.
- 18.- Idem anterior.
- 19.- Idem anterior. Sota el nivell de paviment molt malmès, el estrat 1045.
- 23.- Idem anterior.
- 25.- Idem anterior.
- 27.- Idem anterior. amb una cata de furtius a l'esquerra.
- 29.- Idem des del sector dels aljubs.
- 30.- Idem anterior.

- 33.- Ambient a de l'habitació D: estrat 1016 que conserva les improntes de les rajoles del paviment 1014. Observi's com xoca amb el mur antic E.30.
- 35.- Estrat 1016, tallat també per el forat 1013, al oest de l'ambient a.
- 37.- Idem anterior.
- 39.- Idem anterior.
- 41.- Estrat 1016 en primer terme, xocant amb els fonaments del mur antic. Al fons, aspecte de l'estrat 1019 que es posa sota el mur E.17 i que cobreix les restes d'un empedrat.
- 43.- Estrat 1016, molt degradat i que deixa veure en part l'estrat inferior 1022 que cobreix parcialment, les restes d'un empedrat.
- 45.- Empedrat cobert parcialment per l'estrat 1019.
- 47.- Idem anterior.
- 49.- Estrat 1004 a l'habitació B, al nord.
- 51.- Escuts a la rectoria.
- 53.- Escuts a la rectorai.
- 55.- Idem anterior.
- 57.- Idem anterior.
- 59.- Idem anterior.
- 61.- Idem anterior.
- 63.- Porta del castell dè de la plaça de les Pletes.
- 65.- Porta d'entrada al edifici ,vista dè del exterior.
- 67.- Idem. Observi's l'entrega dels murs a la dreta.

PEL.LICULA B/N nº 4

- 83-84.- Aspecte de l'habitació B totalment excavada. visible la roca.
- 85-86.- Idem anterior.
- 87-88.- Estrat 1004 de l'habitació B en curs d'excavació. Observi's com en algú punt apareix ja la roca.
- 02-03.- Habitació B i restes del dipòsit 1008.
- 04-05.- Idem anterior.
- 06-07.- Trinxera de fonamentació del mur oest de l'habitació B (E. 6)
- 08-09.- Idem anterior.
- 10-11.- Trinxerada de fonamentació del mur est de l'habitació B (E. 2/4)
- 12-13.- Vista de l'habitació B totalment excavada. Visible la roca.
- 14-15.- Idem anterior.
- 16-17.- Idem anterior.
- 18-19.- Bassa 1042 a l'habitació E.
- 20-21.- Idem anterior.
- 22-23.- Vista general de l'habitació E. Estrat 1045 a l'esquerra i estrat 1051 a la dreta.
- 24-25.- Estrat 1051 a l'habitació E.
- 26-27.- Idem anterior.
- 28-29.- Idem anterior. Observi's com l'estrat cobreix la canal 1057.
- 30-31.- Peiti cup que funciona amb els ajubs. Estrat 1051.
- 32-33.- Idem anterior.
- 34-35.- Alineació 1055 a l'habitació E quadre 1.
- 36-37.- Alineació 1055 i canal 1057 a l'habitació E.
- 38-39.- Alineació 1055 a l'habitació E.
- 40-41.- Canal i forat 1058 a l'habitació E.
- 42-43.- Idem anterior.
- 44-45.- Alineació 1055 i rebaix a la roca 1054. habitació E.
- 46-47.- Canal 1057 a l'habitació E.
- 48-49.- Rebaba de calç que funciona amb l'estrat 1051 i que indica la datació dels aljubs.

- 50-51.- Ambient b de l'habitació D. Fonaments de l'arc E.25 a l'angle nord est.
- 52-53.- Mur est de l'habitació E (E.6) i la seva trinxera de fonamentació
- 54-55.- Idem anterior.
- 56-57.- Alineació 1055 a l'habitació E.
- 58-59.- Angle nordeest de l'habitació A. Observi's les dovelles de l'arc.
- 60-61.- Entrega de la porta d'entrada a l'habitació E i l'arc de l'escala.
- 62-63.- Entrega de la porta d'entrada a l'habitació E amb el mur de l'arc exterior de l'habitació D E. 35.
- 66-67.- Finestra del mur nord de l'habitació A.

PEL.LICULA B/N nº 5

- 64-65.- Porta d'entrada a l'habitació A.
- 68-69.- Idem anterior.
- 66-67.- Idem anterior.
- 70-71.- Aljub enfonsat a l'habitació E.
- 72-73.- Mur de la habitació B que la separa de l'habitació E (E.6)
Vista dè's de l'habitació E. Observi's la petita espitllera.
- 74-75.- Espitlleres baixes a l'habitació E, i volta enfonsada d'un aljub.
- 07-08.- Façana oest exterior del castell. En primer terme el rec. Observi's la diferencia de parament amb la part superior i a l'angle.
- 09-10.- Idem anterior.
- 11-12.- Porció de muralla a continuació del castell, amb el rec i "els ponts" en primer terme.
- 13-14.- Façana oest exterior.
- 15-16.- Angle sud-oest del castell, amb entrega de la muralla.
- 17-18.- Façana oest exterior.
- 19-20.- Angle sud-oest del castell.
- 21-22.- Entrada meridional al recinte del castell.
- 23-24.- Entrega del mur exterior est de l'habitació A, amb el mur de tancament E.12, força degradat i restaurat.
- 25-26.- Façana oest exterior de l'habitació A.
- 27-28.- Fonamentació de l'habitació A sobre la roca directament, i a més alçada que la resta de construccions, lo que va fer que fos necessari folrar els fonaments amb rajoles.
- 29-30.- Arc de suport de l'escala. Observi's que està desplaçat en relació a la porta del fons. Vegi's també a dalt a la dreta l'últim graó de l'escala.
- 31-32.- Porta d'entrada a l'habitació E., i al fons porta d'entrada al edifici.
- 33-34.- Angle refet al nor-est de l'habitació B; vista exterior.

- 35-36.- Espitllera superior de l'habitació B, nomé visible dès del exterior.
- 37-38.- Finestra tapiada a la façana nord exterior de l'habitació B.
- 39-40.- Entrega dels murs al nord de l'habitació E, aquest (E.21/22) es recolza en el mur E.6, que sobresurt.
- 41-42.- Espitllera del mur oest (E.21) vista dès del exterior.
- 43-44.- Vista del conjunt de la muralla-castell-església dès dels "ponts".
- 45-46.- Idem dès d'un altre angle.
- 47-48.- Interior del castell. Vista del exterior de l'habitació D.
- 51-52.- Angle sud del recinte exterior del castell.
- 53-54.- Entrada dès del sud, al recinte del castell. A la dreta queda l'església.

PEL.LICULA B/N nº 6

- 69.- Mur 21 i als peus, a la dreta, els cups subterranis de l'habitació E.
- 71.- Refet del mur 6 en primer terme, i mur 21 al fons.
- 73.- Angle nord-est del mur 21.
- 75.- Angle sud-oest del mur 21, amb el refet de la part superior i l'entrega del mur 12 perduda.
- 77.- Fumera al pis superior de l'habitació A. Observi's el retall de la tàpia, al costat de l'arc esquerra.
- 79.- Pis inferior de l'habitació A.
- 81.- Finestra al pis superior de l'habitació A.
- 83.- Fumera al pis superior de l'habitació A.
- 85.- Pany nord del mur 21.
- 2.- Idem amb els cups abaix.
- 4.- Façana nord de l'habitació D (murs 20 i 26).
- 6.- Idem anterior.
- 8.- Mur 35 i accés a l'ambient a'de l'habitació D.
- 10.- Mur 35. Entrega del mur amb la porta.
- 12.- Entrada a l'ambient a dèl del ambient b de l'habitació D.
- 14.- Idem. Observi's a l'esquerra, l'entrega dels murs 15 i 16.
- 16.- Entrega dels murs 18 i 25, dèl de l'habitació d, ambient b.
- 18.- Idem anterior.
- 20.- Entrega dels murs 12 i 13, dèl de l'ambient b de l'habitació D.
- 22.- Entrega dels murs 13, 15 i 16, dèl de l'ambient b de l'habitació D.
- 24.- Entrega dels murs 8 i 38, dèl de l'ambient c.
- 26.- Mur 8 amb l'escala gòtica.
- 28.- Idem acp al nord, on s'han perdut els graons antics.
- 30.- Entrega del mur 8 amb el mur 38.

- 32.- Idem amb el detall dels graons de l'escala.
- 34.- Mur 8 amb les escales gòtiques.
- 36.- Mur 8 cap al nord, amb l'angle de l'escala.
- 38.- Idem anterior.
- 40.- Mur 1 a l'habitació B.
- 42.- Idem anterior.
- 44.- Porta d'accés al castell, dèu de l'interior.
- 46.- Idem anterior.
- 48.- Pis inferior de l'habitació A.
- 50.- Idem anterior.
- 52.- Murs 2, 3 i 4 de l'habitació B, dèu de l'exterior.
- 54.- Idem anterior.
- 56.- Idem anterior.
- 58.- Idem anterior.

RELACIÓ DE PECES DE METALL

ESTRAT 1001:

- 1.- Moneda de bronze il.legible.
- 2.- Moneda de bronze de Ferran VII (1821).
- 3.- Moneda de bronze de Ferran VII.
- 4.- Moneda de bronze il.legible.

ESTRAT 1003:

- 5.- Fragment de sivella de bronze.
- 6.- Fragment indeterminat de bronze.
- 7.- Fragment de funda de punyal de bronze.
- 8.- Petit disc de plom.
- 9.- Moneda de bronze de Felip V.
- 10.- Moneda de bronze de Felip V (1718).
- 11.- Moneda de bronze il.legible.
- 12.- Moneda de bronze il.legible.
- 13.- Moneda de bronze il.legible.

ESTRAT 1004:

- 14.- Tanca de plom.
- 15.- Moneda de bronze indeterminada.
- 16.- Moneda de bronze indeterminada.

ESTRAT 1012:

- 17.- Moneda de bronze indeterminada.
- 18.- Moneda de bronze. Potser Felip IV (1621-1665).
- 19.- Moneda de bronze romana il.legible.

ESTRAT 1019:

- 20.- Moneda de bronze il.legible.

ESTRAT 1030:

21.- Segell de mercaderia: grao de Valencia 1873 en plom.

ESTRAT 1049:

22.- Anell de bronze.

23.- Botó d'infanteria Segle XX.

24.- Moneda de bronze 1614.

RELACIÓ DE DIBUIXOS

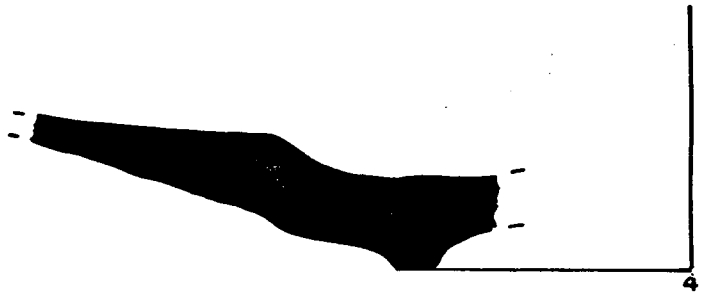
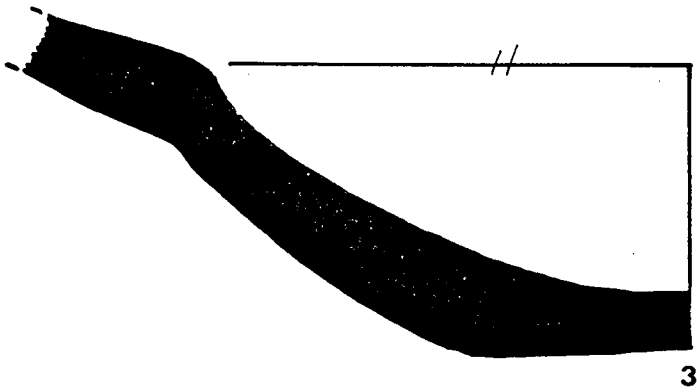
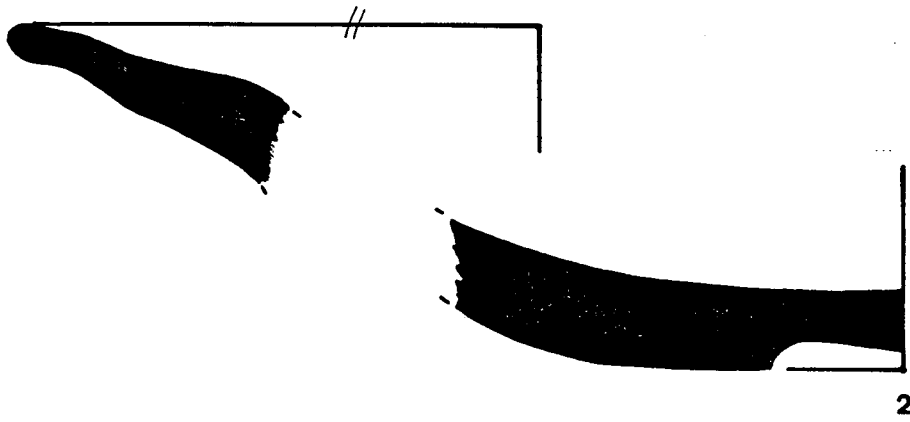
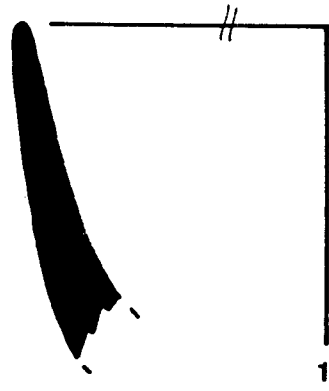
Làmina 4 nº:

- 1-1. Ceràmica vidrada de color blanc sense decoració (possiblement desapareguda. E. 1003.
- 1-2. Forma i decoració idèntiques al tipus Blava Catalana, però coloració marró. E. 1003.
- 1-3. Plat vidrat blanc sense decoració (possiblement perduda). E. 1003.
- 1-4. Ceràmica Blava Catalana de "les faixes o les cintes". E. 1003.
- 2-1. Ceràmica vidrada de color melat. E. 1003.
- 2-2. Ceràmica vidrada de color melat. E. 1003.
- 2-3. Ceràmica vidrada de color melat. E. 1003.
- 2-4. Ceràmica vidrada de color melat. E. 1003.
- 2-5. Ceràmica vidrada de color melat amb decoració groga. E. 1003.
- 3-1. Ceràmica vidrada verda. E. 1003.
- 3-2. Ceràmica vidrada verda. E. 1003.
- 3-3. Ceràmica vidrada verda. E. 1003.
- 3-4. Ceràmica vidrada verda. E. 1003.
- 3-5. Ceràmica vidrada de color groc amb taques verdes. E.1003.
- 4-1. Càntir amb decoració aplicada. (cf. diapositiva 11-6).E.1003.
- 4-2. Ceràmica grollera. E. 1003.
- 4-3. Ceràmica grollera. E. 1003.
- 4-4. Ceràmica comú. E. 1003.
- 5-1. Vidre blau-verd amb pàtina nacarada de tó rosat. E. 1003.
- 5-2. Vidre blau-verd amb pàtina nacarada de tó rosat. E. 1003.
- 5-3. Vidre blau-verd amb pàtina nacarada de tó rosat. E. 1003.
- 5-4. Vidre blau-verd amb pàtina nacarada de tó rosat. E. 1003.
- 6-1. Fragment d'una gerreta o pitxer en "verd i manganès". E. 1004.
correspon a la diapositiva 11-1.
- 6-2. Fragment de la mateixa peça que 6-1.

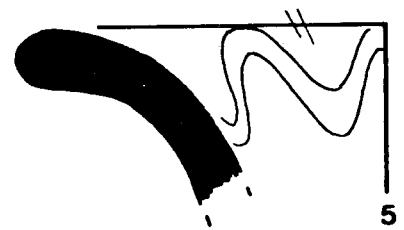
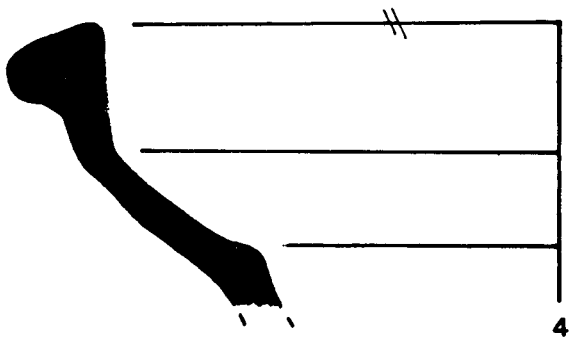
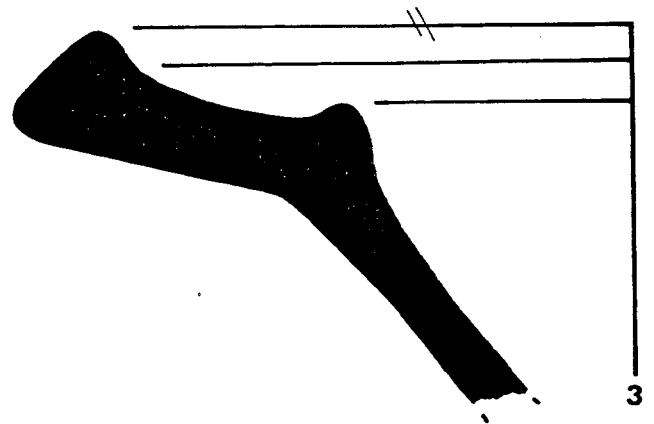
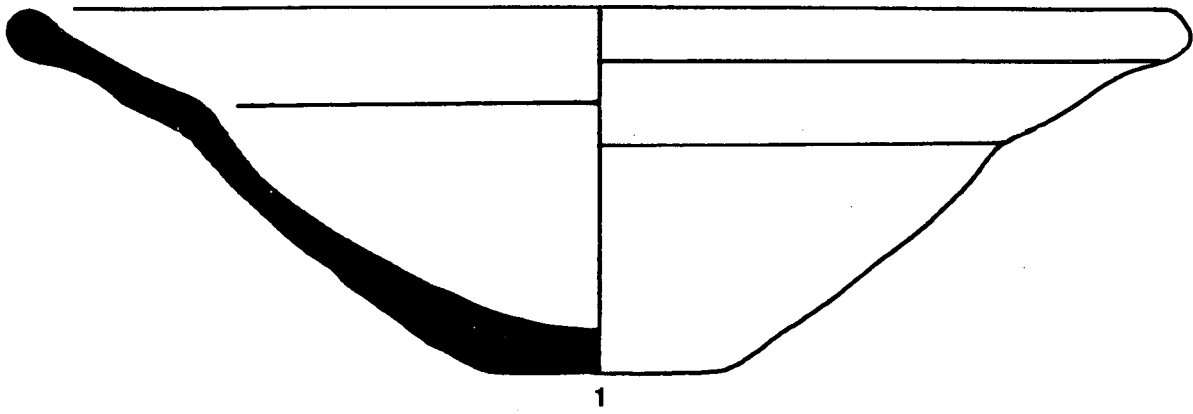
- 6-3. Fragment d'una forma tancada amb decoració blava sobre fons vi
drat blanc i amb petits punts de color correguts. E. 1004.
(Cf. diapositiva 11-2).
- 7-1. "orelleta" en ceràmica Blava Catalana. E. 1003.
- 7-2. Ceràmica Blava Catalana. Escudella amb cercles concèntrics.
E. 1004. (Cf. diapositiva 11-20).
- 7-3. Escudella de Reflexos Metàl.lics amb orelletes. Decoració molt per
duda. E. 1004.
- 8-1. Secció, vista frontal i dorsal d'una vora de ceràmica de Reflexos
Metàl.lics de tó vermellós .E.1004.
- 8-2. Orelleta de ceràmica de Reflexos Metàl.lics" amb vernís molt degra
dat. E. 1004.
- 8-3. Vista frontal i secció d'un fragment de ceràmica de Reflexos Me-
tàl.lics, amb vernís molt degradat. E. 1004.
- 8-4. Secció de l'anterior.
- 8-5. Ceràmica de Reflexos Metàl.lics de tó vermellós amb decoració
molt perduda. (Cf. diapositiva 11-4).
- 8-6. Plat de ceràmica de Reflexos Metàl.lics amb decoració molt perduda.
E.1004.
- 8-7. Escudella de ceràmica de REflexos Metàl.lics amb decoració molt
perduda. E. 1004.
- 9- . Plat de ceràmica Blava Catalana. (Reducció 5%). E. 1003.
- 10-1. Escudella de ceràmica Blava Catalana."Sagnadora". E.1012. (CF.
diapositiva 11-5).
- 10-2. Peça indeterminada amb fons verd i traç blau. E. 1012. (Cf. diaposi
tiva 11-7).
- 10-3. Ceràmica Blava Catalana, amb decoració animal. E. 1012 (Cf. Diapo-
sitiva 11-8).
- 11-1. "orelleta" en ceràmica de Reflexos metàl.lics de tó vermellós i
decoració molt perduda. E. 1017. (Cf. diapositiva 11-9).
- 11-2. Plat de ceràmica de Reflexos Metàl.lics de vernís molt degradat.
E. 1017.

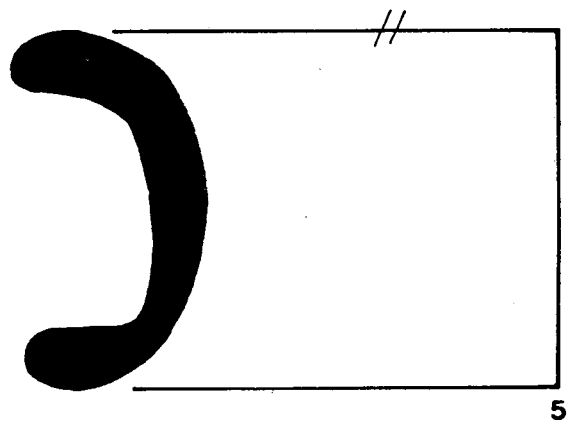
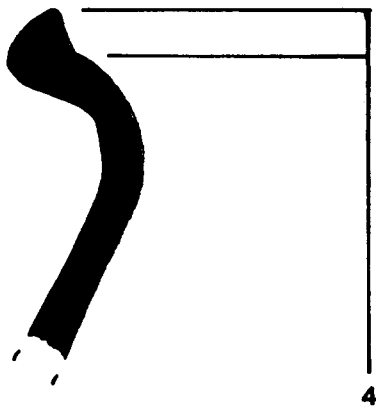
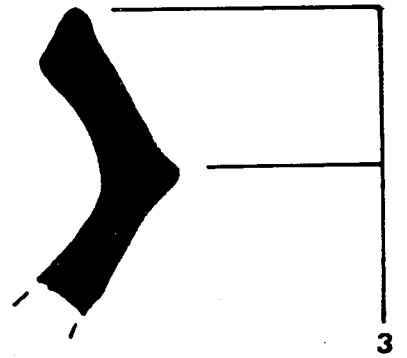
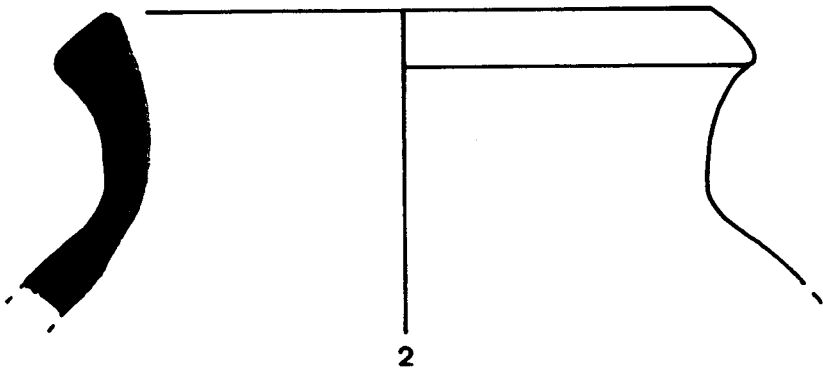
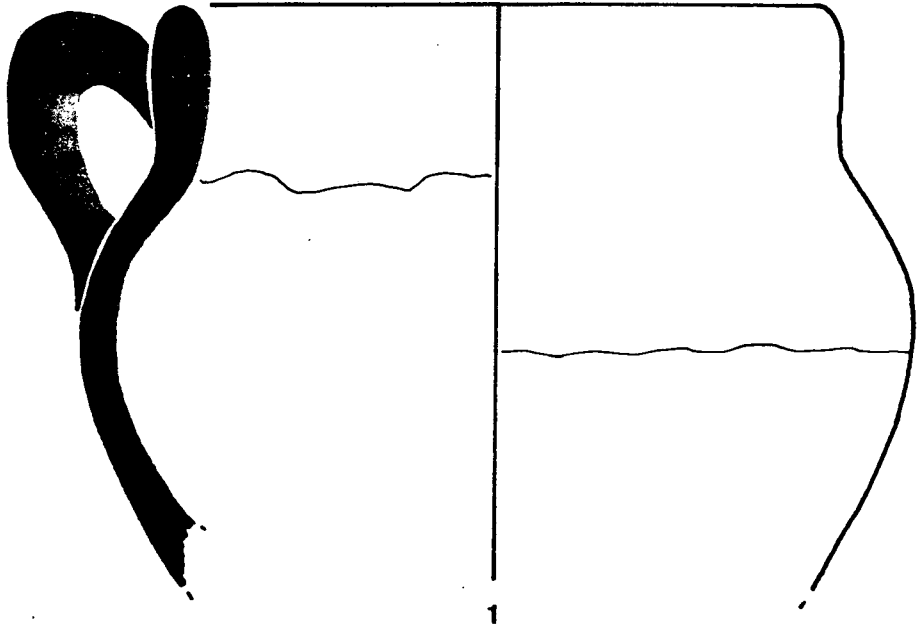
- 11-3. Plat en ceràmica de Reflexos Metàl·lics de tó vermellós i vernís molt degradat. E. 1017.
- 12-1. Escudella indeterminada amb fons de color verd i taques de color verd també, amb més intensitat. Els cercles concèntrics, en color blau. E. 1019. (Cf. diapositiva 11-9).
- 12-2. Escudella de ceràmica de Reflexos Metàl·lics de tó vermellós. E. 1019. (Cf. diapositiva 11-9).
- 13- . Ceràmica gris amb sector ataronjats. Engalba exterior de color gris verdós. E. 1022.
- 14-1. Plat de ceràmica de Reflexos Metàl·lics, de decoració molt degradada. Círculs concèntrics a la vora. E. 1022.
- 14-2. Ceràmica cidrada de color melat. E. 1022.
- 14-3. Ceràmica vidrada de color verd. E. 1022.
- 14-4. Ceràmica comú de color gris-verdós. E. 1022. (Cf. làmina 13)
- 15-1. Plat petit de ceràmica Blava Catalana, amb influència del renaixement. E. 1051.
- 15-2. Possible escudella de ceràmica de Reflexos Metàl·lics amb decoració de pinzell-pinta de tres puntes. E. 1053.
- 15-3. Ceràmica Blava Catalana. E. 1049. (Cf. diapositiva 11-8).

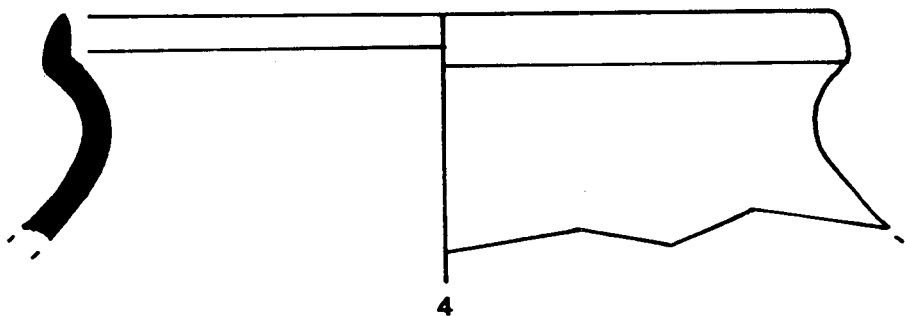
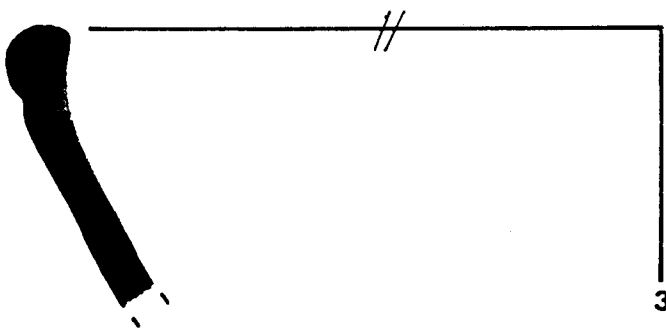
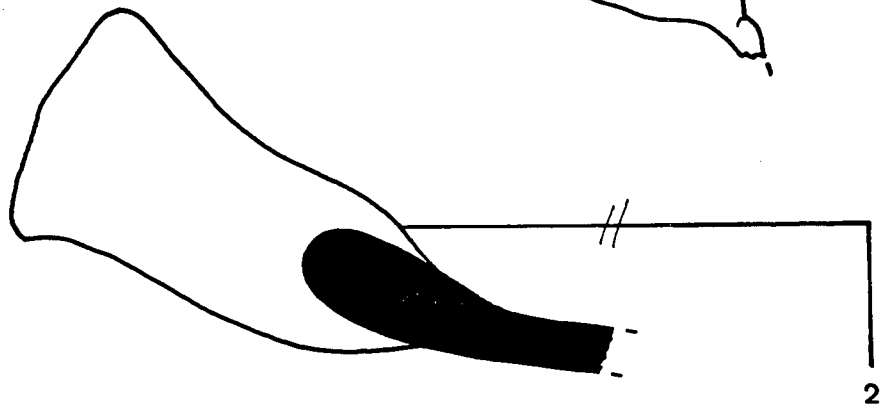
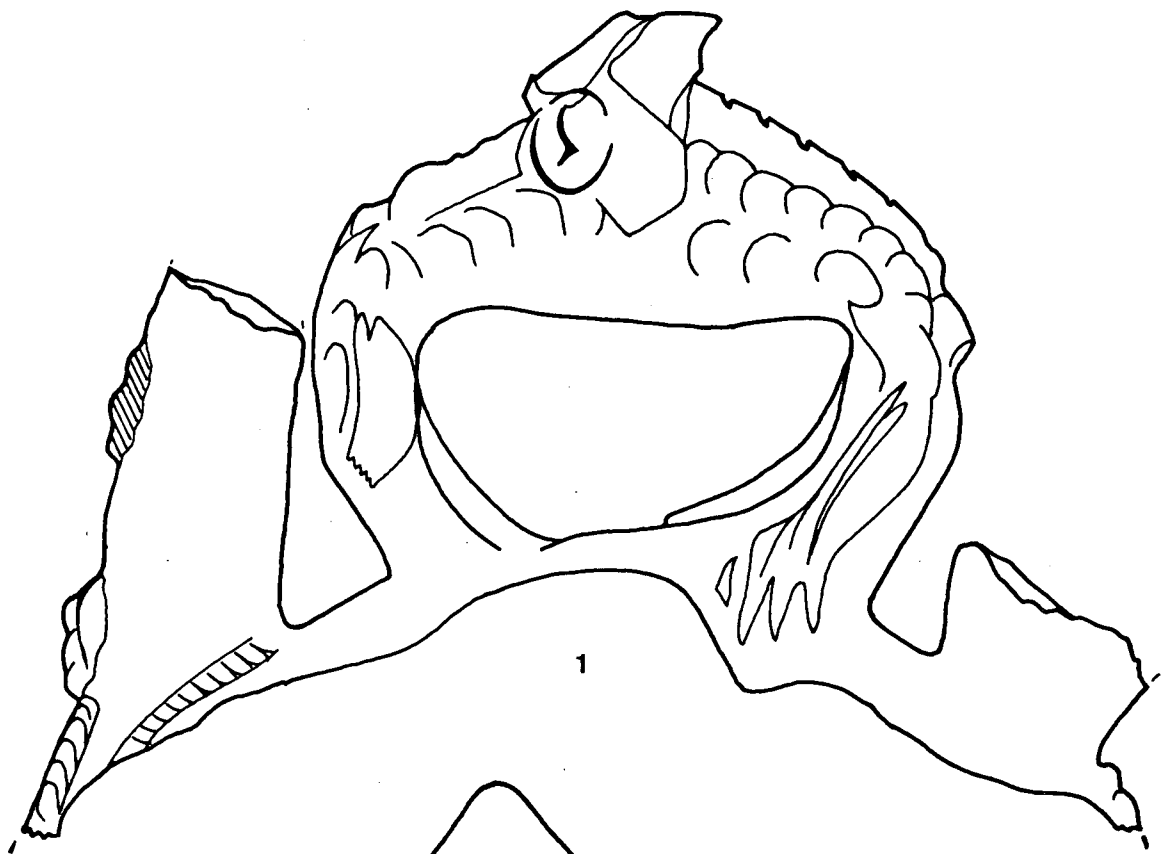
LAMINES

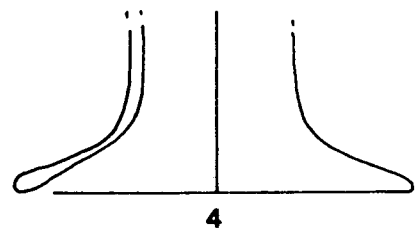
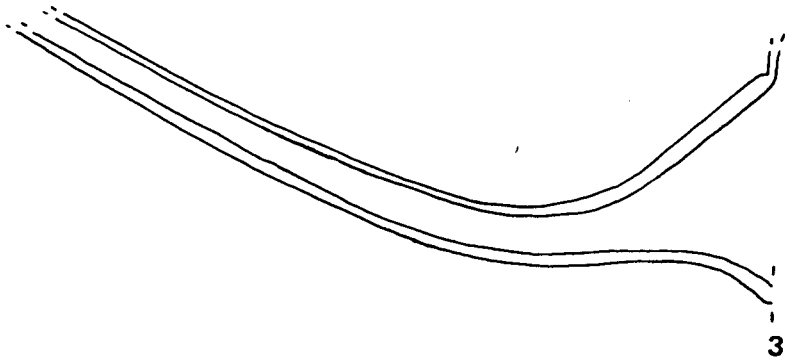
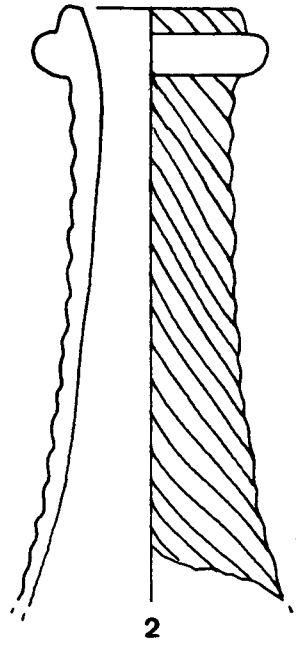
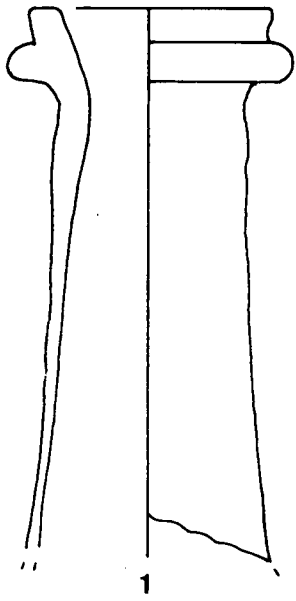
LAMINA 1

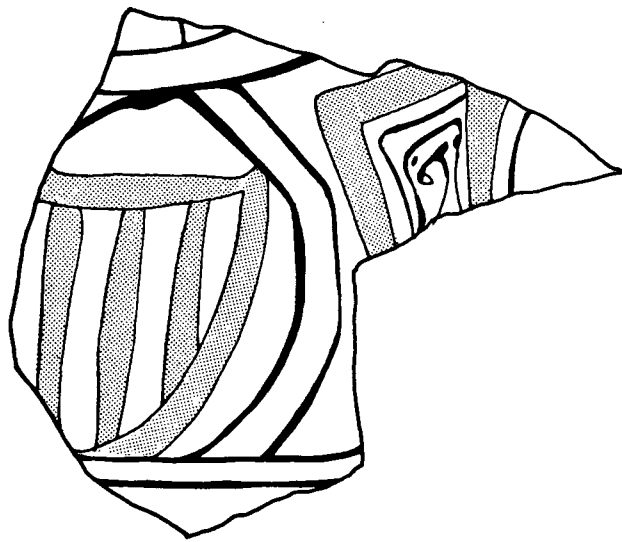

LAMINA 4

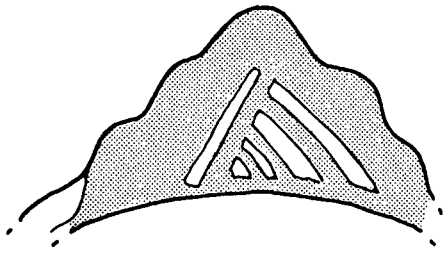
1

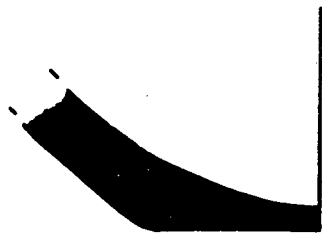
2

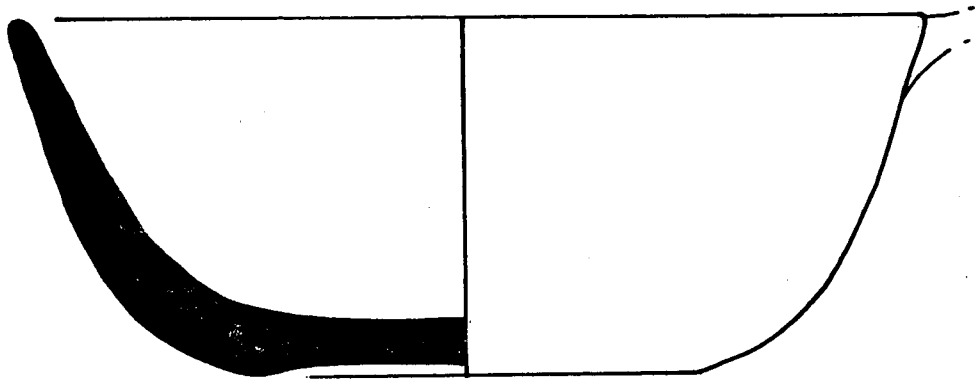
3

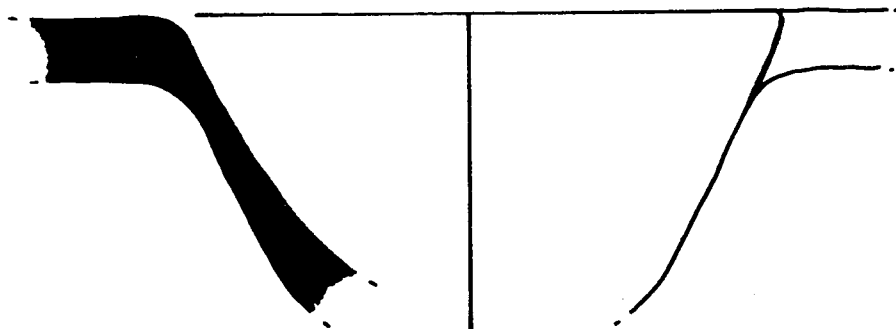
1

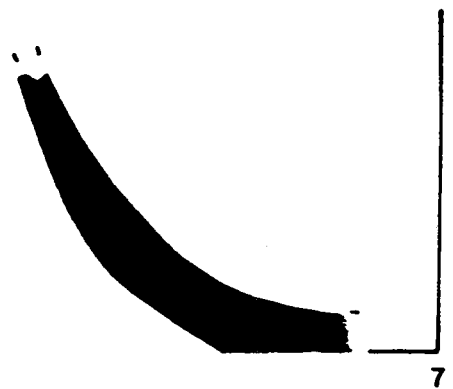
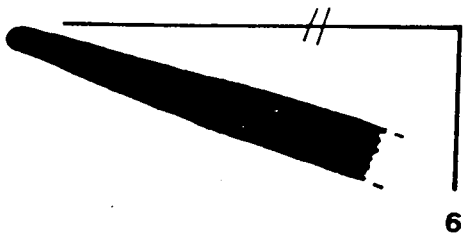
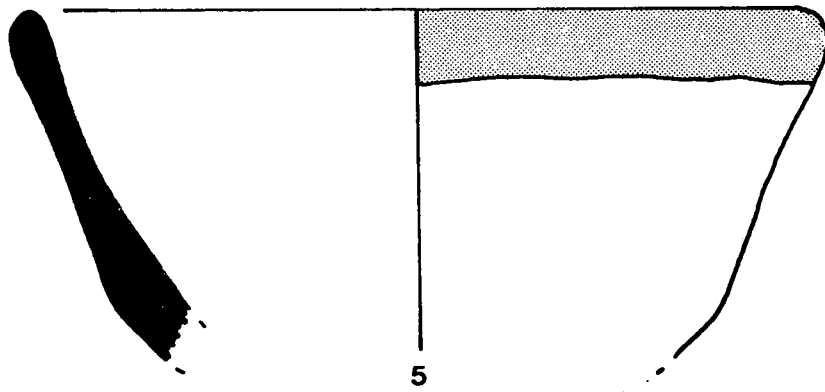
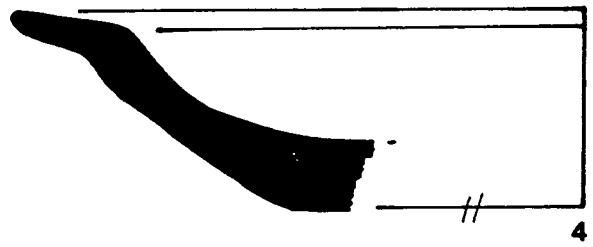
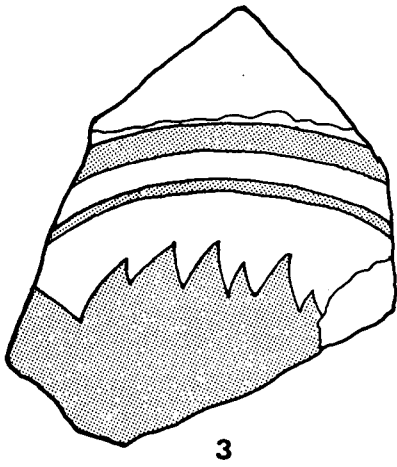
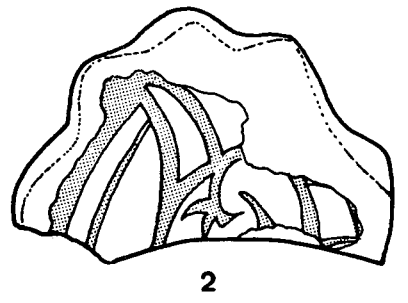
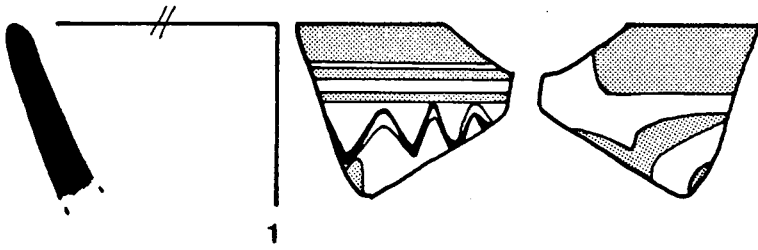
2

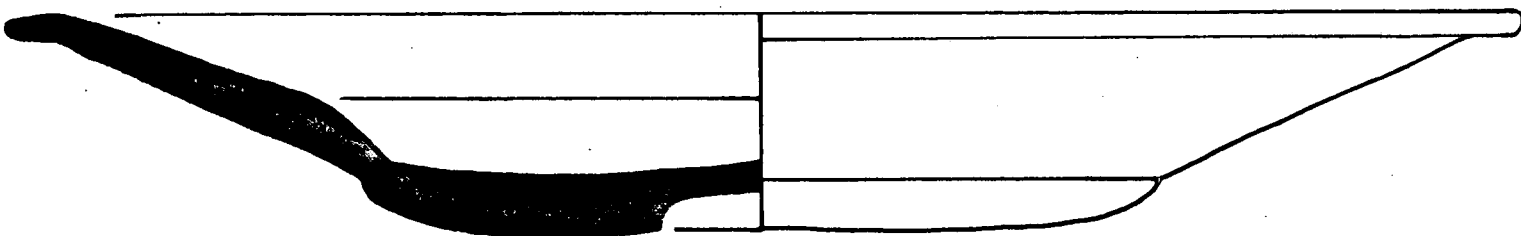

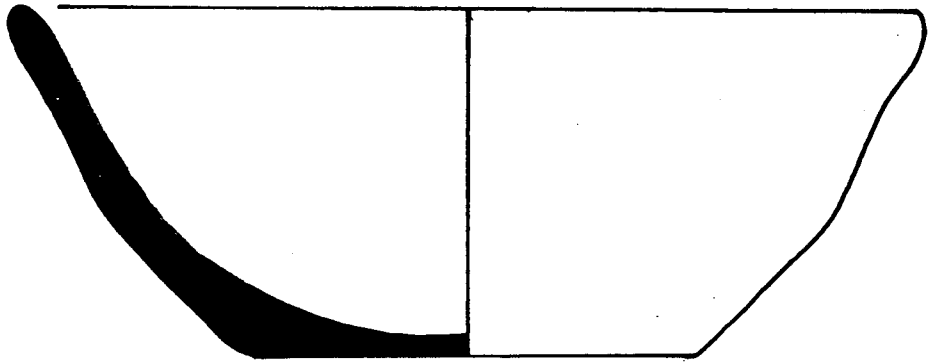
3

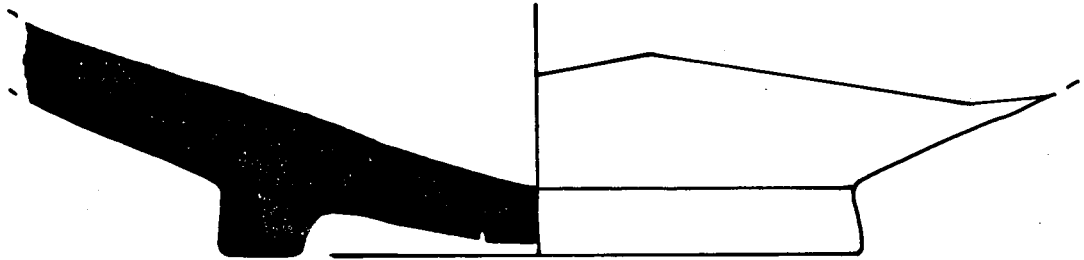
4

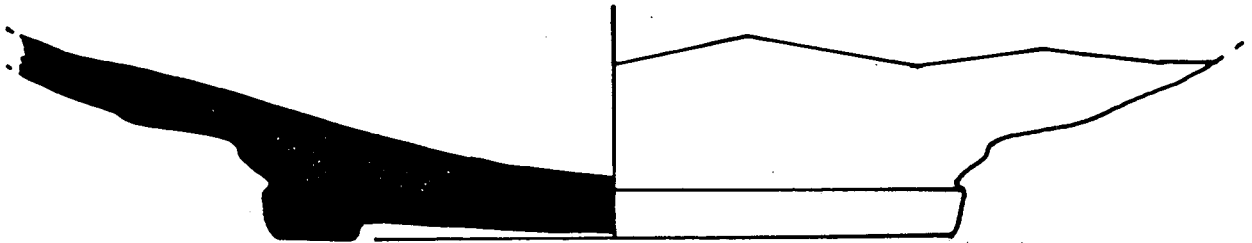

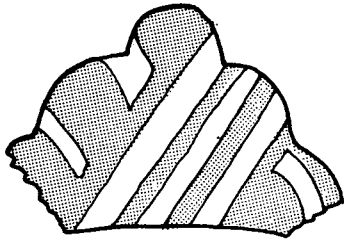
1

2

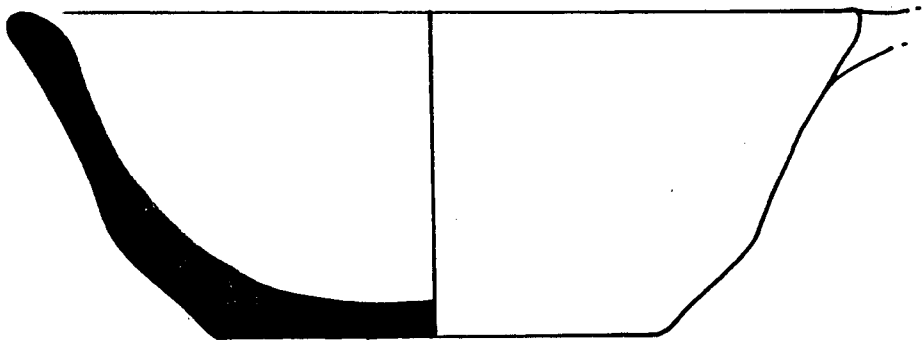
3

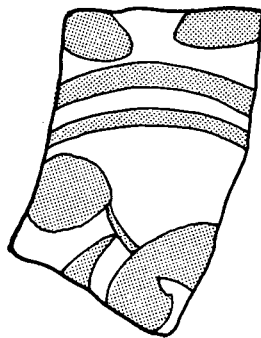
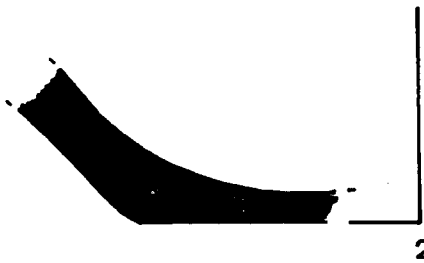
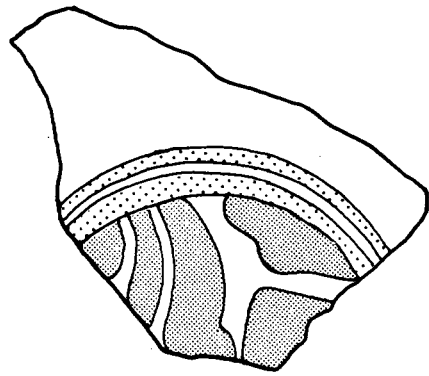
1

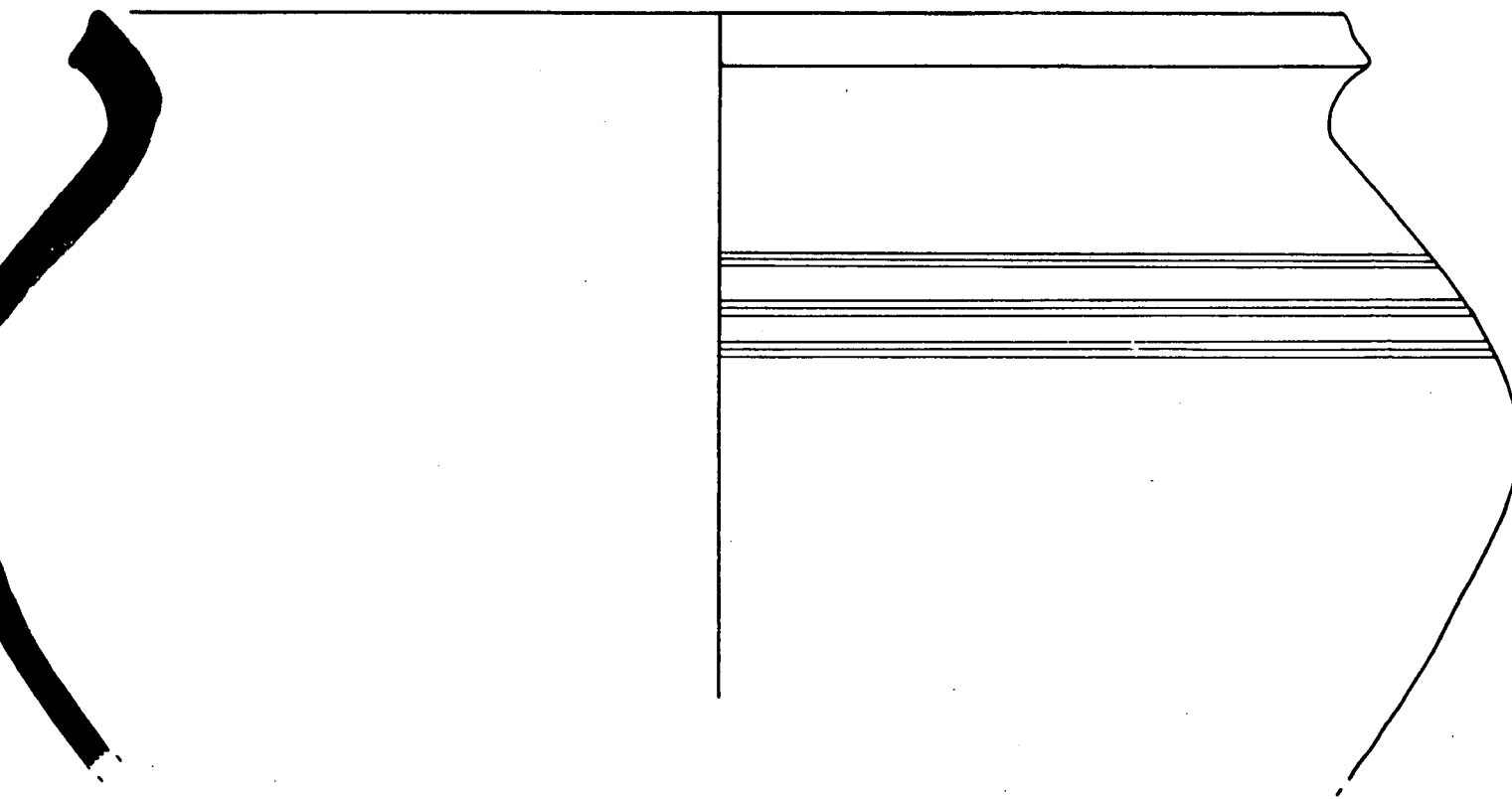

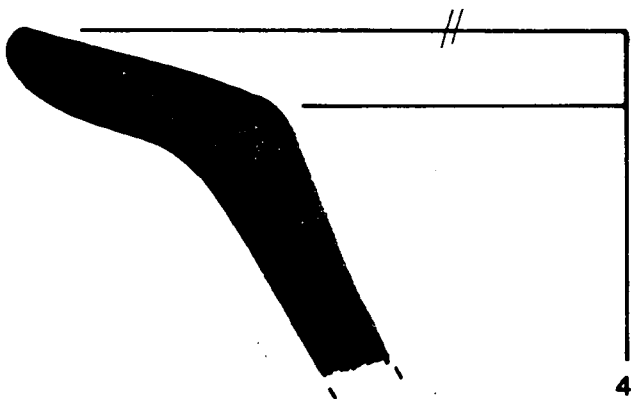
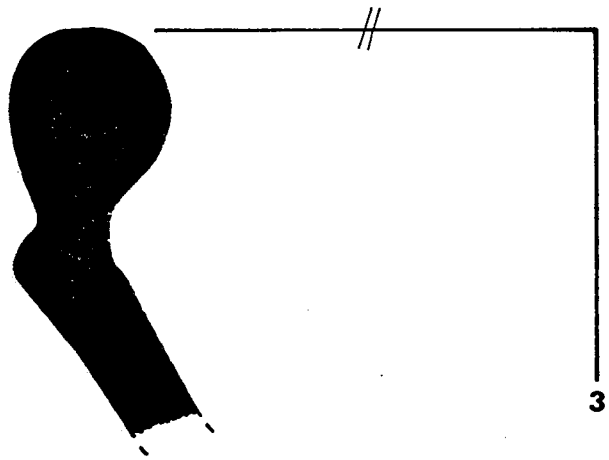
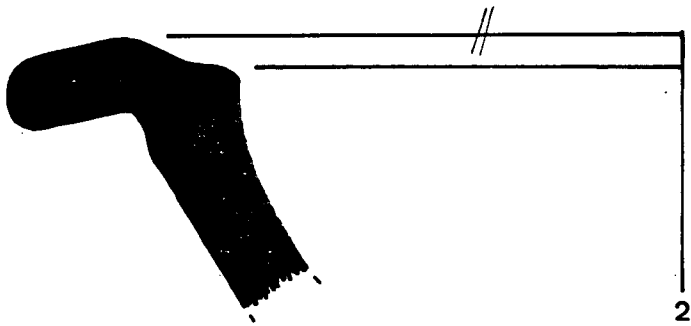
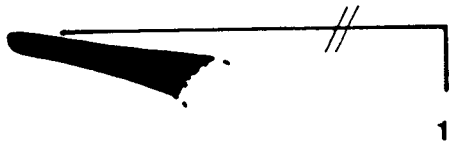
2

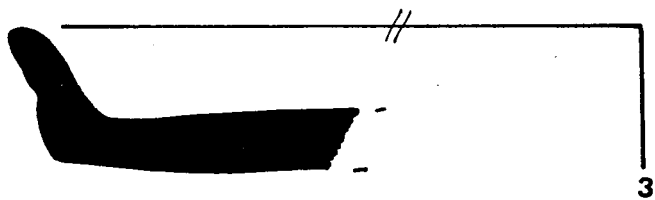
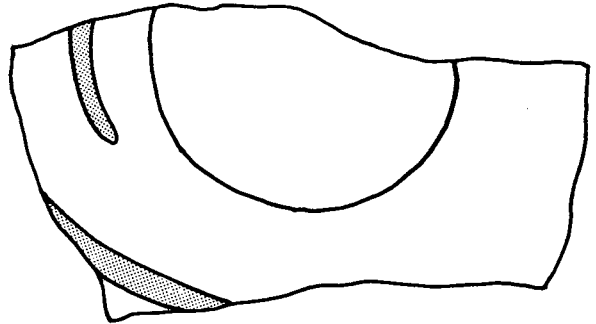
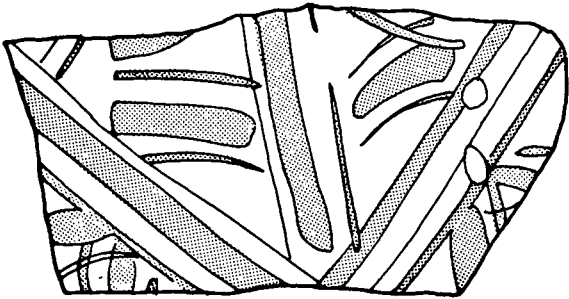
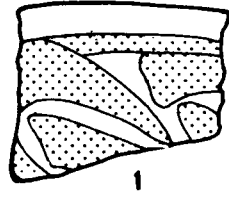

3

FITXES D'EXCAVACIÓ

INVENTARIS

CASTELL DEL PABORDE (LA SELVA DEL CAMP) 1986

SELECCIO
U.E. 1001

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics						
policromes						
Blaves Catalanes	3			3		Plat Ditada/escudella
Vidrat groc decorat		1		1		
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat	108	6	15	91	10	tapadores
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	25	4	5			Tenalla/bugadera/olla.
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc	36	14	3		1	fireta
Pisa blanca	98	13	65	129		
Pisa ratlles blaves	25	3		12		
Pisa ratlles verdes	5	1	2	2		
Pisa ratlles daurades	14	3	1	2		
Pisa decoració varia	9	4		9		
Pisa tipus Pickman	8	5		18		
Comú	8	5	4	12	1	Broc, test
Gris	2	8	5	15	8	Brocs
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada					3	
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro					24	estris
Bronze					1	tirador
Plom						
Vidre	4	35	1	10	11	ampolles, copes, gots...
Ossos/peces dent.					75	
Pedra					1	
Guix/morter					1	escultura
Pisa decorada vermella	5			2		
Monedes					2	

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics						
policromes						
Blaves Catalanes	2	3		5		Cirereta, Ditada
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat	79	41	14	145	6	tapadores, brocs
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd						
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc	4	1		17		
Pisa blanca	12	4		11		
Pisa ratlles blaves	6			20	28	frgas d'l bací
Pisa ratlles negres	2					
Pisa ratlles daurades				1		
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman	1	1		4		
Comú	3	8	2	26		
Gris	1	16	12	54	9	brocs de càntir
Gris pentinada				1		
Grollera	1	4		12		
Rajola vidrada	3			3		
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro					1	clau
Bronze					1	cartuxo
Plom						
Vidre		5	1	3	2	brocs
Ossos/peces dent.						
Pedra					2	bases columna
Guix/morter					1	

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics						
policromes					1	
Blaves Catalanes	1	1				Arracada
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat		10	2	36	1	tapadora
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	1		5	14	1	broc
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc	2			1		
Pisa blanca		3		1		
Pisa ratlles blaves		4				
Pisa decoració varia				3		
Pisa tipus Pickman						
Comú		1		1		
Gris		7	4	8	3	brocs càntirs
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro					6	1 bisagra
Bronze						
Plom						
Vidre					1	broc
Ossos/peces dent.						
Pedra						
Guix/morter					1	

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics				4		
policromes				4		
Blaves Catalanes	91	59	4	58	9	cf. anex
"Blava" marró	2			1		
"Blava" verda						
Vidrat blanc indet.	3	4		8		1 bol/ i plat
Vidrat melat	207	241	34	772	21	tapadores
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	69	47	22	516	10	tapadores i brocs
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc				1		
Pisa blanca	1			13		
Pisa ratlles blaves	12			1		
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman						
Comú	10	17	16	136		1 tapadora/1 agafador
Gris	17	27	31	197		1 broc
Gris pentinada			2	5		
Grollera						
Rajola vidrada					3	
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro					16	
Bronze					4	1 funda punyaset
Plom						
Vidre	5	4	1	89	3	ampolles/copes/brocs
Ossos/peces dent.					13	1 mandíbula bòvid
Pedra						
Guix/morter						
Comú pentinada	1					
Monedes					5	

"Blava Catalana"

Plats: Ditada: 34 vores, 15 fons, 3 inf.
Ditada amb fons de fulletes: 2 fons, 4 carenes
Orles diverses: 4 vores, 2 fons, 2 inf.
Poblet: 1 vora, 4 inf.
Rodones concèntriques: 15 vores, 1 fons, 3 carenes
Faixes o Cintes: 2 fons, 2 in.
Influència francesa: 4 vores, 1 fons, 2 inf.
Cirereta: 2 vores, 1 inf., 1 carena
Indeterminat: 23 vores, 25 fons, 37 inf.
Indeterminat peu alt: 6 fons

Escudelles: 6 vores, 1 fons, 4 nanses (orelletes), 7 inf.

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès	1	1		3		1 plat/1 gerreta
Reflexos metàl.lics	5	6	3			1 plat/4 escudelles
policromes						
Blaves Catalanes						
Vidrat blanc indet.	2	1				1 plat/1 escudella
Vidrat melat	37	26	14	275		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	37	12	16	239	1	tapadora
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc						
Pisa blanca						
Pisa ratlles blaves						
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman						
Comú						
Gris						
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova						moltes, lleçades
Teula				2		
Ferro					2	clau
Bronze						
Plom					1	segell
Vidre	5			15		ampolles
Ossos/peces dent.						
Pedra						
Guix/morter					6	procedents de la volt
Pipa					1	
Monedes					3	

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics						
policromes						
Blaves Catalanes	1			2		5 frags M. peça. Bol
"Blava" verdosa		1				
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat	5	1	3	40		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd		2	1	5		
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc						
Pisa blanca		2				
Pisa ratlles blaves						
Pisa decoració varia				1		
Pisa tipus Pickman	1			1		vermella
Comú				1		
Gris						
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro						
Bronze						
Plom						
Vidre						
Ossos/peces dent.					1	
Pedra						
Guix/morter						
Moneda					1	Ral

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl.lics	2					
policromes						
Blaves Catalanes	8	4		12		
"Blava" verda		1				
Vidrat blanc indet.				7		
Vidrat melat	6	1		31		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	11	3		48		tapadora
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc						
Pisa blanca						
Pisa ratlles blaves						
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman						
Comú	2				1	broc de càntir
Gris		1		13	1	broc de càntir
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro						
Bronze						
Plom						
Vidre				1		
Ossos/peces dent.					3	
Pedra						
Guix/morter						
Monedes					3	

"Blava Catalana"

Plats: Ditada: 4 vores
 Orles diverses: 12 vores
 indeterminats: 4 fons concaus

Escudelles: 3 fons i 1 nansa (orelleta)

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl.lics				7		
policromes						
Blaves Catalanes	6	2		6		Ditada
"Blava" verdsosa				1		
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat	6	3		17		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	3	1		5		
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc						
Pisa blanca						
Pisa ratlles blaves						
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman						
Comú				4		
Gris		1		13	1	Broc càntir
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova					1	
Teula					4	
Ferro					1	
Bronze						
Plom						
Vidre						
Ossos/peces dent.						
Pedra						
Guix/morter						
Monedes					1	

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès				1		
Reflexos metàl.lics	2		5	1		1 plat/ escudelles
policromes						
Blaves Catalanes				1		
Vidrat blanc indet.	2	1		5		1 plat/ 1 escudella
Vidrat melat	3	2	1	23		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	3	2	1	25		
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc						
Pisa blanca						
Pisa ratlles blaves						
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman						
Comú				6	10	frags m`peça
Gris	2	2		5		
Gris pentinada						
Grollera	1					
Rajola vidrada						
Rajola/Tova						
Teula					3	
Ferro					1	
Bronze						
Plom						
Vidre	1			2		
Ossos/peces dent.					1	
Pedra						
Guix/morter					1	paviment

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics						
policromes						
Blaves Catalanes	1					
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat				3		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd						
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc						
Pisa blanca						
Pisa ratlles blaves						
Pisa decoració varia						
Pisa tipus Pickman						
Comú						
Gris				2		
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova					2	
Teula					1	vàries llençades
Ferro						
Bronze					2	
Plom						
Vidre						
Ossos/peces dent.						
Pedra						
Guix/morter						
Rebutj vidre?					2	

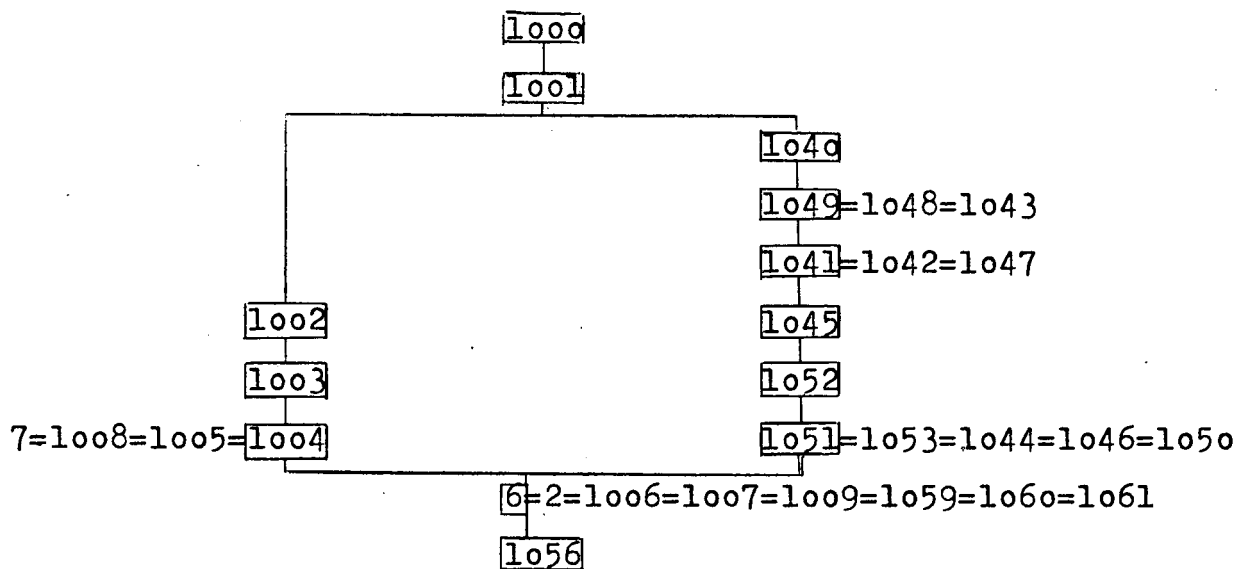
Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl.lics						
policromes						
Blaves Catalanes						
Vidrat blanc indet.						
Vidrat melat	3	3		11		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	1		1	12		
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc				1		
Pisa blanca	1	2		10		
Pisa ratlles blaves				1		
Pisa ratlles vermelles	1					
Pisa decoració varia	1					
Pisa tipus Pickman	1	4		1		Hijos de A.G. Pola Gijón
Comú				5		
Gris			1	1		càntir
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova					3	
Teula						
Ferro					1	
Bronze						
Plom						
Vidre		1		4		
Ossos/peces dent.					3	
Pedra						
Guix/morter						
Plàstic					1	
Monedes/ <u>lacra</u>					1	

Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl.lics						
policromes						
Blaves Catalanes						
Vidrat blanc indet.				1		
Vidrat melat	23	22	1	142	1	tapadora
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	2		1	9		
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc	1			2		
Pisa blanca	2	2		11		
Pisa ratlles blaves	3			6		
Pisa decoració varia		1		3		
Pisa tipus Pickman		1		6		
Comú	2	1		15		
Gris			1	12	2	brocs
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova				1		
Teula				1		
Ferro					1	ganxo
Bronze						
Plom						
Vidre	1	4		7		
Ossos/peces dent.					140	
Pedra						
Guix/morter						
Plàstic					1	

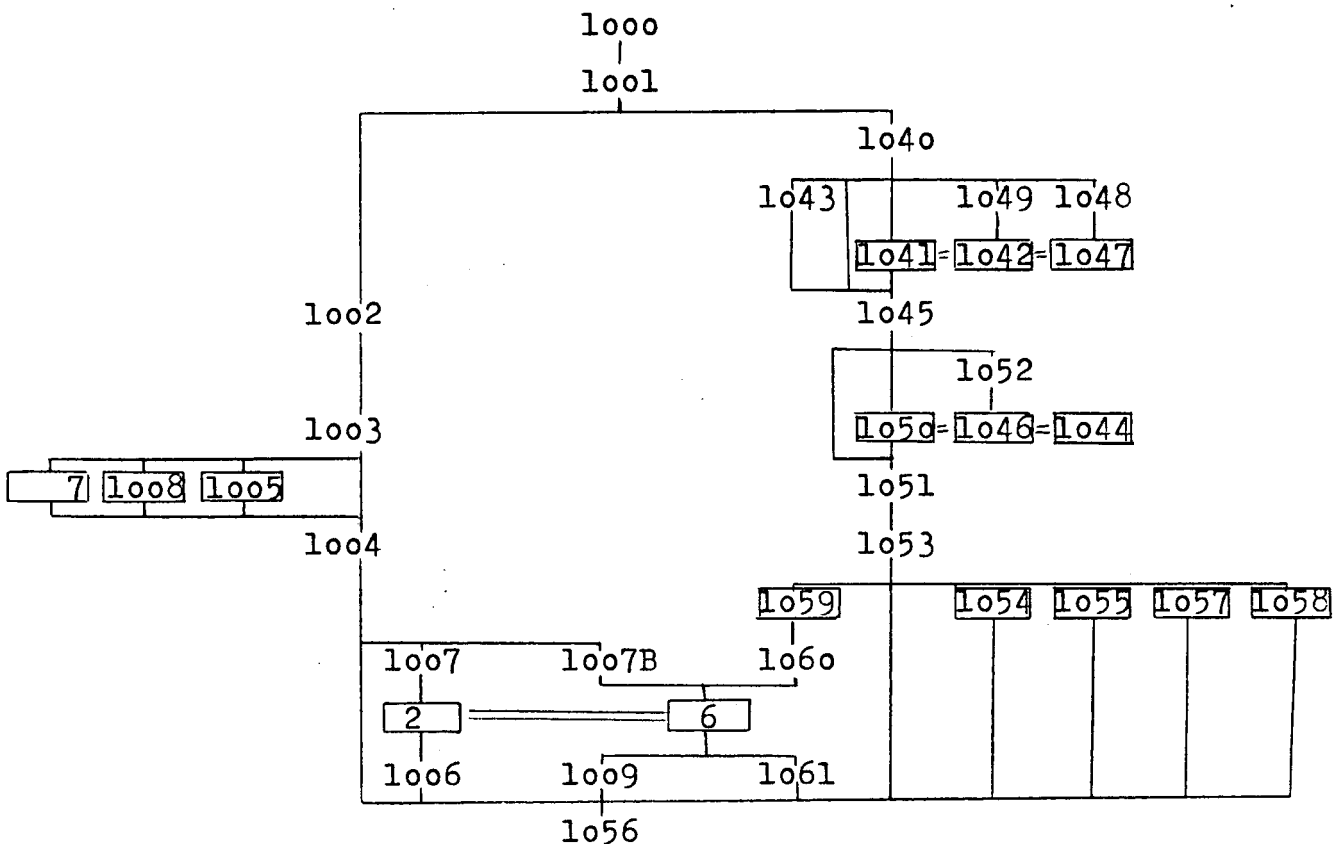
Tipus ceràmic	vores	fons	nanses	inf.	altres	formes
Verd i manganès						
Reflexos metàl·lics						
policromes						
Blaves Catalanes	1	1				
Vidrat blanc indet.				1		
Vidrat melat	8	1		34		
Vidrat melat decorat						
Vidrat verd	2			5		
Vidrat verd decorat						
Vidrat groc	3		1	2		
Pisa blanca	5	4		10		
Pisa ratlles blaves	5	1				
Pisa ratlles vermelles	1					
Pisa ratlles taronja				1		
Pisa decoració varia	3	1				
Pisa tipus Pickman	1					
Comú				4	1	broc
Gris						
Gris pentinada						
Grollera						
Rajola vidrada						
Rajola/Tova						
Teula						
Ferro					1	clau
Bronze					2	1 anell
Plom						
Vidre				7		
Ossos/peces dent.					68	
Pedra						
Guix/morter						
Plàstic					1	

MATRIX

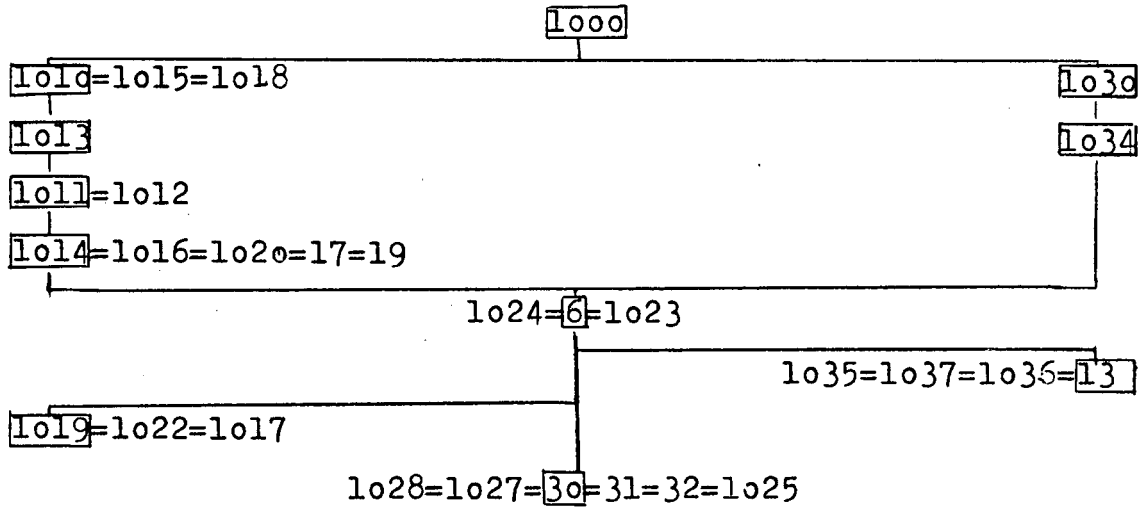
SECUENCIA ESTRATIGRAFICA HABITACIONES B I E

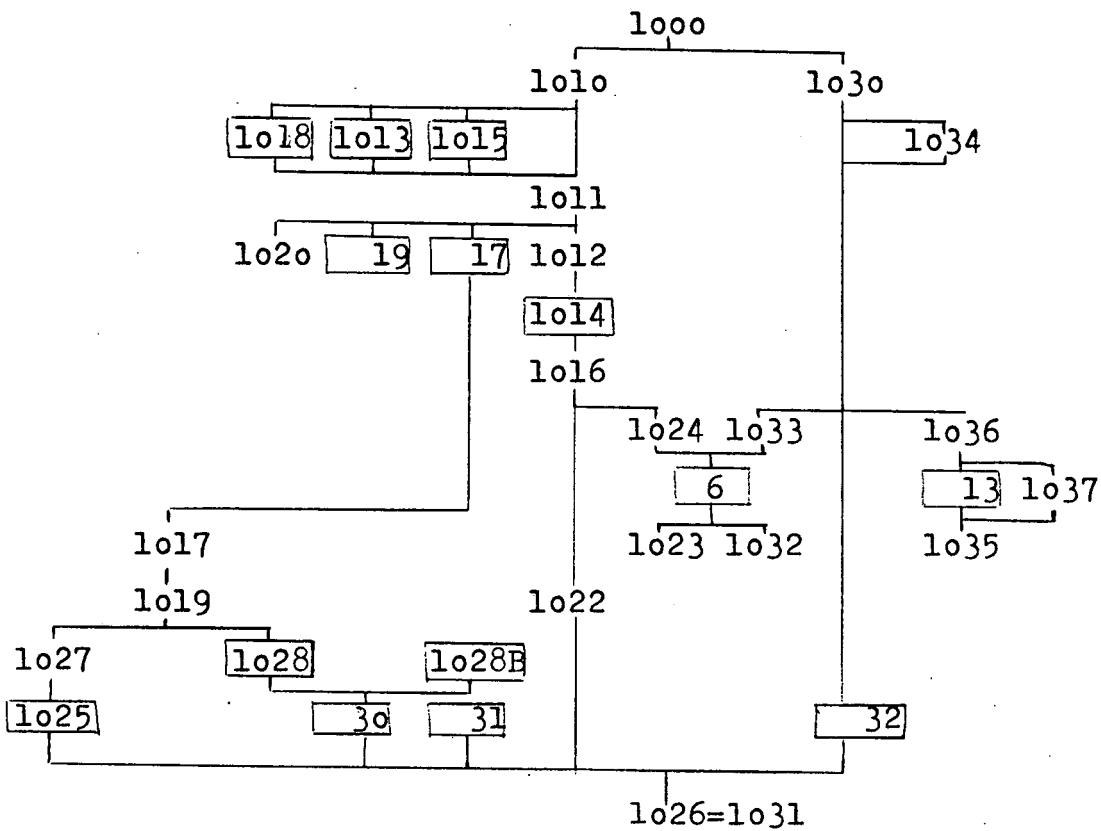
POSICIONS RELATIVES

SECUENCIA ESTRATIGRAFICA HABITACIO D

POSICIONS RELATIVES

INDEX

I. INTRODUCCIÓ.....	pàg.	1
II. LA CAMPANYA.....	pàg.	2
III. ALGUNES REFERENCIES HISTORIQUES.....	pàg.	4
IV. L'EXCAVACIÓ.....	pàg.	9
V. L'ESTRUCTURA.....	pàg.	25
VI. CONCLUSIÓ-PRÓPOSTES.....	pàg.	44
BIBLIOGRAFIA.....	pàg.	47

A NEX

- RELACIÓ DE PLANOLS I PLANIMETRIA
- RELACIÓ DE DIAPOSITIVES I DIAPOSITIVES
- RELACIÓ DE FOTOGRAFIES I FOTOGRAFIES
- INVENTARIS DEL MATERIAL
- RELACIÓ DE PECES DE METALL
- RELACIÓ DE DIBUIXOS I LAMINES
- MATRIX
- FITXES

jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector A/C/D	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1000 (Castell Paborde)
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n.	criteri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. <u>estrat</u> hàbitat farciment abandó <u>destrucció</u> prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn. Bigues i cairats de fusta	comp. artif. Teules i toves de tres-pols

DESCRIPCIÓ

Amuntegament de teules, toves i cairats, produït arrel de l'enderroc de la teulada i els trespols, com a mesura de precaució per a l'inici de treballs de neteja i excavació a l'interior del castell.

Aquest nivell d'enderroc es ve a sumar a altres amuntegaments anteriors recents.

El trobem a l'habitació A, a l'habitació C i a l'habitació D

Es evidentment dé potència irregular, no compactat.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐

INTERPRETACIÓ

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ
juny 1986.

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment Castell de La Selva	any 1986	area	sector B/E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1001
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

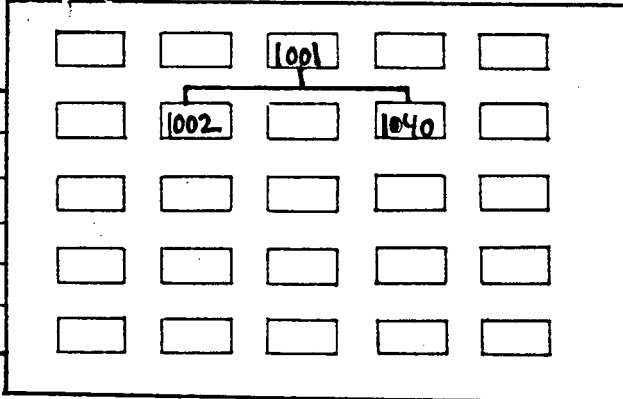
n°	critèri de distinció	color marró-negròs	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova. Terra solta i aspecte polsòs	def. estrat habitat farciment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn. Arrels, fulles...	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix a tota la habitació B, cobrint els murs enrunats i que es prolonga cap a l'escala. E.9. Es separa molt fàcilment del nivell inferior (més compactat) 1001 B, distingit per criteris metodològics per bé que es tracta d'un mateix significat estratigràfic i d'una mateixa cronologia. L'únic que indica aquest segon nivell, és un moment d'ús lleugerament anterior.

Es de potència bastant regular: entre 5 i 10 cmts.

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix 1002 i 1040
cobert per	talla
farcit per	farceix
tallat per	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat superficial de formació natural.

CRITERI PER DATAR

Plàstics, ampolles, ... material contemporani

DATAció

Segle XX

OBSERVACIONS

L'estrat superficial de l'habitació E, s'ha assimilat en quant a número a aquest estrat.

data

firma

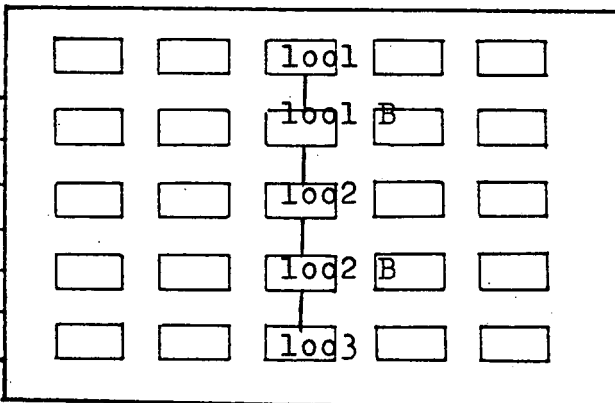
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1002
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		-----

n°	critèri de distinció	color Blanquinos	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència terra polsosa, però estrat molt dur per la presència de:	def. estrat hàbitat farciment abandonó <u>destrucció</u> prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. molta pedra calcària de construcció

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix reomplint l'habitació B . Es practicament homogeni, molt pedregós i difícil d'excavar, però presenta a l'angle sud-est, un nivell més net de pedres i d'un color més beig (1002 B).
Potència molt gran: aproximadament 1,50 mts.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1003
	cobert per 1001	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat de destrucció dels paraments que oblitera definitivament l'espai i les estructures que contenia (per exemple: les escales)
l'aparició d'un nivell lleugermanet diferent s'explica per la possibilitat d'un tipus de parament diferent-més modern, potser amb tapiat en aquell angle, clarament modificat respecte a la resta de l'habitació

CRITERI PER DATAR

ceràmica tipus Pickman, per exemple.

DATAció

finals XIX-principis XX

OBSERVACIONS

Aparegueren blocs escairats i un basament de columna.

data
firma

jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1003
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color marró-vermellòs	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova i més aviat solta	def. estrat hàbitat farciment abandó <u>destrucció</u> prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. moltes rajoles caigudes

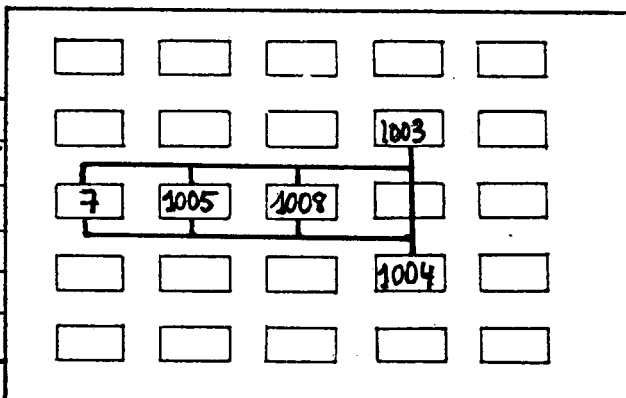
DESCRIPCIÓ

Estrat que reomple tota l'habitació B, cobrint les restes d'unes petites estructures de tipus "industrial". Es compona de terra molt solta i sobre tot d'abundants rajoles.

Potència, bastant regular, uns 10 cmts.

Cobria també les banquetes de fonamentació dels murs de l'habitació.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 7 / 1004 / 1005 / 1008
	cobert per 1002	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat d'enfonsament de la volta de rajoles que en un moment cobria l'habitació.

CRITERI PER DATAR

ceràmica blava catalana i dos monedes

DATAÇIÓ

Segle XVIII

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1004
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color Vermell amb taques grises i punts bancs de calç	def. element rur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova però atapada	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció <u>prep. paviment</u>
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

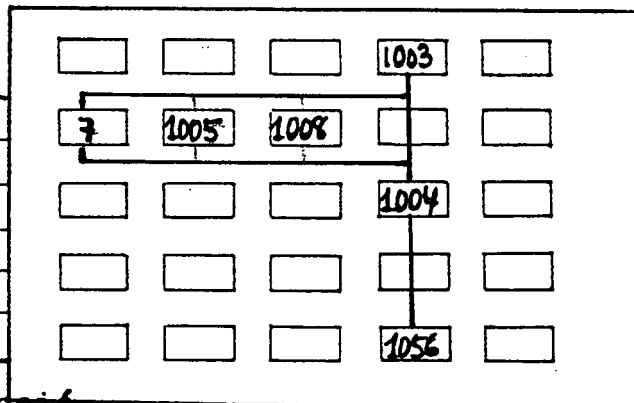
DESCRIPCIÓ

Es tracta que s'exten a tota l'habitació B. Presenta una superfície força llisa i regular excepte arran dels murs on s'enfonsa lleugerament, insinuant la presència d'una trinxera a sota.

Potència una mica irregular degut a que el nivell inferior és la roca natural i l'estrat 1004 l'està regularitzant.

Sobre aquest estrat descansen les restes de petites estructures de tipus "industrial" així com unes escales.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza 7/1005/1008	cobreix roca (= 1056)
	cobert per 1003	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat de pavimentació o potser preparació de pavimentació, que proporciona la datació de les estructures mentades, i possiblement també, de la reconversió de l'habitació en una mena de cup, mitjançant la cobrició per volta de rajoles, el tancament d'una porta anterior, i la col·locació d'unes escales per accedir a l'ambient des d'un nivell superior.

CRITERI PER DATAR

ceràmica de reflexos metàl·lics i una moneda.

DATACIÓ

Segle XVII

OBSERVACIONS

amb aquest estrat s'escota l'estratigrafia de la zona. S'ha de pensar que l'ambient havia estat rebaixat previament, amb la consegüent desaparició de materials antics.

data
firma

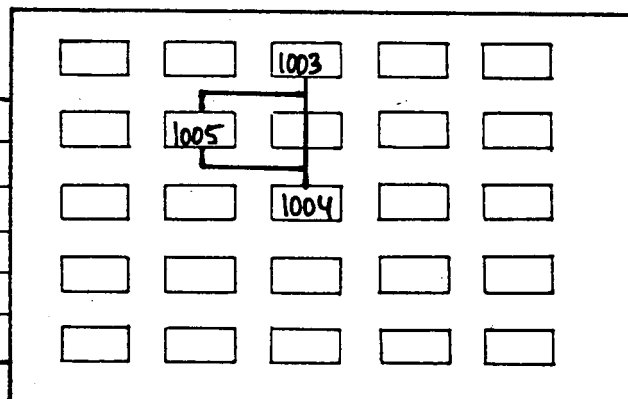
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1005
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. <u>element</u> mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>safareig</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Receptacle de parets d'obra (pedra i rajola) molt degradat, que apareix a l'angle sud-est de l'habitació B.
El nom que se li dona -safareig- no pressuposa una funció de neteja de roba tal i com s'acostuma a entendre, sinó que ha d'estar connectat amb la conversió en aljub de l'estança.
Les restes conservades aparegueren sota l'estrat 1003, i descansaven practicament sobre la roca, per bé que lògicament s'havien d'assentar sobre l'estrat 1004, ja que es recolzen en l'escala, edificada sobre dit estrat.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1004
	cobert per 1003	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data

firma

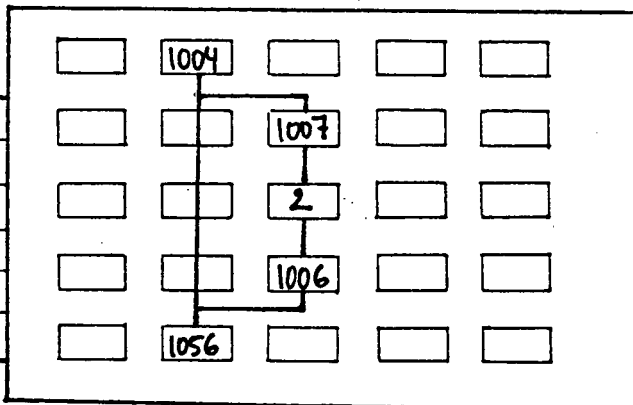
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P.1006
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera que talla la roca en direcció nord-sud arran del mur est (E.2) de l'habitació B.
Com per a l'element 1009, probablement es troba actualment escapçada potser per rebaixar el nivell i guanyar espai en profunditat. antigament podria haver tingut més profunditat.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1004	talla roca = 1056
	farcit per 1007 / 2	farcix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Trinxera de fonamentació del mur.

CRITERI PER DATAR

Tèdricament, el material del 1007, però no en dona, cf. fitxa

DATACIÓ

Indeterminada

OBSERVACIONS

data

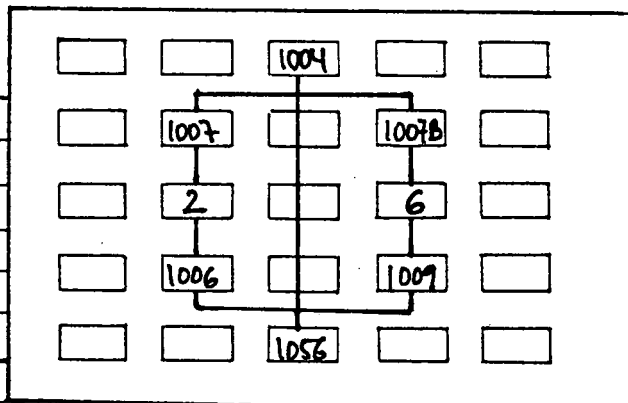
firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1007
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		-----

n°	critèri de distinció	color marró	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència solta	def. estrat hàbitat <u>farçiment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que es troba en algun punt, al fons de les trinxeres de fonamentació 1009 i lolo de l'habitació B. (1007 i 1007B)
Aquestes serien les úniques restes intactes del estrat original de fonamentació, que sense dubte degué ser tocat i malmès en el moment de cobrir l'estança amb una volta, i possiblement amb l'intenció de guanyar una mica d'espai en profunditat. La prova és que el nivell d'úd del segle xvii es troba per sota de les cotes de banquetes de fonamentació.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1004	talla
	farçit per	farceix 1009 i lolo
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat que hauria de datar els fonaments de l'habitació B, en la seva part mñés antiga. Malauradament no conté material. Tanmateix, a l'estrat superior, i fora de context, apareguren uns fragments de ceràmica "verd i manganès" que podrien pertanyer a aquest estrat.

CRITERI PER DATAR

cap donada l'absència de material.

DATAció

indeterminada. Només una possibilitat: XIII-XIV (per material descontextualitzat!)

OBSERVACIONS	data
	firma

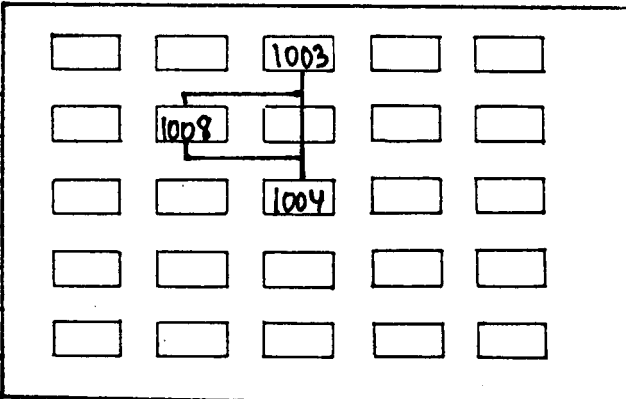
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1008
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>safareig</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIO

fonaments d'un receptacle d'obra (pedra i rajola) que delimita un petit espai rectangular de aproximadament 1 x 0,75 mts.
 Descansa sobre la roca però probablement s'ha de datar com el seu semblant 1005, posteriorment i en conexió amb l'estrat 1004
 Funcionaria com a part de l'aljub.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en 1004
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1003	talla
	farcit per 1003	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIO

CRITERI PER DATAR
material del estrat 1004.

DATACIO
Segle XVII

OBSERVACIONS

data

firma

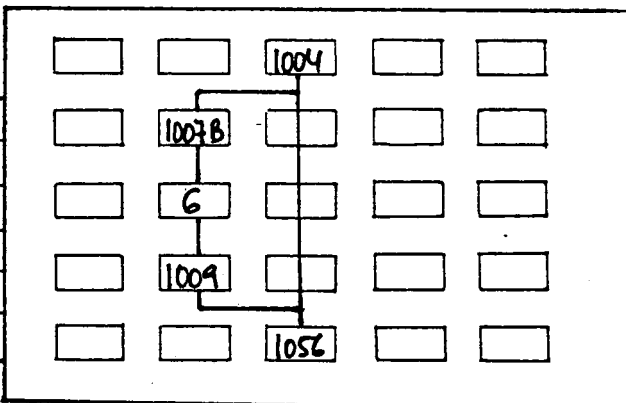
jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector B	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1009
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color	def. <u>element</u> mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera que talla la roca en direcció nord-sud arran del mur oest de l'habitació B.
 Probablement va ser escapçada en el moment de reconvertir l'estança en un aljub, potser per guanyar espai en profunditat, ja que sovint es troba a una cota molt inferior al inici de la banquetta de fonamentació del mur.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1004	talla roca = 1056
	farcit per 1007B / 6	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

trinxera de fonamentació del mur.

CRITERI PER DATAR

Teòricament 1007, però no dona material cf. fitxa.

DATAÇIÓ
indeterminada

OBSERVACIONS

data

firma

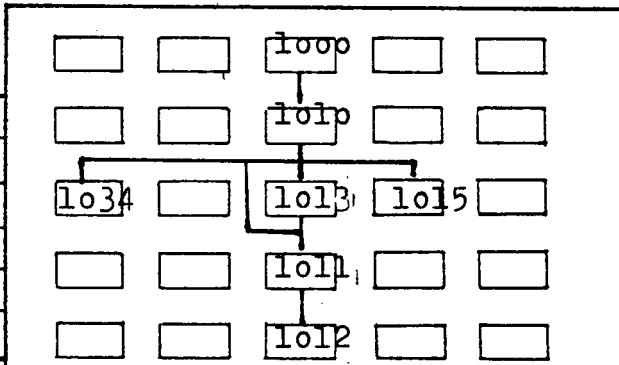
jaçiment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		D	amb. a.	
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n.	criteri de distinció	color	def. element
		Grisòs	mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat
		molt dura	hàbitat rarciment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. algunes pedres

DESCRIPCIÓ

Estrat que s'exten a tot el ambient, penetrant lleugerament a l'ambient contigu (b)
 Està molt compactat i és força irregular, pujant de nivell cap al nord i cap al est, mentre que pràcticament es perd cap al sud.
 Es troba a nivell molt superior que el primer nivell de l'ambient contigu (b).
 Xoca amb tots els murs de l'ambient.
 Cap al oest, s'enfonsa lleugerament seguint una superfície més o menys circular: està insinuant un forat que apareix rtallant l'estrat inferior, i que l'estrat lolo reomple i emmascara. Potència: entre 15 i 25 cmts.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1011, 1015, 1034
	cobert per 1000	talla
	farçit per	farceix 1013
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Nivell de freqüentació recent de l'ambient coincidint amb l'ús d'un "banc" d'obra adosat a la paret nord de l'ambient.
 Es tracta de fet d'un nivell superficial d'abandó, compactat per l'ús; donades les característiques del material, aquest s'ha assimilat a l'estrat 1001.

CRITERI PER DATAR
plàstic.

DATAÇIÓ
Segle XX

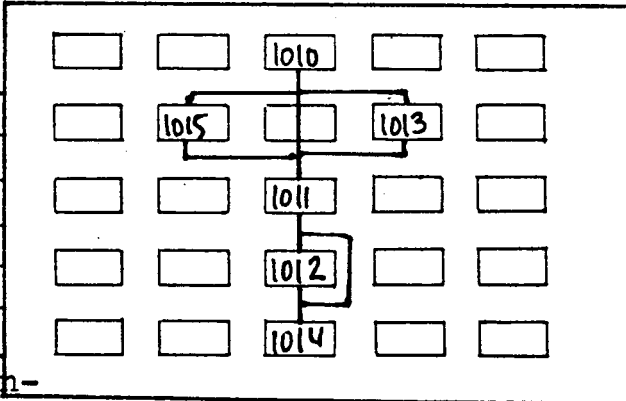
OBSERVACIONS	data
	firma

jaciment Castell de La Selva	any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1011
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

n°	critèri de distinció	color marró, grisòs	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència molt dura	def. <u>estrat</u> hàbitat farciment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. pedres petites, calç

DESCRIPCIÓ

Estart de terra que presenta molts puntets de calç al seu interior, que està molt dur i compactat, i que s'exten per tot el ambient. Cap al est es fa més dur i conté més pedres, i augmenta de potència en profunditat. Presenta com bossades d'argila molt neta que semblen volguer anivellar el terra.
Es perd cap al sud-oest (a la zona de contacte entre els dos ambients) però penetra lleugerament a l'ambient b.
S'entrega a tots els murs de l'ambient.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza 1015	cobreix 1012 i 1014
	cobert per 1010	talla
	farcit per	farceix
	tallat per 1013	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Nivell d'abandonament i també de freqüència.
Forma una unitat conceptual amb el nivell 1012.
Procura una data mínima per al banc d'obra que se li recolza.

CRITERI PER DATAR

ceràmica de tipus Pickman i un ral

DATAció

segle XX

OBSERVACIONS monedes. per error, part del material d'aquest estrat està siglat amb el numero de l'estrat següent, que conceptualment és idèntic. (1012)	data
	firma

jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1012
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

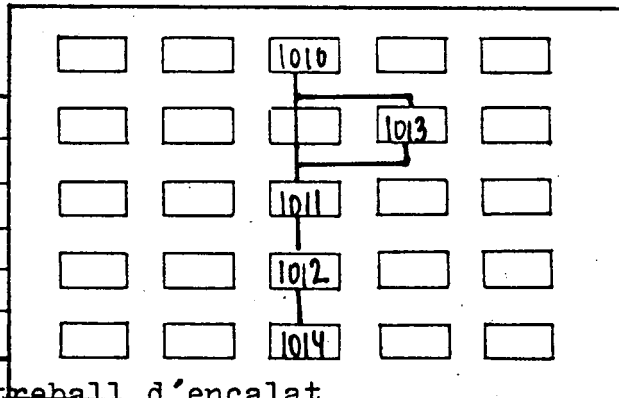
n.	criteri de distinció	color blanc	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència dura	def. estrat hàbitat <u>farçiment</u> <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

Nivell de calç que apareix a l'extrem oest de l'ambient, directament sobre el paviment 1014. Té una potència molt irregular : 2 cmts cap al sud i 5 cmts cap al nord aproximadament.

DESCRIPCIÓ

SEQÜÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix 1014
cobert per 1011	talla
farçit per	farceix
tallat per 1013	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

taca de calç, probablement fruit d'un treball d'encalat a l'interior de l'estança.
Al no haver estat retirada en acabar, cal considerar que d'alguna manera amortitza el paviment al igual que l'estrat superior 1011, i que són coetanis.

CRITERI PER DATAR

No conté material propi, per bé que per error, figura material d'aquest estrat entre les peces siglades, que sense cap mena de dubte, pertanyen al estrat 1011

DATAÇIÓ

igual que 1011. Un ral: Segle XX

OBSERVACIONS

data

firma

153

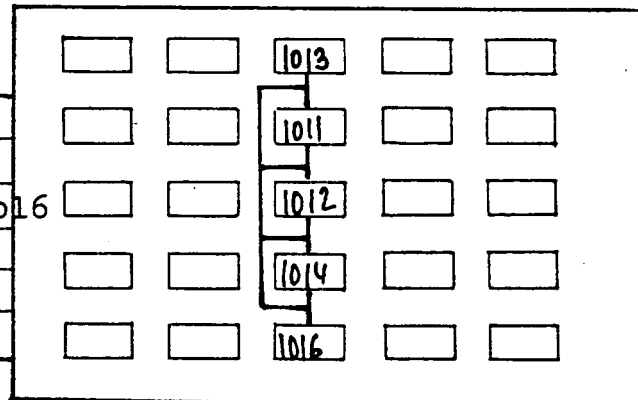
jaçiment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		D	amb. a	
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament <u>sitja</u> pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Forat que apareix al sector oest de l'ambient, als peus del banc d'obra (1015).
 Presenta una forma més o menys circular, d'aproximadament un metre de diàmetre.
 Talla tota l'estratigrafia de la zona.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	obreix
	cobert per 1010	talla 1011/1012/1014/1016
	farcit per 1010	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Funció indeterminada.

CRITERI PER DATAR
 la ceràmica del últim estrat que talla: 1011

DATAÇIÓ

Segle XX

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1014
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

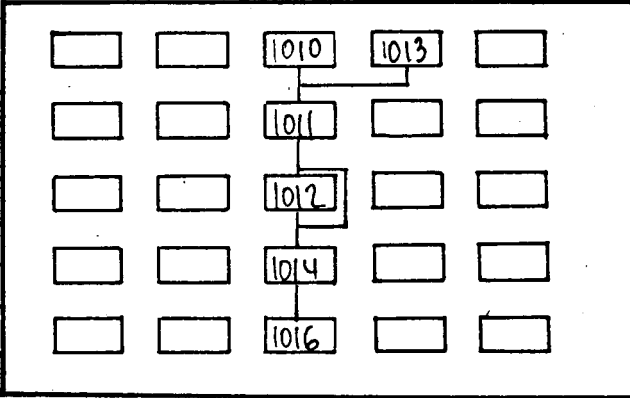
n.	criteri de distinció	color vermell	def. element mur trinxera <u>paviment</u> arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. Rajoles

DESCRIPCIÓ

Paviment de rajoles molt degradat i perdut.
 Apareix una mica a tota l'estança, fins a xocar amb el mur antic(ε.30)
 que queda al mateix nivell i que per tant ha de funcionar en un moment
 donat, amb ell.
 Rajoles de 35x15 cmts.col.locades alternant la cara d'unió.

SEQUÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix 1016
cobert per 1011/1012	talla
farcit per	farceix
tallat per 1013	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

CRITERI PER DATAR
 Material del estrat 1016 (preparació del paviment) però no conté mate-
 rial, per tant de l'estrat inferior: 1012

DATACIÓ
 com a mínim del segle XVII.

OBSERVACIONS	data
	firma

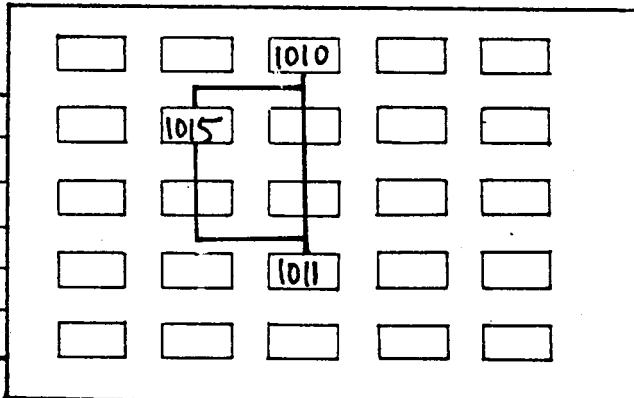
jaciment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		D	amb. a	
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		C.P.1015

n°	critèri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar "banc"
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Mena de banc o de menjadora, que es troba adosat al mur nord de l'es tança, al costat oest.
 Presenta una part vista trapezoidal, força alta, i una fonamentació que aniria coberta i que consisteix en diverses filades de pedres irregulars. L'obra es compon bàsicament de pedra i calç i presenta superfícies vistes llises.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en 1011
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1010	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Interpretació dubtosa, essent massa alt per a ésser emprat com a banc, i massa llis i petit per ésser emprat com a menjadora de bestiar.

CRITERI PER DATAR
Material de l'estrat 1011.

DATAció
Segle XX.

OBSERVACIONS	data
	firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1016
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color vermellós	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència atapada i dura. composició molt fina	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció <u>prep. paviment</u>
	comp. geol. possiblement argila	comp. orgàn.	comp. artif.

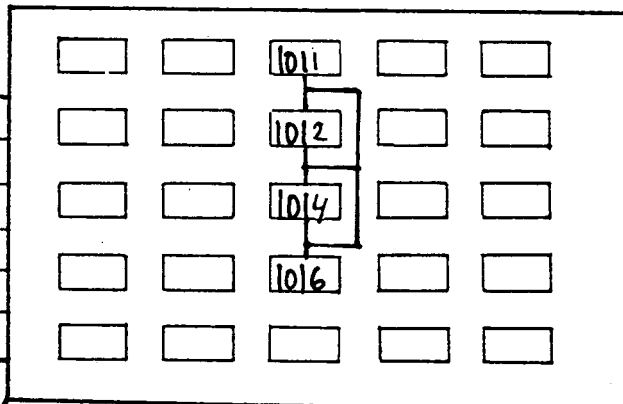
DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix a tota la zona a l'oest del muret antic, de forma una mica irregular ja que es troba força degradat, i presenta molts forats.

Apareix sempre que hi ha a sobre una rajola, però és més extés que les restes del paviment. Per tant sovint apareix directament sota l'estrat 1011.

Arran de la porta d'entrada, sembla tallat per la rebaba 1020, de manera que la calç reomple completament el buid (trinxera a sac).

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1022
	cobert per 1014/1011	talla
	farcit per	farceix
	tallat per 1013	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Preparació del paviment de rajoles 1014.
la porta actual d'accés a l'estança, és probablement posterior a aquest estrat.

CRITERI PER DATAR
Material del estrat inferior, ja que aquest no en conté.

DATAÇIÓ
com a mínim, segle XVII

OBSERVACIONS

data

firma

jaçiment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		D	amb. a	C.P. 1017
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

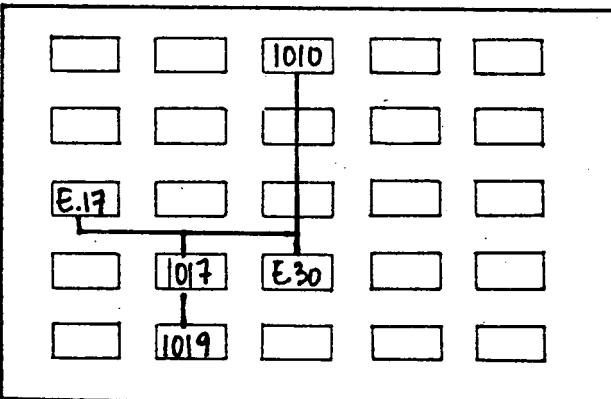
n°	criteri de distinció	color vermellós.	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. rajoles, pedres...

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix entre el mur est de l'estança i el muret antic. (E.30)
 Conté abundants fragments de rajoles, teules i pedres, material propi d'un estrat de destrucció. L'estrat es recolza en el mur antic esmentat, i apareix delimitat a tocar el mur est, per una petita rebamba de calç provinent del mur.

l'estrat sembla malmès (quasi tallat) per el mur est, que de fet hi deu causa.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza 1018	cobreix 1019
	cobert per 1010 / E.17	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a E.30	

INTERPRETACIÓ

L'estrat, que podria ser de destrucció, és massa reduït per entre una interpretació 100% segura. Sembla fer la funció d'un farciment per regularitzar el terreny a l'hora d'implantar el mur est, per tant ens proporciona una data post quem dle mur.

CRITERI PER DATAR

Ceràmica de reflexos metàl.lis

DATAÇIÓ

Segle XVII. principis.

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1018
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color Blanc	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar rebaba
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abando destrucció prep. paviment
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Rebava que indica l'última capa de calç del mur est. indicant el nivel de pavimentació més modern. (E.17)

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en 1017
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1010	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐	☐

INTERPRETACIÓ

CRITERI PER DATAR
estrat 1010

DATAÇIÓ
Segle XX

OBSERVACIONS

data

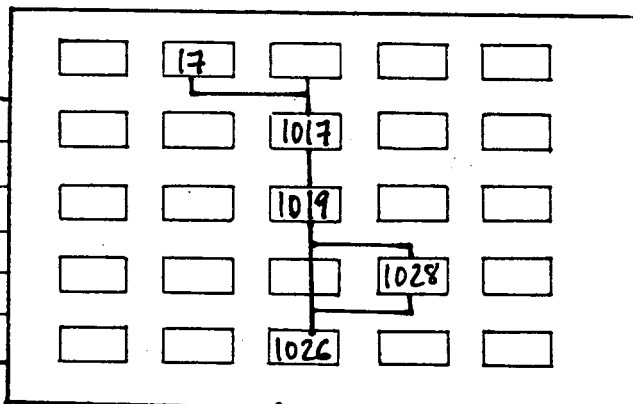
firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1019
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color gris fosc	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència atapada però tova	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn. cendrós	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix entre el mur est de l'estança i el mur antic (E.30)
Apareix cobrint parcialment, les restes d'un empedrat de còdols (1028)
Es posa sota el mur est, i es recolza en el mur antic.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix Roca = 1026
	cobert per 1017/E.17	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a E.30	

INTERPRETACIÓ

Possiblement nivell d'abandonament del paviment de còdols.
Molt similar, sinó idèntic al estrat 1022 que apareix del altre costat del mur antic.

CRITERI PER DATAR
ceràmica de reflexos metàl.lics.

DATAció
finals XVI-principis XVII

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1o2o
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment.
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

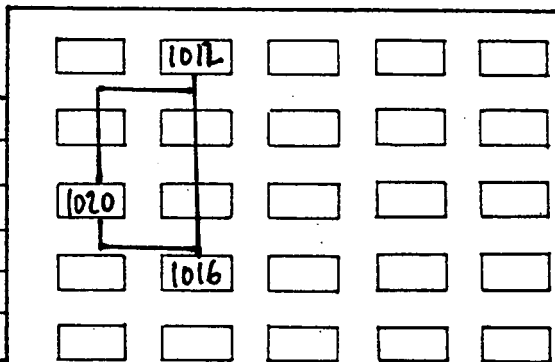
massa de calç que sembla introduïda directament i en líquid dintre un forat practicat a l'estrat 1o16.
Està arran de la porta d'entrada actual.

DESCRIPCIÓ

SEQÜÈNCIA

INTERPRETACIÓ

igual a	E.19	es recolza en
se li recolza		cobreix
cobert per	1o12	talla
farcit per		farceix
tallat per		se li entrega
s'entrega a		

Forma part de la fonamentació de la porta actual de l'estança. (E.19)

CRITERI PER DATAR

Material de l'estrat 1o16 , però com que no en té, de l'estrat 1o22

DATACIÓ

com a mínim principis del segle XVII, possiblement, més modern, i en relació al mur est

OBSERVACIONS

data

firma

161

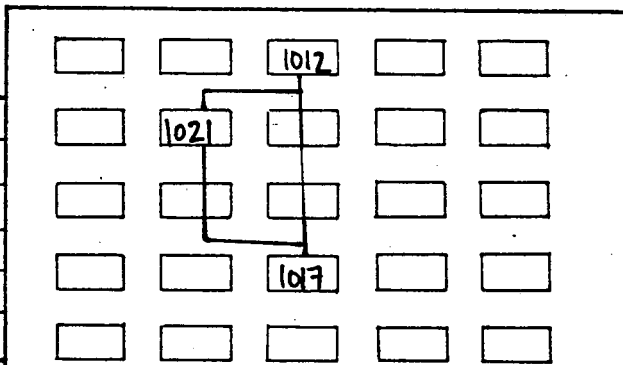
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1021
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color blanc	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Molt similar al element 1020. en aquest cas, queda unit al mur antic

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1012	talla 1017
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

forma part de la fonamentació de la porta actual
(E.19)

CRITERI PER DATAR
cf. 1020

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment	any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva	1986		D	amb. a	C.P. 1022
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

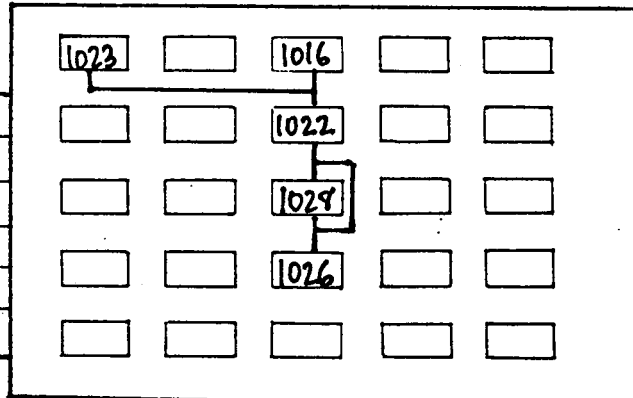
n°	criteri de distinció	color	def. element
		gris fosc	mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat
		atapait però força to	habitat farciment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.
		cendròs	

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix a tota l'estança, a l'oest del mur antic, al qual es recolza, (E. 30)
 es troba força malmès presentant molts forats i una superfície molt irregular.
 Està cobrint les restes d'un paviment de còdols,
 al sud apareix tallat, per la trinxera del mur de cegament del arc, (1023)
 però el tall podria venir de més amunt, cosa impossible de precisar donat l'estat de l'estratigrafia.

SEQÜÈNCIA

igual a	es recolza en E.30
se li recolza	cobreix 1026 / 1028
cobert per 1016	talla
farcit per	farceix
tallat per 1023	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat molt similar al 1017. Sembla l'abandonament del paviment de còdols 1028

CRITERI PER DATAR
 Ceràmica de reflexos metàl·lics

DATACIO
 finals segle XVI o principis XVII

OBSERVACIONS No està totalment excavat	data
	firma

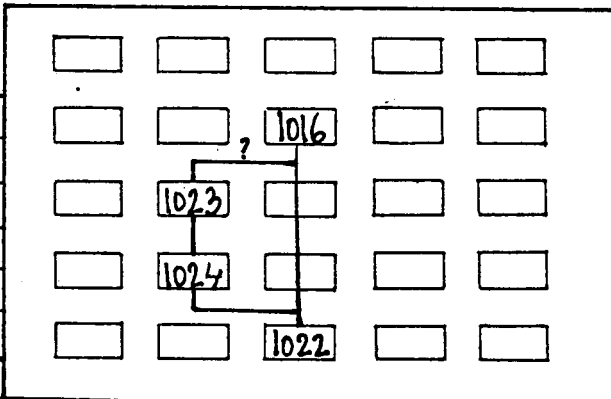
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1023
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera que apareix al sud de l'ambient, arran del mur de cegament de l'arc. Podria ser que vingués de més amunt, ja en aquesta zona l'estratigrafia estava molt tocada. Actualment presenta una profunditat d'uns 20 cmts.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	obreix
	cobert per ?	talla 1022
	farcit per 1024/E.16	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Trinxera de fonamentació del mur de cegament de l'arc. E.16
Idèntica a 1033

CRITERI PER DATAR
farciment 1024, o 1022 com a data post quem.

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data
firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P.1024
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color marró	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova	def. estrat hàbitat <u>farciment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

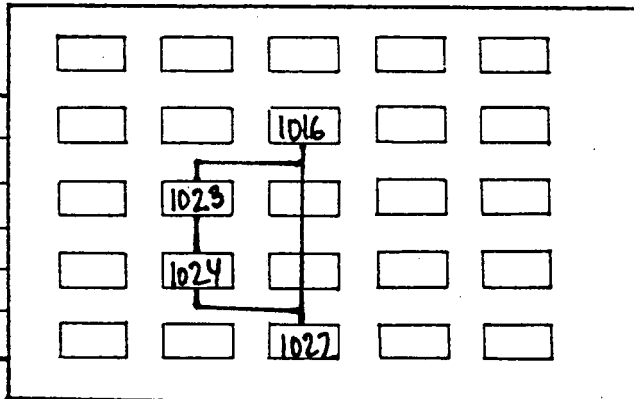
Apareix a l'interior de la trinxera 1023

DESCRIPCIO

SEQUÈNCIA

INTERPRETACIO

igual a	es recolza en
se li recolza	obreix
cobert per ?	talla
farcit per	farceix 1023
tallat per	se li entrega
s'entrega a E.16	

nivell de fonamentació del mur de cegament de l'arc.

CRITERI PER DATAR

No dona material, la data doncs serà relativa i posterior a l'estrat 1022

DATAÇIO

OBSERVACIONS

data

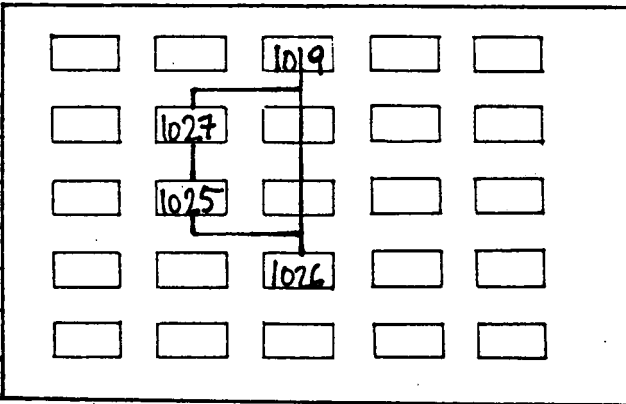
firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1o25
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar forat
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIO

Forat que aparei al extrem est de l'estança, que es posa sota del mur est. (E.17)
 Està tallant el nivell 1o26
 Les seves dimensions no es poden precisar ja que està emmascarat per el mur.

SEQÜÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix
cobert per 1o19	talla 1o26
farcit per 1o27	farceix
tallat per	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIO

Funció indeterminada
 Potser destinat a usos "industrials", funcionant amb el paviment de còdols, ja que al seu interior, aparegueren rebutjos de vidre

CRITERI PER DATAR
 Es anterior a l'estrat 1o22.

DATACIO

OBSERVACIONS
 anterior a finals del segle XVI, principis XVII

data
firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1026
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

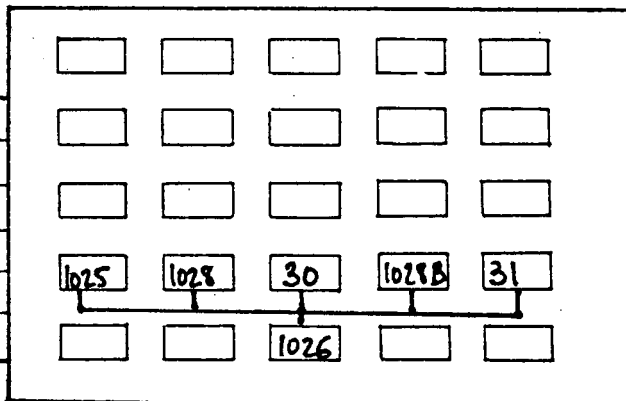
n.	critèri de distinció	color verdós	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència molt dura	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. pedre	comp. orgàn.	comp. artif.

estrat que sembla fruit de la descomposició de la roca de la zona, roca licorella, que en contacte amb l'aigua, s'esmicola i estava ràpidament, apareix en aquest sector, i a l'estança contigua, així com a l'habitació E.

DESCRIPCIÓ

SEQUÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza 30 / 31	cobreix
cobert per 1028 / 1028B	talla
farcit per	farceix
tallat per 1025	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Es pot assimilar a la roca natural, però es converteix en estrat arqueològic, en patir l'acció de l'home per exemple en el mpment de retallar-lo.

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data

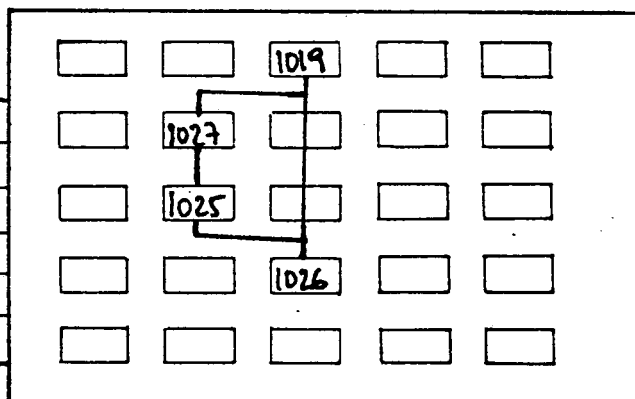
firma

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. a	unitat estratigràfica C.P. 1027
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color marró	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova	def. <u>estrat</u> hàbitat <u>farciment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Reompliment del forat 1025. No es pot delimitar totalment, ja que es posa sota el mur est de l'estança. (E.17)
conté algunes masses de rebutj de forn (vidre?)

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1019	talla
	farcit per	farceix 1025
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

CRITERI PER DATAR
Practicament no conté material ceràmica apte per datar-lo.
datació per cronologia relativa. Anterior a 1022 i 1019

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data
firma 168

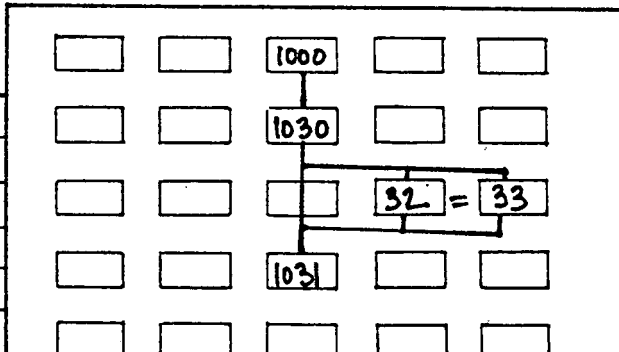
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P. 1030
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color marró-vermellós, amb puntets de calç	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència molt dura	def. estrat hàbitat <u>farçiment</u> <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que s'exten per tot el ambient, xocant amb els graons a l'oest, i amb el muret antic al sud, que només cobreix parcialment. Té molt poca potència, entre 3 i 6 cmts., i es separa amb dificultat del estrat inferior, el qual es distingeix molt clarament donada la seva coloració. Xoca també, amb la base de la foguera de ciment que es troba al sud-est, i que data de l'època en que el castell s'emprà com a esplai

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1031
	cobert per 1000	talla
	farçit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Es tracta de l'estrat superficial de l'ambient, però és alhora un estrat de freqüentació (donada la seva consistència) i un estrat d'abandó, de formació natural, del nivell inferior.

CRITERI PER DATAR

ceràmica pickman, i notícies orals de lús del ambient

DATAció

finals XIX-XX. (formació lenta del estrat possiblement)

OBSERVACIONS

data

firma

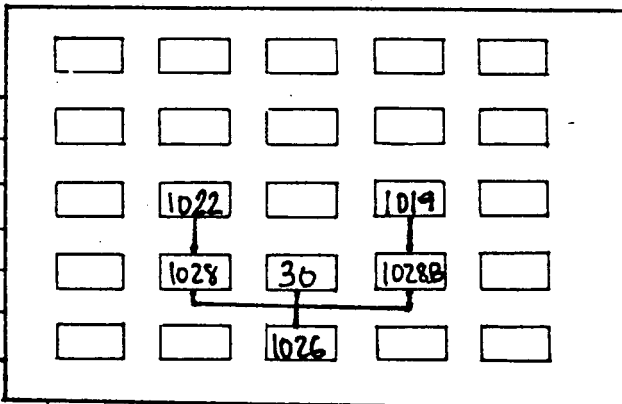
jaciment Castell de la Selva		any 1986	area	sector D amb. a	quadre	unitat estratigràfica C.P.1028
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. <u>element</u> mur trinxera <u>paviment</u> arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Paviment de còdols molt irregulars, exceptuant algunes pedres més planes.
 Apareix de forma irregular -ja que està molt malmès- a tota l'estnaga, a banda i banda del mur antic(E.30), d'aquí 1028 i 1028B
 Descansa directament sobre l'estrat 1026

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en 1026
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1022/1019	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Paviment d'una zona probablement destinada a usos "industrials"

CRITERI PER DATAR

DATACIO

OBSERVACIONS

data

firma

jaciment	any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva	1986		D	amb. b	C.P. 1031
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

n°	criteri de distinció	color	def. element
		verd	mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. <u>estrat</u>
		dura normalment, s'es tova amb l'aigua	hàbitat farciment abandó destrucció prep. <u>paviment</u>
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.
	pedra licorella en descomposició		

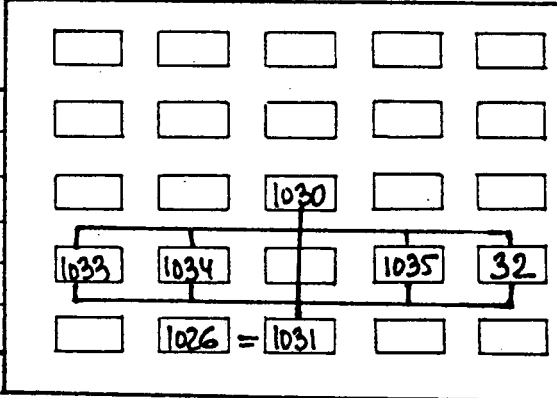
DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix a tot el ambient, i que es prolonga en el ambient contigu amb el numero 1026, i per sota de totes les estructures visible. Presenta una superficial lleugerament irregular, amb una petita pendent cap al sud i cap al est, on augmenta lleugerament de cotes (més alt). Presenta diversos forats (delimitats per fragments de rajola) amb una col.locació aparentment intencionada.

Cap a l'est, l'estrat com a tal es perd ja que aflora directament, els grans blocs de la roca.

Apareix també tallat per diverses trinxeres

SEQÜÈNCIA	igual a 1026	es recolza en
	se li recolza tot	cobreix
	cobert per 1030	talla
	farcit per	farceix
	tallat per 1033/1034/1035	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Es tracta d'un nivell natural emprat en un moment donat com a paviment, la ceràmica pickman, hi apareix directament xafada a sobre. S'utilitza en època contemporània, amb les restes del mur antic vistes, i havent segurament rebaixat nivells més moderns.

CRITERI PER DATAR

cap. L'estrat és anterior a la edificació de les estructures. No dona material, però hauria de ser excavat per donar confirmació.

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data

firma

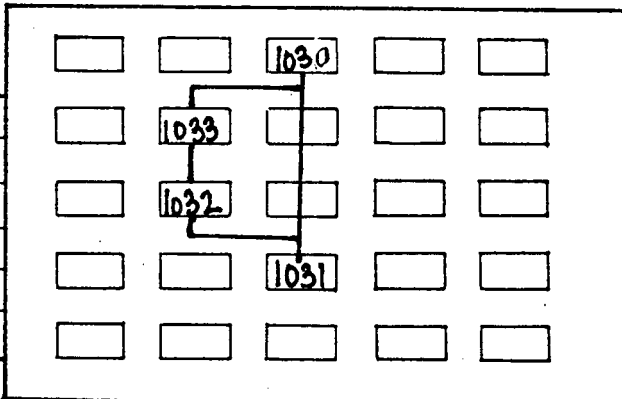
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P. 1032
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur <u>Trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera de fonamentació del mur que cega l'arc apuntat. (E.16) (E.18)
 Apareix arran del mur nord de l'estança, a banda i banda de l'accés actual.
 Fa uns 10 cmts. d'amplada, per uns 20 de profunditat màxima.

SEQÜÈNCIA	igual a 1023	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1030	talla 1031
	farcit per 1033	farceix
	tallat per 1034	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Trinxera de fonamentació, que ens confirma la relativa antiguitat del paviment 1031.

CRITERI PER DATAR
reopliment 1033.

DATAció

OBSERVACIONS

data
firma

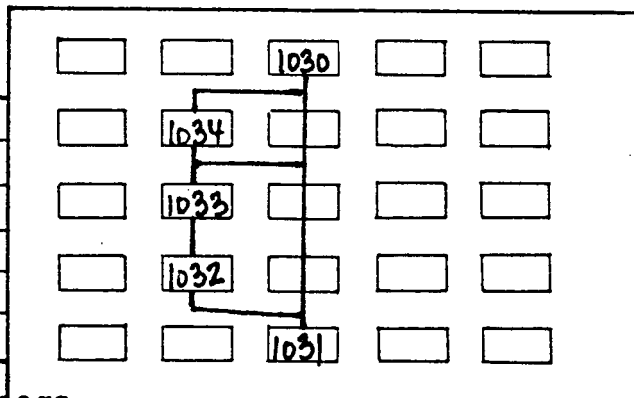
jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P. 1033
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n.	critèri de distinció	color marró siena, amb pe- tits punts blancs	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova	def. <u>estrat</u> hàbitat <u>farçiment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix reomplint la trinxera 1032, El mateix número s'ha emprat per el reompliment a banda i banda de l'accés a l'ambient, donada la pales identitat d'estrat i significat. Apareix lleugerament menjat per la presència d'una trinxera aquest cop moderna (1034).

SEQÜÈNCIA	igual a 1024	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1030	talla
	farçit per	farceix 1032
	tallat per 1034	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Trinxera de fonamentació, del mur de cega-
ment de l'arc. Confirma a més, dos fases en aquest tencament de l'amb-
ient, indicant per la seva llargada, que hi ha una fase anterior, que
funciona amb els graons.

CRITERI PER DATAR

1 fragment inclassificable de ceràmica blava catalana.

DATAÇIÓ

indeterminada, relativa.

OBSERVACIONS

data

firma

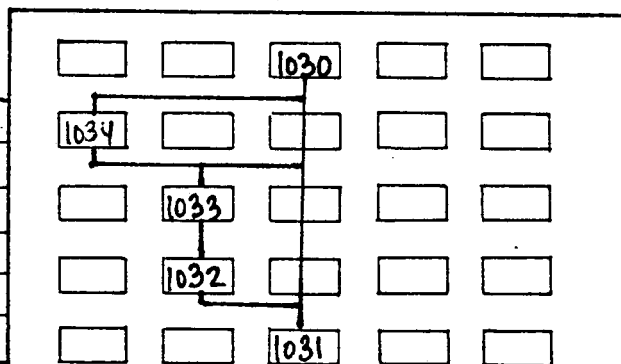
jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P. 1034
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color	def. <u>element</u> mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera que apareix als peus de la porta d'accés a l'ambient des del nord. apareix tallant l'estratigrafia de la zona, i aparentment unificant, dos trinxeres anteriors (1032 a banda i banda) Està reomplert de material absolutament contemporani (taps de coca-cola...) i sembla delimitat per unes filades de rajoles molt perdudes. Al fons apareixen també fragments de fusta en descomposició. Talla també el mur antic, en el seu pas d'ambient a a ambient b

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1030	talla 1031/1032
	farcit per 1001	farceix
	tallat per.	se li entrega
s'entrega a		

INTERPRETACIÓ

Trinxera d'ús indeterminat, probablement de l'època en que el local va ser emprat com a esplai.

CRITERI PER DATAR

tap cocacola. El material que el reomplia ha estat assimilat a 1001

DATAÇIÓ

2ª 1/2 segle XX

OBSERVACIONS

data

firma

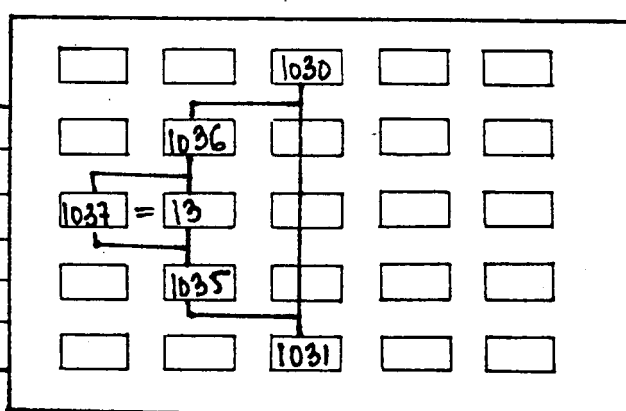
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P 1035
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Retall de la roca que apareix al extrem oest de l'ambient, arran dels fonaments de l'arc apuntat. (E.13)
 medeix exactament com els fonaments de l'arc de llargada, i en canvi té una amplada relativament gran (40 cmts. més o menys).
 La seva profunditat és de mig metre.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per	talla 1031/roca
	farcit per 1036	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Trinxera de fonamentació de l'arc.
 el fet que només concerneixi a l'arc i que es trobi més baix que el mur est, confirma la diferència cronològica entre ambdues construccions.
 Confirma també l'antiguitat de l'estrat 1031.

CRITERI PER DATAR

DATACIO

OBSERVACIONS

data

firma 175

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P. 1036
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color marró, verdós	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència dura	def. estrat hàbitat <u>farçiment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

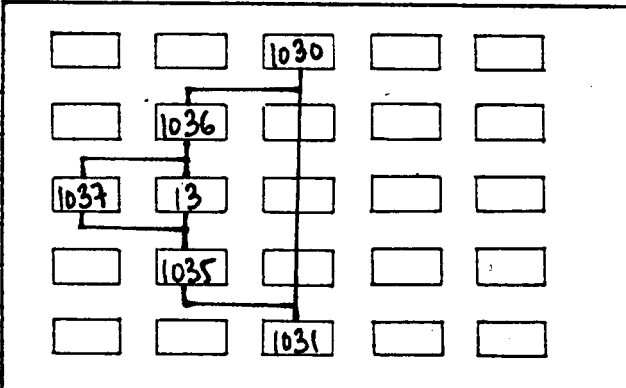
DESCRIPCIÓ

Farçiment de la trinxera 1035, enrasant el nivell interior amb el exterior (1031)

Es separa i distingeix amb una certa dificultat, ja que la trinxera no es gaire regular per causa de la característica exfoliació de la roca.

Al final del estrat apareix la banquetta de fonamentació de l'arc, així com una rebabeta de calç que assenyala i confirma l'utilitat del forat com a trinxera de construcció.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1030	talla
	farçit per	farceix 1035
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Ens procuraria doncs la data de construcció de l'arc.

CRITERI PER DATAR	No dona pràcticament material
DATAÇIÓ	indeterminada.
OBSERVACIONS	data
	firma
	176

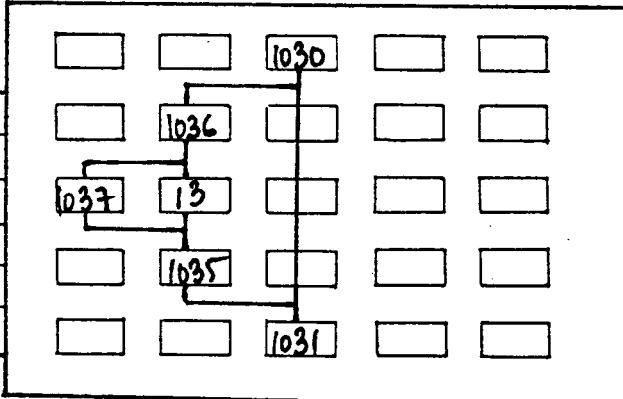
jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector D	quadre amb. b	unitat estratigràfica C.P. 1037
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color blanc	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar rebaba
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Rebaba de calç, que apareix lligant la banquetta de fonamentació de l'arc amb el final de la trinxera 1035.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	obreix roca
	cobert per 1036	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

confirma l'autenticitat de la trinxera, i el seu ús com a element de construcció.

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data

firma

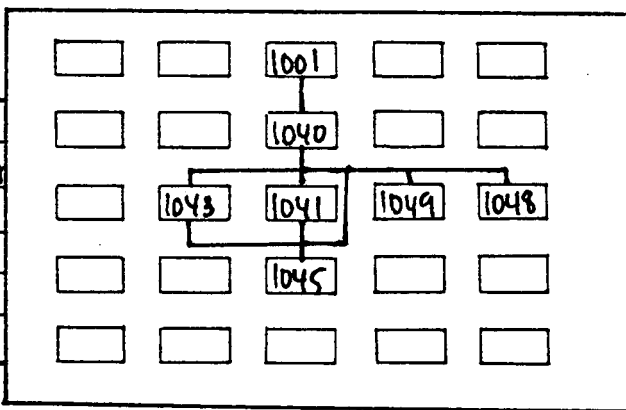
jaciment Castell de La Selva	any 1986	area	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1040
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

n°	critèri de distinció	color marró-gris	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova, granulosa	def. <u>estrat</u> hàbitat farciment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn. moltes arrels	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que s'exten a tota la meitat sud de l'habitació E, enrasant i cobrint tot el sector.
 Presenta una petita cala efectuada anys enrera per gent del poble, Es força irregular, sense compactar, absolutament superficial i de formació natural.
 Potència, entre 10 i 40 cmts.
 La distinció entre aquest nivell i l'estrat superficial 1001, no era sempre evident, en realitat, són dos nivells d'un materix estrat.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1041/1045/1049/48
	cobert per 1001	talla
	farcit per	farceix 1043
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat superficial de la zona.
 Nivell d'amortització de la zona "industrial" que conformen les basses 1042 i 1047

CRITERI PER DATAR

Material absolutament contemporani.

DATACIÓ

segle XX.

OBSERVACIONS

data

firma

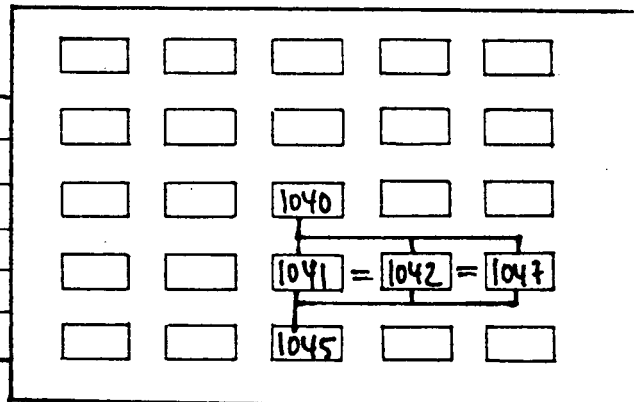
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1041
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color blanc	def. element mur trinxera <u>paviment</u> arrasament sitja pou forn llar
		consistència poc resistent, s'exfolia.	def. estrat bàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Nivell de calç que apareix molt degradat, una mica per tota la zona sud del pati (Habitació E). Consisteix en una capeta molt fina i endeble que oscil·la entre 1 i 2 cmts. de gruix (en algun punt sembla haver estat reforçada). Aquesta mateixa capa es prolonga per les parets de les basses 1042/1047.

SEQÜÈNCIA	igual a 1042 / 1047	es recolza en
	se li recolza	obreix 1045
	cobert per 1040	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Nivell d'ús d'una zona "industrial".

CRITERI PER DATAR

material de l'estrat inferior 1045.

DATACIÓ

Segle XIX-XX

OBSERVACIONS

data

firma

179

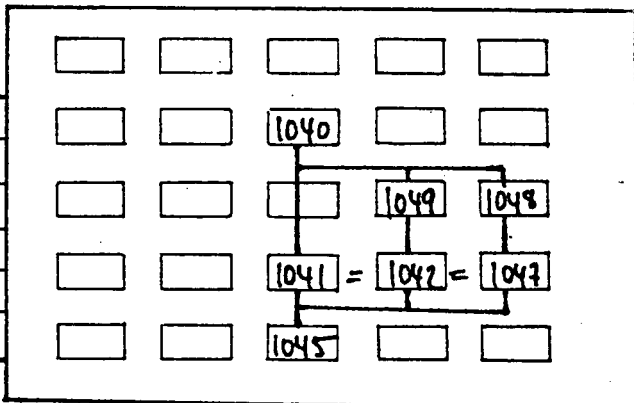
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1042
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>bassa</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Receptacle que apareix arran del terra (1041) i conformat del mateix material que el terra.
Té una profunditat una mica irregular ja que decanta cap al nord, entre 50 i 60 cmts. Al límit nord aparegué una pedra força regular de funció imprecisa.
Al sud està delimitada per un muret també encalat i de cronologia imprecisable ja que es troba sota el tall de l'excavació.

SEQÜÈNCIA	igual a 1041 / 1047	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1040	talla 1045
	farcit per 1049	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Podria se una bassa per "matar" la cal

CRITERI PER DATAR

DATACIÓ

OBSERVACIONS

data

firma 180

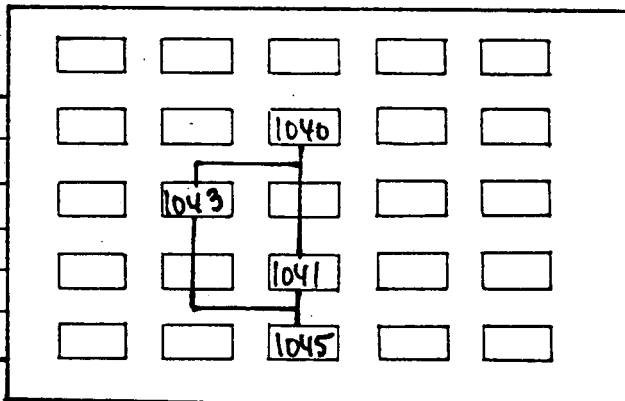
jaciment Castell de La Selva		any 1986	àrea	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1043
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n.	critèri de distinció	color	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera que talla l'estrat 1045, just cap a la meitat de l'habitació E, en direcció est-oest.
Al fons de la trinxera, apareix una capa sòlida, que més endavant es revelarà com a mur, i que es compon de calç i fragments de rajoles, una mica malmeses.
Els extrems est i oest estan acabats per dos blocs de pedra.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1040	talla 1045
	farcit per 1040	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Podria ésser una trinxera de robatori de les rajoles que completarien el mur, ja que la calç del final de la trinxera, sembla extendre's per sobre de l'estrat 1045 en algun sector.
No és forçós que el tall sigui exprés, ja que l'estrat 1045 originàriament s'adosaria al muret, sinó que és el fet del buid el que és significatiu.

CRITERI PER DATAR

DATACIÓ

Robatori: material del estrat 1040

OBSERVACIONS

contemporani.

data

firma 181

jaciment Castell de La Selva	any 1986	area	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1044
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

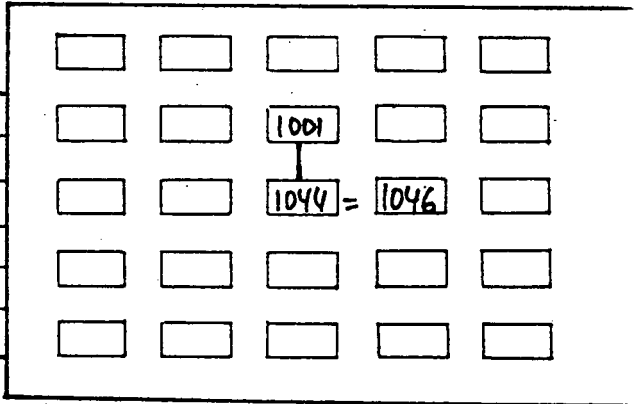
n°	critèri de distinció	color	def. element mur trinxera <u>paviment</u> arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Paviment de toves de la zona dels aljubs o cups (denominació més extesa i popular). Apareix a la meitat nord de l'habitació E, cobrint justament els cups. A la meitat sud, no apareix, per bé que algú fragment de rajola ben situat va aparèixer sobre l'estrat 1040, però no essent prou significatiu.

Aquest paviment, presenta inclinacions que convergeixen a les obertures dels cups. Està molt degradat i en algú tros, fins i tot refet. Ens és útil per delimitar dos espais a la habitació E: la zona dels cups i la zona d'excavació.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1001	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

La construcció del conjunt cups-paviment, serà datada per l'estart 1051

CRITERI PER DATAR

DATACIÓ

finals XVI-principis XVII

OBSERVACIONS

data

firma

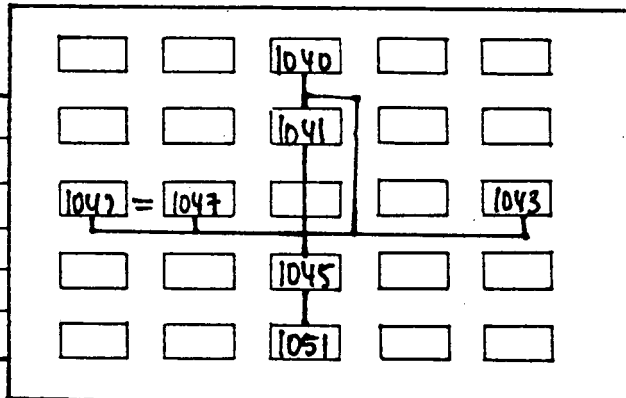
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area E	sector	quadre	unitat estratigràfica C.P.1045
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color verdós	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència molt solta però molt dura i pesada d'extreure.	def. <u>estrat</u> hàbitat <u>farciment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. pedre licorella trencada	comp. orgàn. moltes arrels	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que s'exten a tota la zona meridional de l'habitació E. Té una gran potència, d'alrededor de 1/2 metre com a mitja. Es però irregular. Es compona de pedra trencada, probablement procedent d'alguna excavació a la zona, i que es converteix en estrat arqueològic en donar-li una funció i en aparèixer acompanyat de material ceràmic. Apareix tallat per dos basses i per una trinxera de robatori.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1051
	cobert per 1040/1041	talla
	farcit per	farceix
	tallat per 1042/1047/1043	li entrega
	s'entrega a 1046	

INTERPRETACIÓ

Estrat de farciment que enrassa tota l'habitació E a la cota del paviment dels cups aproximadament, en tot cas que unifica la zona. data la col.locació d'una zona d'ús industrial més moderna a base de basses.

CRITERI PER DATAR
ceràmica Pickman

DATAció
finals XIX-principis XX

OBSERVACIONS	data
	firma

jaciment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		E		C.P. 1046
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

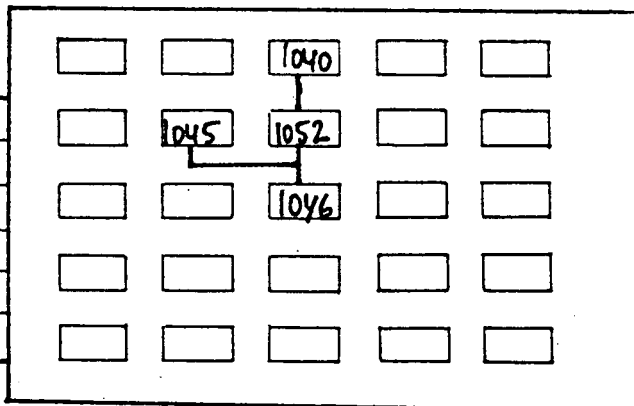
n°	criteri de distinció	color	def. <u>element</u> mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>cup</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Cup que apareix adosat al muret de la trinxera 1043, divisori amb la zona dels aljubs. (cups comunment). Aquest sí que sembla un veritable cup de trepitjar raïm, ja que és molt profund i petit (1,70x1,70 mt) A l'interior es troba reomplert per un estrat de abandonament que no ha estat acabat de buidar, però de moment la profunditat ja és de més de mig metre.

Apareix emmascarat per l'estrat 1045 i tapat per l'estrat 1040.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1040	talla ? 1053
	farcit per 1052	farceix
	tallat per	se li entrega 1045
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

CRITERI PER DATAR

Estrat 1051.

DATACIÓ

finals del segle XVI-principis del XVII

OBSERVACIONS

data

firma

jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1047
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

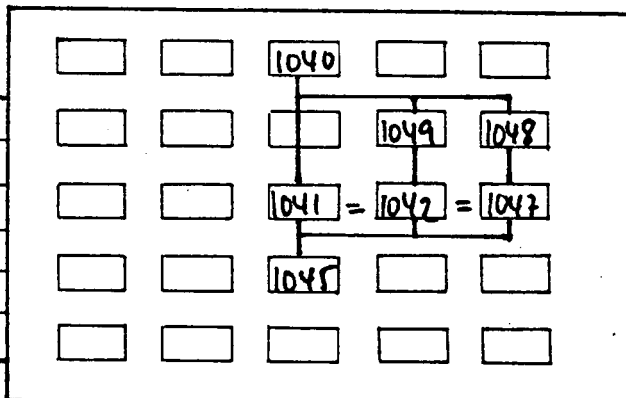
n.	criteri de distinció	color	def. <u>element</u> mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>bassa</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Petita excavació o dipòsit que apareix a la meitat est del sud de l'habitació, pròxima al seu semblant 1042. Comença arran del terra 1041 i la capa de calç que el compon, configura també les parets d'aquesta petita bassa. de aproximadament, 1 metre x 2 metres.

SEQÜÈNCIA

igual a	1041/1042	es recolza en
se li recolza		cobreix
cobert per	1040	talla 1045
farcit per	1048	farceix
tallat per		se li entrega
s'entrega a		

INTERPRETACIÓ

funciona amb els elements 1041 i 1042.

CRITERI PER DATAR
l'estrat 1045 que el soporta.

DATAÇIÓ
XIX?

OBSERVACIONS	data
	firma

jaçiment Castell de La Selva	any 1986	area	sector E	quadre	unitat estratigràfica C.P. 1048
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

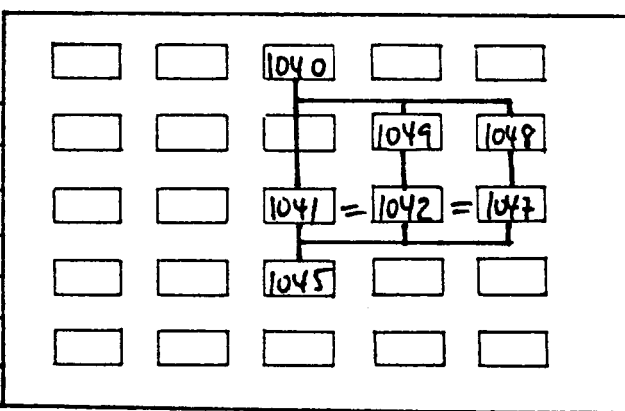
n°	criteri de distinció	color no uniforme, taques grises i vermellores, amb frags, de calç	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova i poc atapada	def. estrat hàbitat <u>farciment</u> abandonó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix reomplint la bassa 1047 i amortitzant-la, no té una potència regular sinó que s'acumula especialment al costat sud de la bassa, no té per tant l'intenció d'enrasar exactament el espai.

SEQÜÈNCIA

igual a 1049	es recolza en
se li recolza	cobreix
cobert per 1040	talla
farcit per	farceix 1047
tallat per	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat d'abandonament i amortització de la bassa.

CRITERI PER DATAR
Ceràmica Pickman

DATAÇIÓ
finals del XIX-principis XX

OBSERVACIONS	data
	firma

jaçiment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		E		C.P. 1049
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

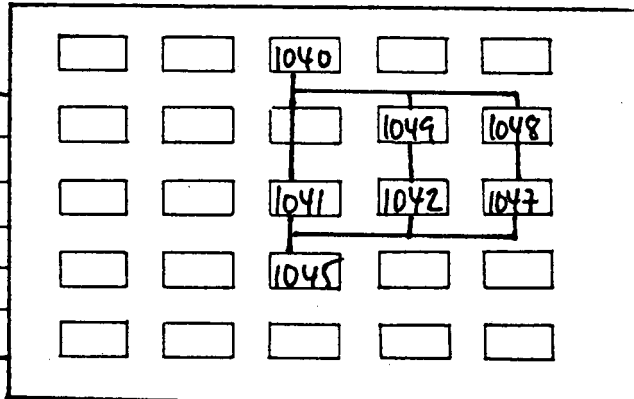
n°	critèri de distinció	color no del tot homogeni: vermellós i gris, pts. blancs	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova, poc atapada	def. estrat hàbitat farçiment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif. abundants pedres al nord oest.

Estrat que apreix reomplint el element 1042., sense enrasar-lo totalment. Al àngle nord-oest, presenta una aglomeració de pedres caigudes. i abundant calç propis d'un estrat de destrucció.

DESCRIPCIO

SEQÜÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix
cobert per 1040	talla
farçit per	farceix 1042
tallat per	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIO

Estrat d'abandonament i amortització de la bassa.

CRITERI PER DATAR

moneda (1873)

DATAÇIO

finals del XIX- principis XX

OBSERVACIONS

data

firma

187

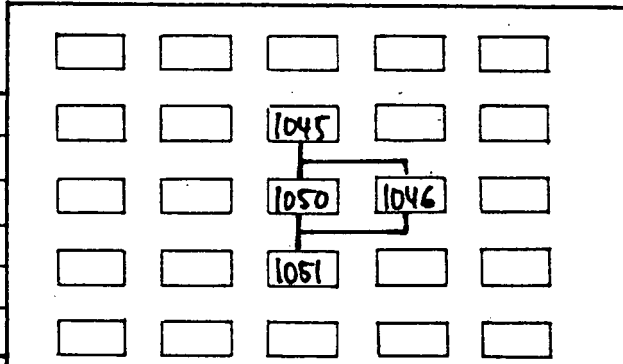
jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1050
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color blanc.	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar <u>rebava</u>
		consistència tova, s'esmicola	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

(E.1046)

Rebava de calç que uneix el mur del final de la trinxera 1043, de separació de la zona dels cups, amb l'estrat 1051 que fa la funció de nivell de paviment o de preparació de paviment. S'exten al llarg del mur en direcció est oest, a la meitat est que és la única excavada.

DESCRIPCIÓ	igual a 1046	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1051
	cobert per 1045	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Garanteix quasi practicament, el moment de construcció del mur i per tant de tota la zona dels cups que s'ha d'entendre com un conjunt.

CRITERI PER DATAR

material del 1051

DATAÇIÓ

finals del segle XVI- principis del XVII

OBSERVACIONS

data

firma 188

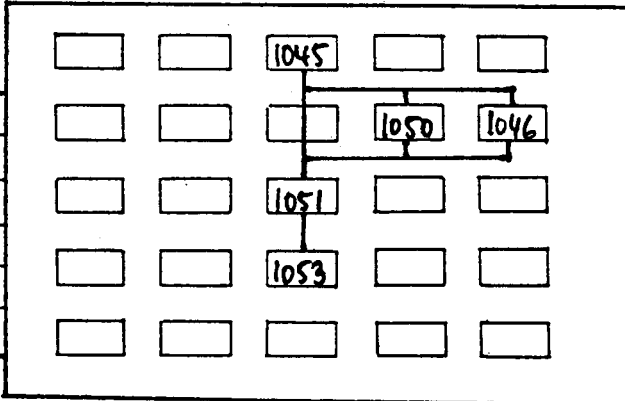
jaciment Castell de la Selva	any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1051
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

n°	criteri de distinció	color marró-vermellós	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència ataapit	def. <u>estrat</u> hàbitat farciment abandó destrucció <u>prep paviment</u>
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que només apareix a l'angle nord-est del quadre excavat. consisteix en una taca arran del mur de separació de la zona dels cups. La resta està perduda. S'entrega a dit mur, i al mur est de tancament de l'habitació.

igual a	es recolza en
se li recolza 1050	cobreix 1053
cobert per 1045	talla
farcit per	farceix
tallat per 1046	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Nivell de paviment en sí mateix o bé preparació d'un paviment del que no s'ha trobat cap rastre. l'estrat apareix en sí mateix molt regular en quant a nivell

CRITERI PER DATAR

No conté material. Datació per l'estrat inferior. 1053

DATAció

finals XVI- principis XVII

OBSERVACIONS

data

firma 189

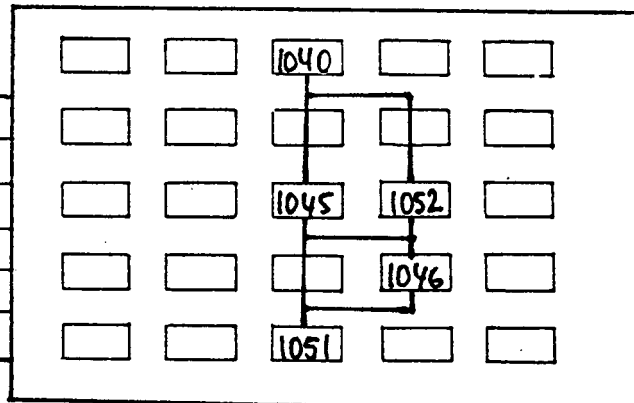
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1052
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color marró	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència solt i tou	def. estrat hàbitat <u>farçiment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

Estrat que reomple el cup 1046. No està acabat de buidar, per tant en desconeixem la seva potència.

DESCRIPCIÓ

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	obreix
	cobert per 1040	talla
	farçit per	farceix 1046
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Amortitza el cup petit.

CRITERI PER DATAR

material molt escàs i poc significatiu.

DATAÇIÓ

indeterminada.

OBSERVACIONS

data

firma

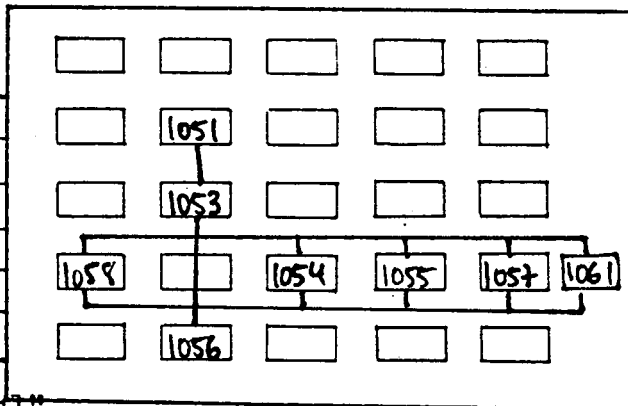
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1053
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color gris fosc	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència tova	def. <u>estrat</u> hàbitat farciment <u>abandó</u> destrucció prep. paviment.
	comp. geol.	comp. orgàn. cendròs	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix regularitzant el relleu inferior, per tot el quadre 1. Xoca amb el mur est de l'habitació i sembla introduir-se lleugerament sota el muret que apareix al final de la trinxera 1043. Significant per tant aquest muret només una funció d'acabat i no estructural en relació als cups. L'estrat tapa i oblitera també una sèrie de petites estructures. Té una potència variable: cap al est, quasi no existeix ja que la roca aflora directament, cap al oest va guanyant potència fins a uns 5 cmts.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1056/1054/1055/1057
	cobert per 1051	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Amortitza una zona de tipus "industrial" com a preparació d'un nou nivell d'ús (1051)

CRITERI PER DATAR

Ceràmica de reflexos metal·lies

DATAÇIÓ

Finals del XVI- principis XVII

OBSERVACIONS

data

firma

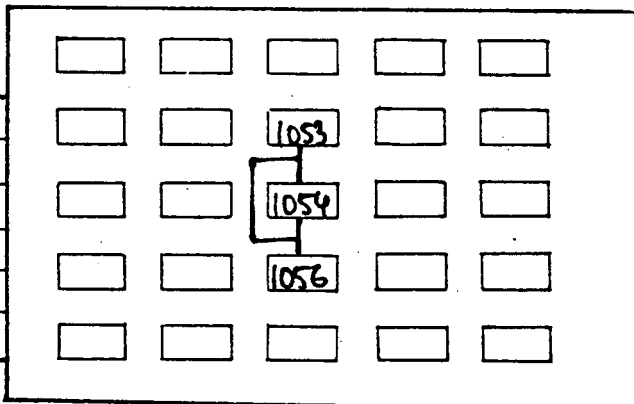
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1054
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color	def. <u>element</u> mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Retall que apareix a la meitat del quadre, tallant l'estrat 1056
Té una forma oblonga e imprecisa que sembla en relació a l'alineació de pedres 1055.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1053	talla 1056
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

interpretació difícil ja que el conjunt està força degradat.

CRITERI PER DATAR

relatiu: és anterior a l'estrat 1053 i sembla coetani al mur est de l'habitació (1ª fase del castell)

DATAció

OBSERVACIONS

data

firma

192

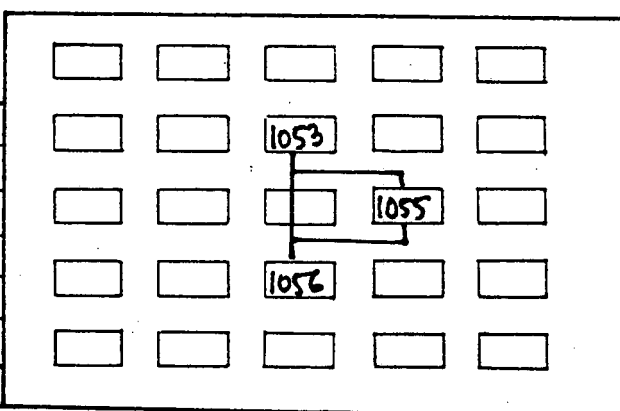
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1055
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. <u>element</u> <u>mur</u> trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Alineació de pedres petites e irregulars que suggereix les restes de la fonamentació d'una estructura de pedra.
Descansa directament sobre l'estrat 1056 segons dos filades inconexes però aproximadament paral.leles al llarg d'uns dos metres.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en 1056
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1053	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

sembla en relació al retall 1054 ja que aquest corre paral.lel a les restes descrites. Alhora el retall, assenya la un límit cap al sud, ja que inicia una curva.

CRITERI PER DATAR
Relatiu: és anterior a l'estrat 1053

DATAÇIÓ

OBSERVACIONS

data

firma

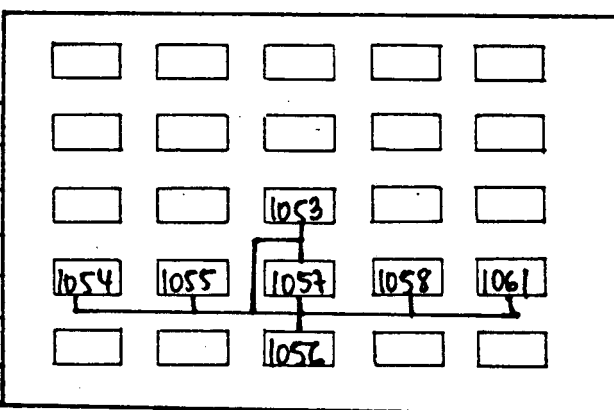
jaciment Cdastell de LA Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1056
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color verdós	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència molt dura	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. pedra licorella	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que sembla fruit de la descomposició de la roca de la zona. Apareix a tot el quadre directament sobre els talls de la roca. ha estat tocat per la mà de l'home. Es el mateix estrat que apareix a totes les zones excavades del castell. Presenta un forat i un retall, a més d'una trinxera

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza 1055/1057	cobreix
	cobert per 1053	talla
	farcit per	farceix
	tallat per 1058/1061	se li entrega
s'entrega a		

INTERPRETACIÓ

Estrat natural utilitzat com a nivell de paviment.

CRITERI PER DATAR

S'hauria d'excavar per comprovar que realment no conté material

DATACIÓ

OBSERVACIONS

data

firma 194

jaçiment	any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva	1986		E	1	C.P. 1057
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari	

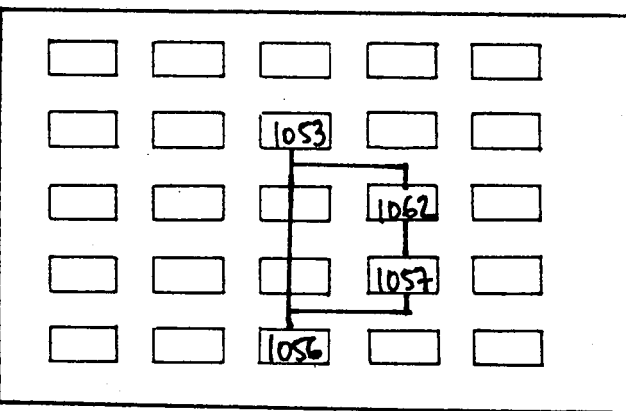
n°	criteri de distinció	color	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>canal</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Peça de ceràmica que prové de la boca del desaigüe del mur est de delimitació de l'habitació (fase 1ª), efectuant un gir que s'embla estar en relació amb el forat 1058. Es convexa i es troba molt degradada i només s'en conserva un petit fragment.

Farcit per una terra molt atapida i verdosa que no conté material, que té un aspecte més aviat orgànic, i de la que s'ha recollit una mostra per mirar de fer analitzar.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en 1056
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1053	talla
	farcit per 1062	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Funciona amb el forat 1058, l'alineació 1055.

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ

indeterminada

OBSERVACIONS

data

firma 195

jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1058
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

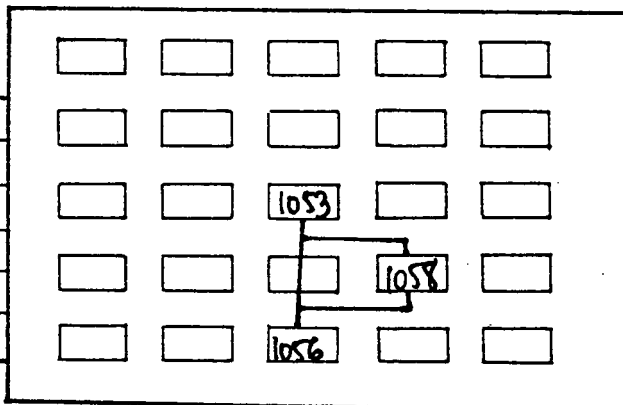
n°	criteri de distinció	color	def. <u>element</u> mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar <u>forat</u>
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

Forat que talla l'estrat 1056 i la roca amb una profunditat de aproximadament mig metre. Té un diàmetre d'uns 10 cmts.

DESCRIPCIÓ

SEQÜÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix
cobert per 1053	talla 1056
farcit per	farceix
tallat per	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Podria ser un forat per contenir alguna estructura de fusta.
Funciona amb la clavaguera 1057 i amb l. alineació 1055

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ

indeterminada.

OBSERVACIONS

data

firma

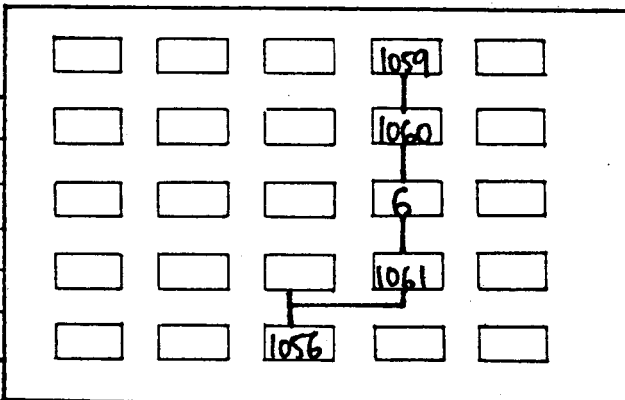
jaciment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1059
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color blanc	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar <u>Rebava</u>
		consistència fràgil	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol. calç	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Rebava de calç que apareix al final de la banquetta de fonamentació del mur est de l'habitació, a l'interiuro de la trinxera 1061.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix 1060
	cobert per 1056	talla
	farcit per	farceix
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Confirma la funció de la trinxera 1060 i la segella

CRITERI PER DATAR

DATACIO

OBSERVACIONS

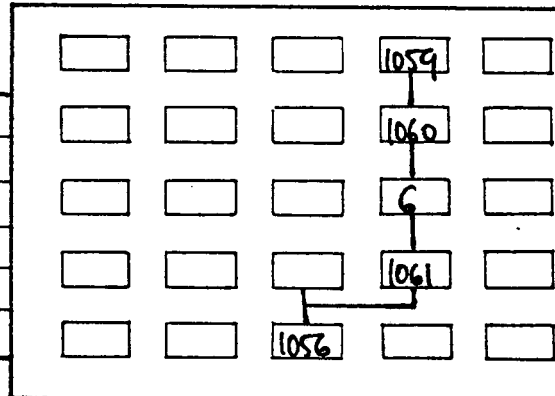
data
firma 197

jaçiment Castell de La Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 106
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	critèri de distinció	color marró	def. element mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència solta	def. <u>estrat</u> hàbitat <u>farciment</u> abando destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Estrat que apareix reomplint la trinxera 1061, Té una potència màxima d'uns 10 cmts. però va disminuït cap el sud, de la mateixa manera que la profunditat de la pròpia trinxera, fins a desaparèixer quan el mur fonamenta directament sobre la roca.

SEQÜÈNCIA	igual a	es recolza en
	se li recolza	cobreix
	cobert per 1059	talla
	farcit per	farceix 1061
	tallat per	se li entrega
	s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

Estrat de fonametnació

CRITERI PER DATAR

No conté material

DATAÇIÓ

indeterminada.

OBSERVACIONS

data

firma

198

jaçiment Castell de la Selva		any 1986	area	sector E	quadre 1	unitat estratigràfica C.P. 1061
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

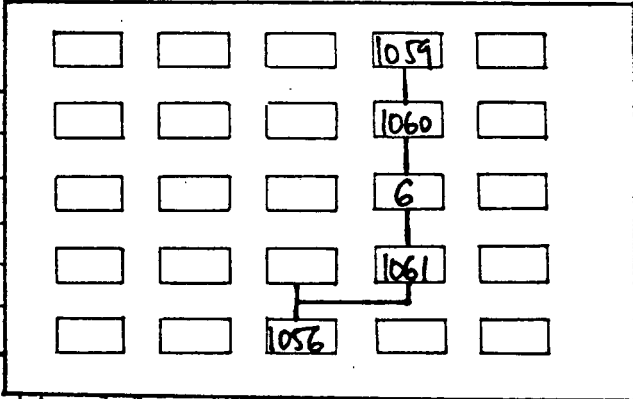
n°	criteri de distinció	color	def. element mur <u>trinxera</u> paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. estrat hàbitat farciment abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

DESCRIPCIÓ

Trinxera que apareix arran del mur est de delimitació de l'habita-
ció (fase 1ª del castell). Només apareix al llarg de dos metres, ja
que cap al sud el mur es fonamenta directament sobre la roca sense
retallar-la.

SEQÜÈNCIA

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix
cobert per 1056	talla roca
farcit per 1060	farceix
tallat per	se li entrega
s'entrega a	

INTERPRETACIÓ

trinxera de fonamentació del mur més antic del
castell.

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ
indeterminada.

OBSERVACIONS

data
firma 199

jaçiment		any	area	sector	quadre	unitat estratigràfica
Castell de La Selva		1986		E	1	C.P. 1062
seccions	plantes	full sit.	fotos	inventari		

n°	criteri de distinció	color	def. element
		gris clar amb pts. punts negres (carbó)	mur trinxera paviment arrasament sitja pou forn llar
		consistència	def. <u>estrat</u>
		molt atapit però tou.	hàbitat <u>farciment</u> abandó destrucció prep. paviment
	comp. geol.	comp. orgàn.	comp. artif.

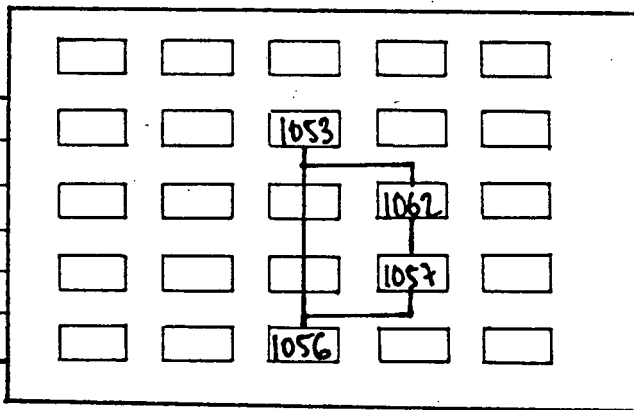
Nivell de terra que apareix reomplint el desaigüe 1057.

DESCRIPCIÓ

SEQÜÈNCIA

INTERPRETACIÓ

igual a	es recolza en
se li recolza	cobreix
cobert per	talla
farcit per	farceix 1057
tallat per	se li entrega 1053
s'entrega a	

CRITERI PER DATAR

DATAÇIÓ

indeterminada

OBSERVACIONS

S'ha recollit una mostra per fer analitzar.

data

firma

200